

Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності

З М І С Т

Закони. Укази. Постанови. Розпорядження

Щомісячний додаток
до журналу
«Вісник Національного
банку України»

Видається з травня
1996 року

Указ Президента України від 21 березня 2013 р. № 154/2013 «Про членів наглядової ради публічного акціонерного товариства «Державний земельний банк».....	3
Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2013 року № 134 «Про призначення членів наглядової ради публічного акціонерного товариства «Державний земельний банк».....	4
Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року № 139 «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання»	5
Порядок державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року № 139	5
Перелік постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року № 139	10
Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 11 березня 2013 року № 155 «Про затвердження плану заходів на 2013 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»	11
План заходів на 2013 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, затверджений постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 11 березня 2013 року № 155	11

Нормативні акти Національного банку України

**Випуск 5 (206)
травень
2013**

Постанова Правління Національного банку України від 18 лютого 2013 р. № 45 «Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні»	17
Зміни до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затверджені постановою Правління Національного банку України від 18 лютого 2013 р. № 45	17
Постанова Правління Національного банку України від 22 лютого 2013 р. № 51 «Про затвердження Змін до нормативно-правового акта Національного банку України»	24

Редакційна колегія:

*Петрик О.І. (голова)
Арбузов С.Г.
Бажал Ю.М.
Барановський О.І.
Боровецький Ришард
Вовчак О.Д.
Вожжов А.П.
Гальчинський А.С.
Гець В.М.
Кірсєв О.І.
Коваленко О.І.
Козьменко С.М.
Круглик С.В.
Лютий І.О.
Мітнік Стефан
Миценко В.І.
Мороз А.М.
Патрікац Л.М.
Прасолов І.М.
Расєвський К.Є.
Ричаківська В.І.
Савлук М.І.
Сениц П.М.
Смоєженко Т.С.
Соркін І.В.
Стельмах В.С.
Тридід О.М.
Федосов В.М.
Шаров О.М.
Шевчук А.В.
Шульга Н.П.
Щербакова О.А.*

Тематичне планування збірника:

Гриценко М.Р.

Збірник підготовлено відділом з випуску статистичних видань Національного банку України редакції періодичних видань Національного банку України Завідувач редакції періодичних видань Національного банку України
Патрікац Л.М.

Над збірником працювали:

*Гриценко М.Р.,
Стаднічук М.О., Лотоцька П.В.*

Відповідальна за випуск – начальник відділу з випуску статистичних видань Національного банку України
Гриценко М.Р.

Оригінал-макет виконано відділом організації видавничого забезпечення Головного управління господарського забезпечення Національного банку України
Комп'ютерна верстка
Піддубенко Т.А.

Підписано у світ 25.04.2013 р.
Формат 60×84/8. Гарнітура Таймс.
Зам. № 13-0292.

Адреса редакції:

просп. Науки, 7, Київ-028, 03028, Україна
тел.: (044) 527-30-27
тел./факс: (044) 524-96-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua

Реєстраційне свідоцтво КВ № 1930
від 02.04.1996 р.

Передплатний індекс
«Вісника Національного банку України»
з додатком «Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності»
на CD-диску 74132

© Національний банк України, 2013

Зміни до Положення про порядок накладення адміністративних штрафів, затверджені постановою Правління Національного банку України від 22 лютого 2013 р. № 51	24
Постанова Правління Національного банку України від 26 лютого 2013 р. № 57 «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків»	32
Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, затверджене постановою Правління Національного банку України від 26 лютого 2013 р. № 57	33
Постанова Правління Національного банку України від 26 лютого 2013 р. № 59 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України»	40
Постанова Правління Національного банку України від 4 березня 2013 р. № 76 «Про внесення змін до Положення про депозитарну діяльність Національного банку України з державними цінними паперами»	42
Постанова Правління Національного банку України від 11 березня 2013 р. № 82 «Про затвердження Порядку резервування коштів за сформованими резервами за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки»	47
Порядок резервування коштів за сформованими резервами за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки, затверджений постановою Правління Національного банку України від 11 березня 2013 р. № 82	48

Міжнародні акти з банківської діяльності

В. Міценко, В. Ващенко, Є. Спірін Розвиток платіжних послуг на внутрішньому ринку України	53
Директива 2007/64/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 13 листопада 2007 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку, якою вносяться зміни до Директив 97/7/ЄС, 2002/65/ЄС, 2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС і скасовується Директива 97/5/ЄС	59

Закони. Укази. Постанови. Розпорядження

**УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

**Про членів наглядової ради публічного акціонерного товариства
«Державний земельний банк»**

Відповідно до статті 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність» **постановляю:**

1. Призначити членами наглядової ради публічного акціонерного товариства «Державний земельний банк»:

БЕРЛІНА Віктора Михайловича	– члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
КРИВЕНКА Костянтина Євгенійовича	– члена Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
СМОВЖЕНКО Тамару Степанівну	– ректора Університету банківської справи Національного банку України (за згодою)
СТЕПЕНКА Сергія Георгійовича	– голову Окружної державної податкової служби – Центрального офісу з обслуговування великих платників податків Державної податкової служби України
ЯКУБОВИЧА Ігоря Валентиновича	– голову правління публічного акціонерного товариства «Державна продовольчо-зернова корпорація України» (за згодою).

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
21 березня 2013 року
№ 154/2013

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
від 4 березня 2013 р. № 134**

Про призначення членів наглядової ради публічного акціонерного товариства «Державний земельний банк»

Відповідно до статті 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність» Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Призначити членами наглядової ради публічного акціонерного товариства «Державний земельний банк»:

АХІДЖАНОВА
Баграта Рафіковича	– директора департаменту фінансово-кредитної політики та бухгалтерського обліку Міністерства аграрної політики та продовольства
КАДОМСЬКОГО
Артема Марковича	– першого заступника Голови Державного агентства земельних ресурсів
ПАХАЧУК
Галину Данилівну	– директора департаменту боргової та міжнародної фінансової політики Міністерства фінансів
СЕНЯ
Олександра Васильовича	– заступника Міністра аграрної політики та продовольства
ЧУПРИНЕНКА
Романа Сергійовича	– директора департаменту забезпечення діяльності Міністра (патронатна служба) Міністерства фінансів

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
від 6 березня 2013 р. № 139**

**Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації)
іноземних інвестицій та її анулювання**

Відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про режим іноземного інвестування» Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Порядок державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання, що додається.
2. Установити, що до завершення здійснення заходів з утворення територіальних органів Міністерства доходів і зборів функції таких органів, що передбачені Порядком державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання, затвердженим цією постановою, покладаються на органи державної податкової служби.
3. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

*ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 6 березня 2013 р. № 139*

**ПОРЯДОК
державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій
та її анулювання**

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру подання документів, їх розгляду та здійснення державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання.
2. Державна реєстрація (перереєстрація) іноземних інвестицій та її анулювання здійснюються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями (далі – органи державної реєстрації) у семиденний строк з дня подання іноземним інвестором документів для реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій або її анулювання.
3. Органи державної реєстрації подають до п'ятого числа місяця, що настає за звітним кварталом, Мінекономрозвитку і Держстату за встановленими ними формами інформацію про зареєстровані (перереєстровані) іноземні інвестиції та анулювання державної реєстрації таких інвестицій.

Державна реєстрація іноземних інвестицій

4. Для державної реєстрації іноземних інвестицій іноземний інвестор або уповноважена ним в установленому порядку особа (далі – заявник) подає органу державної реєстрації такі документи:

інформаційне повідомлення згідно з додатком 1 до цього Порядку у трьох примірниках з відміткою територіального органу Міністерства доходів і зборів за місцем здійснення інвестицій про їх фактичне здійснення. Зазначене повідомлення заповнюється згідно з додатком 2 до цього Порядку;

документи, що підтверджують форму здійснення іноземних інвестицій (установчі документи, договори (контракти) про виробничу кооперацію, спільне виробництво та інші види спільної інвестиційної діяльності, концесійні договори тощо);

документи, які підтверджують вартість іноземних інвестицій, що визначається відповідно до статті 2 Закону України «Про режим іноземного інвестування».

5. Орган державної реєстрації зазначає дату надходження документів у журналі обліку державної реєстрації іноземних інвестицій (далі – журнал обліку), форма якого затверджується Мінекономрозвитку, та протягом семи днів розглядає подані документи і приймає рішення про реєстрацію іноземних інвестицій або про відмову в їх реєстрації.

6. Державна реєстрація іноземних інвестицій здійснюється шляхом присвоєння органом державної реєстрації інформаційному повідомленню реєстраційного номера, який на всіх трьох примірниках засвідчується підписом посадової особи та скріплюється печаткою органу державної реєстрації, та внесення таким органом відповідного запису до журналу обліку.

Перший примірник інформаційного повідомлення повертається заявникові як підтвердження факту державної реєстрації іноземних інвестицій, другий – надсилається до п'ятого числа місяця, що настає за звітним кварталом, поштовим відправленням Мінекономрозвитку, третій – залишається в органі державної реєстрації.

7. Реєстраційний номер інформаційного повідомлення складається з:

коду системи позначень адміністративно-територіальних одиниць, до яких належить регіон, в якому розміщується орган державної реєстрації, що зареєстрував іноземні інвестиції;

порядкового номера за видом іноземних інвестицій, визначеного відповідно до пункту 8 цього Порядку;

порядкового номера за формою внесених іноземних інвестицій, визначеного відповідно до пункту 9 цього Порядку;

порядкового номера реєстрації іноземних інвестицій у журналі обліку.

Складові частини реєстраційного номера відокремлюються одна від одної дефісом.

8. За видами іноземних інвестицій визначаються такі порядкові номери:

1) іноземна валюта, що визнається конвертованою Національним банком України – 1;

2) валюта України – відповідно до законодавства України – 2;

3) будь-яке рухоме і нерухоме майно та пов'язані з ним майнові права – 3;

4) акції, облігації, інші цінні папери, а також корпоративні права (права власності на частку (пай) у статутному капіталі юридичної особи, створеної відповідно до законодавства України або законодавства інших країн), виражені у конвертованій валюті – 4;

5) грошові вимоги та права вимоги щодо виконання договірних зобов'язань, які гарантовані першокласними банками і мають вартість у конвертованій валюті, підтверджену згідно із законами (процедурами) країни-інвестора або міжнародними торговельними звичаями – 5;

6) будь-які права інтелектуальної власності, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно із законами (процедурами) країни-інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також підтверджена експертною оцінкою в Україні, у тому числі легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо – 6;

7) права на провадження господарської діяльності, у тому числі права на користування надрами та використання природних ресурсів, наданих відповідно до законодавства або договорів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно із законами (процедурами) країни-інвестора або міжнародними торговельними звичаями – 7;

8) інші цінності відповідно до законодавства – 8.

9. За формами іноземних інвестицій визначаються такі порядкові номери:

1) часткова участь у підприємствах, створюваних спільно з українськими юридичними та фізичними особами, або придбання частки діючих підприємств – 1;

2) створення підприємств, що повністю належать іноземним інвесторам, філій та інших відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб або придбання у власність діючих підприємств повністю – 2;

3) придбання не забороненого законами нерухомого чи рухомого майна, у тому числі будинків, квартир, приміщень, обладнання, транспортних засобів та інших об'єктів власності, шляхом прямого одержання майна та майнових комплексів або у вигляді акцій, облигацій та інших цінних паперів – 3;

4) придбання самостійно чи за участю українських юридичних або фізичних осіб прав на користування землею та використання природних ресурсів на території України – 4;

5) придбання інших майнових прав – 5;

6) господарська (підприємницька) діяльність на основі угод про розподіл продукції – 6;

7) інші форми іноземних інвестицій, не заборонені законами, в тому числі без створення юридичної особи на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності України – 7.

10. У разі втрати (знищення) інформаційного повідомлення заявникові на його вимогу видається дублікат зазначеного документа.

Для отримання дублікату інформаційного повідомлення заявник подає органу державної реєстрації опубліковане в офіційних друкованих засобах масової інформації оголошення про визнання недійсним втраченого інформаційного повідомлення.

Орган державної реєстрації повинен протягом п'яти робочих днів видати дублікат інформаційного повідомлення.

11. Державна реєстрація іноземних інвестицій діє протягом усього періоду використання інвестицій.

Перереєстрація іноземних інвестицій

12. Перереєстрація іноземних інвестицій здійснюється у зв'язку із зміною власника таких інвестицій шляхом скасування попередньої державної реєстрації іноземних інвестицій, про що органом державної реєстрації проставляється відмітка на двох примірниках попереднього інформаційного повідомлення і відповідний запис у журналі обліку, а також шляхом здійснення заходів щодо нової державної реєстрації іноземних інвестицій.

13. Для скасування державної реєстрації іноземних інвестицій заявник подає органу державної реєстрації такі документи:

письмове повідомлення про припинення іноземним інвестором своєї діяльності у зв'язку з передачею (продажем) своїх інвестицій іншим суб'єктам інвестиційної діяльності;

інформаційне повідомлення про попередню державну реєстрацію іноземних інвестицій;

довідку територіального органу Міністерства доходів і зборів про сплачені іноземним інвестором в Україні податки.

14. Інформаційне повідомлення, подане заявником відповідно до пункту 13 цього Порядку, з відміткою органу державної реєстрації про скасування попередньої державної реєстрації іноземних інвестицій залишається в органі державної реєстрації.

15. Нова державна реєстрація іноземних інвестицій у зв'язку із зміною власника таких інвестицій здійснюється відповідно до пунктів 4 – 6 цього Порядку.

Анулювання державної реєстрації іноземних інвестицій

16. У разі вилучення (репатріації) іноземних інвестицій державна реєстрація підлягає анулюванню.

17. Для анулювання державної реєстрації іноземних інвестицій заявник подає органу державної реєстрації такі документи:

письмове повідомлення про вилучення (репатріацію) іноземних інвестицій;

інформаційне повідомлення про проведену державну реєстрацію іноземних інвестицій;

довідку територіального органу Міністерства доходів і зборів про сплачені іноземним інвестором в Україні податки.

18. Інформаційне повідомлення, подане заявником відповідно до пункту 17 цього Порядку, з відміткою органу державної реєстрації про анулювання державної реєстрації іноземних інвестицій

повертається заявнику для подання відповідним органам, банкам у разі вивезення (переказу) іноземних інвестицій за кордон відповідно до законодавства.

19. Орган державної реєстрації надсилає територіальному органу Міністерства доходів і зборів копію письмового повідомлення про вилучення (репатріацію) іноземних інвестицій разом із копією інформаційного повідомлення з відміткою органу державної реєстрації про анулювання державної реєстрації іноземних інвестицій.

Додаток 1
до Порядку

(відмітка територіального органу
Міністерства доходів і зборів)

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до статті 13 Закону України «Про режим іноземного інвестування»

(найменування іноземного інвестора)

інформує про здійснену іноземну інвестицію і просить зареєструвати її в установленому порядку.

Іноземний інвестор	Вид інвестицій	Форма здійснення інвестицій	Об'єкт здійснення інвестицій	Обсяг інвестицій	Період використання інвестицій
1	2	3	4	5	6

Іноземний інвестор

(підпис)

(посада, прізвище та ім'я)

_____ р.

М. П.

(відмітка про анулювання (скасування)
державної реєстрації іноземних інвестицій
із зазначенням їх обсягу)

Реєстраційний номер _____
від _____ 20__ р.

(посада, прізвище, ім'я та по батькові
посадової особи органу державної
реєстрації іноземних інвестицій)

(посада, прізвище, ім'я та по батькові
посадової особи органу державної
реєстрації іноземних інвестицій)

(підпис)

(підпис)

М. П.

М. П.

ПРАВИЛА заповнення інформаційного повідомлення

1. В інформаційному повідомленні зазначаються:

1) у графі 1 – відомості про іноземного інвестора:

для фізичної особи – прізвище, ім'я;

для іноземної держави, міжнародної урядової чи неурядової організації, юридичної особи, створеної відповідно до законодавства іншої держави, а також іншого іноземного суб'єкта інвестиційної діяльності, який визнається таким відповідно до законодавства України, – найменування іноземного інвестора повне та скорочене, правовий статус відповідно до законодавства країни реєстрації;

державна приналежність іноземного інвестора, місцезнаходження;

2) у графі 2 – вид іноземних інвестицій відповідно до статті 2 Закону України «Про режим іноземного інвестування». У разі здійснення майнових інвестицій зазначається інформація про вид майна, його кількість та вартість;

3) у графі 3 – форма здійснення іноземних інвестицій відповідно до статті 3 Закону України «Про режим іноземного інвестування»;

4) у графі 4 – конкретний об'єкт іноземних інвестицій. У разі коли це юридична особа, зазначається її найменування, форма власності та організаційно-правова форма, місцезнаходження, галузь економіки, до якої належить така юридична особа відповідно до статистичної звітності; якщо майно – його назва, власник, місцезнаходження майна тощо;

5) у графі 5 – обсяг іноземних інвестицій, оцінений в іноземній конвертованій валюті та у валюті України за домовленістю сторін на основі цін міжнародних ринків або ринку України. Перерахування інвестиційних сум провадиться за офіційним курсом валюти України, визначеним Національним банком на дату фактичного внесення інвестицій;

6) у графі 6 – запланований період використання інвестицій. Якщо строк використання іноземних інвестицій не визначений, робиться запис «безстрокова».

2. Інформаційне повідомлення повинне бути підписане іноземним інвестором або уповноваженою ним в установленому порядку особою. Якщо заявником є юридична особа, іноземна держава, міжнародна урядова або неурядова організація, зазначається посада, прізвище та ім'я особи, яка підписує повідомлення, а підпис такої особи скріплюється печаткою.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 6 березня 2013 р. № 139

ПЕРЕЛІК
постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1996 р. № 928 «Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій» (ЗП України, 1996 р., № 16, ст. 439).
2. Пункт 7 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 158 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 8, ст. 344).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2004 р. № 627 «Про внесення змін до Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 19, ст. 1339).
4. Пункт 1 змін, що вносяться до Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій та Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 р. № 743 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 55, ст. 2184).
5. Пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 20 червня 2012 р. № 555 «Деякі питання державної реєстрації іноземних інвестицій» (Офіційний вісник України, 2012 р., № 47, ст. 1840).

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
І НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ
від 11 березня 2013 р. № 155**

**Про затвердження плану заходів на 2013 рік
із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,
одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму**

Кабінет Міністрів України і Національний банк України **постановляють**:

1. Затвердити план заходів на 2013 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, що додається.
2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади надсилати шокварталу до 10 числа наступного місяця Державній службі фінансового моніторингу інформацію про виконання затвердженого цією постановою плану заходів для подання шокварталу до 25 числа наступного місяця звіту Кабінетові Міністрів України і Національному банку України..

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Голова

Національного банку України І. СОРКІН

*ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
і Національного банку України
від 11 березня 2013 р. № 155*

**ПЛАН
заходів на 2013 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню)
доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму**

**Запобігання виникненню передумов для легалізації (відмивання) доходів,
одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму**

1. За результатами опрацювання рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF), а також методології проведення взаємної оцінки розробити пропозиції щодо внесення змін до законодавства з метою подальшої імплементації положень рекомендацій FATF.

Держфінмоніторинг, Мінфін, Мін'юст,
Мінінфраструктури, Мінекономрозвитку, МВС,
Міністерство доходів і зборів,
Держфінінспекція, Національний банк,
СБУ (за згодою), НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

Протягом року.

Мінімізація ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму

2. Забезпечити узагальнення інформації про виявлені схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, з урахуванням набутого у 2012 році та I – III кварталах 2013 р. досвіду компетентних органів іноземних держав, фінансових, контролюючих і правоохоронних органів України для використання з метою запобігання вчиненню зазначених злочинів та довести її до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу.

Держфінмоніторинг, Мінекономрозвитку,
Мінінфраструктури, Мін'юст, Мінфін, МЗС,
МВС, Міністерство доходів і зборів,
Держфінінспекція, СБУ (за згодою),
НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

IV квартал.

3. Забезпечити підвищення ефективності регулювання та нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу щодо проведення ними належної ідентифікації осіб, які є учасниками фінансових операцій, шляхом вжиття заходів для надання на безоплатній основі Національному банку доступу до Інтегрованої інформаційно-пошукової системи органів внутрішніх справ України.

МВС, Національний банк.

I квартал.

4. Забезпечити проведення національної оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Держфінмоніторинг, Мінекономрозвитку,
Мінінфраструктури, Мін'юст, Мінфін, МВС,
Міністерство доходів і зборів, Національний
банк, СБУ (за згодою), НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

Протягом року.

Підвищення ефективності діяльності правоохоронних та інших державних органів

5. Продовжити проведення робіт з виявлення фактів фінансування підривної діяльності проти України міжнародними терористичними та екстремістськими організаціями, а також закордонними центрами та організаціями екстремістської спрямованості, в тому числі за рахунок легалізованих доходів, одержаних злочинним шляхом.

СБУ (за згодою).

Протягом року.

6. Забезпечити з метою недопущення фінансування діяльності незаконних збройних формувань здійснення заходів щодо виявлення в Україні фактів протиправного одержання доходів та їх легалізації прихильниками згаданих формувань, які діють на території держав – учасниць СНД.

СБУ (за згодою).

Протягом року.

7. Продовжувати здійснювати заходи, спрямовані на виявлення фактів та припинення протиправної діяльності «конвертаційних» центрів та підприємств з ознаками фіктивності, задіяних у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму.

Міністерство доходів і зборів, МВС,
Держфінмоніторинг, СБУ (за згодою),
НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

Протягом року.

8. Забезпечити здійснення заходів, спрямованих на виявлення фактів переміщення товарів, готівки, обігових грошово-кредитних документів, дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та виробів з них, а також культурних цінностей, які можуть використовуватися з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Міністерство доходів і зборів.

Протягом року.

9. Продовжувати вживати заходів для виявлення фактів приховування чи маскування незаконного походження доходів, визначення джерел їх походження, місцезнаходження і переміщення, напрямів використання (зокрема, для провадження підприємницької, інвестиційної, іншої господарської та благодійної діяльності, здійснення розрахункових і кредитних операцій), а також пошуку, арешту та конфіскації таких доходів правоохоронними органами.

Держфінмоніторинг, МВС,
Міністерство доходів і зборів, СБУ (за згодою).

Протягом року.

10. Забезпечувати з метою протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму у зовнішньоекономічній діяльності, запобігання незаконному перерахуванню коштів за кордон, що здійснюється суб'єктами господарювання через офшорні зони, у тому числі з використанням «компаній-оболонок», проведення перевірок наявності реєстрації та діяльності іноземних контрагентів шляхом обміну інформацією з компетентними органами іноземних держав, використання міжнародних баз даних.

Держфінмоніторинг, МВС,
Міністерство доходів і зборів, СБУ (за згодою).

Протягом року.

11. Продовжувати вживати заходів до удосконалення порядку взаємодії Міністерства доходів і зборів з органами державної влади, до повноважень яких належать питання протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, з метою виявлення та подальшого арешту (зупинення) активів осіб, діяльність яких пов'язана з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Міністерство доходів і зборів, МВС,
Держфінмоніторинг, Національний банк,
СБУ (за згодою).

Протягом року.

12. Забезпечити функціонування програмно-інформаційних комплексів «Боротьба з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом», «Облік валютних цінностей», зокрема шляхом їх наповнення інформацією, отриманою від органів державної влади, у визначеному спільними рішеннями таких органів порядку.

Міністерство доходів і зборів,
Держфінмоніторинг, МВС, СБУ (за згодою),
НКЦПФР (за згодою).

Протягом року.

13. Продовжувати вживати заходів, спрямованих на виявлення фактів кіберзлочинності та запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних від здійснення кіберзлочинів.

МВС, Держфінмоніторинг, Національний банк.

Протягом року.

Забезпечення прозорості діяльності державних органів

14. Сприяти висвітленню у державних засобах масової інформації заходів, що вживаються для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Держкомтелерадіо.

Протягом року.

15. Забезпечити створення (за відсутності) та функціонування на офіційних веб-сайтах суб'єктів державного фінансового моніторингу інформаційних блоків «Фінансовий моніторинг».

Мін'юст, Мінфін, Мінекономрозвитку,
Мінінфраструктури, Національний банк,
НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

Протягом року.

Підвищення кваліфікації спеціалістів

16. Проводити перепідготовку та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Держфінмоніторинг, Мін'юст, Мінфін,
Мінекономрозвитку, МВС, Мінінфраструктури,
Міністерство доходів і зборів, Нацдержслужба,
Національний банк, СБУ (за згодою),
НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою),
Навчально-методичний центр перепідготовки
та підвищення кваліфікації спеціалістів
з питань фінансового моніторингу
в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням)
доходів, одержаних злочинним шляхом,
або фінансуванням тероризму (за згодою).

Протягом року.

17. Забезпечити організацію підготовки та підвищення кваліфікації співробітників спеціальних підрозділів правоохоронних органів, які беруть участь у виявленні, розкритті та розслідуванні фактів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Держфінмоніторинг, МВС, Міністерство
доходів і зборів, Держприкордонслужба,
Служба зовнішньої розвідки, СБУ (за згодою),
Навчально-методичний центр перепідготовки
та підвищення кваліфікації спеціалістів
з питань фінансового моніторингу в сфері
боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів,
одержаних злочинним шляхом,
або фінансуванням тероризму (за згодою).

Протягом року.

18. Забезпечити навчання працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу з питань застосування вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», зокрема в частині здійснення ними управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Держфінмоніторинг, Мін'юст, Мінфін,
Мінекономрозвитку, Національний банк,
НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою),
Навчально-методичний центр перепідготовки
та підвищення кваліфікації спеціалістів
з питань фінансового моніторингу в сфері
боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів,
одержаних злочинним шляхом,
або фінансуванням тероризму (за згодою).

Протягом року.

19. Забезпечити проведення державними органами, зокрема правоохоронними, із залученням суддів (за згодою) семінарів з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму для спеціалістів їх територіальних органів.

Держфінмоніторинг, Мін'юст,
Мінекономрозвитку, МВС,
Міністерство доходів і зборів,
Нацдержслужба, Національний банк,
СБУ (за згодою), НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою),
Вищий спеціалізований суд України з розгляду
цивільних і кримінальних справ (за згодою).

Протягом року.

20. Забезпечити залучення суб'єктів первинного фінансового моніторингу та саморегульованих організацій до розгляду питань, що стосуються функціонування системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, шляхом проведення спільних нарад, семінарів, засідань за круглим столом, конференцій тощо.

Держфінмоніторинг, Мін'юст, Мінфін,
Мінекономрозвитку, Мінінфраструктури,
Національний банк, НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

Протягом року.

Участь у міжнародному співробітництві

21. Проводити роботу з підготовки та укладення міжнародних договорів про співробітництво з питань протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Держфінмоніторинг, МЗС, Мін'юст, Мінфін,
Мінінфраструктури, Мінекономрозвитку,
Національний банк, СБУ (за згодою),
НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

Протягом року.

22. Забезпечити участь України у міжнародних заходах щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, що здійснюються під егідою Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF), Європейського Союзу, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Світового банку, Міжнародного валютного фонду, в рамках міжнародних організацій універсального характеру, зокрема ООН та її відповідних департаментів, підрозділів, комітетів, а також у робочих комітетах Егмонтської групи, Євразійської групи з протидії легалізації злочинних доходів або фінансуванню тероризму.

Держфінмоніторинг, МЗС, Мін'юст,
Мінекономрозвитку, Мінінфраструктури,
Мінфін, МВС, Міністерство доходів і зборів,
Національний банк, СБУ (за згодою),
НКЦПФР (за згодою),
Нацкомфінпослуг (за згодою).

Протягом року.

Нормативні акти Національного банку України

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
12 березня 2013 р. за № 398/22930*

**ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 18 лютого 2013 р. № 45**

**Про затвердження Змін до Інструкції про ведення касових операцій
банками в Україні**

Відповідно до статей 7, 33 Закону України «Про Національний банк України» та з метою вдосконалення організації касової роботи банками в Україні Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 01 червня 2011 року № 174, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25 червня 2011 року за № 790/19528 (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Генеральному департаменту регулювання грошового обігу (Нестеренко В. М.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ричаківську В. І.

4. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування, крім абзаців другого та третього підпункту 2.3 пункту 2 Змін, які набирають чинності з 01 січня 2014 року.

Голова І. В. Соркін

*ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
18.02.2013 № 45*

**ЗМІНИ
до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні**

1. У розділі I:

абзац другого пункту 3 викласти в такій редакції:

«Вимоги цієї Інструкції в частині здійснення операцій з переказу готівки в національній валюті, у тому числі із застосуванням банкоматів, платіжних терміналів, програмно-технічних комплексів самообслуговування (далі – ПТКС) та інших платіжних пристроїв (далі – платіжні пристрої), та оформлення касових документів поширюються на небанківські фінансові установи»;

у пункті 4:

друге речення абзацу другого після літер «ПТКС» доповнити словами «та банкомати»;

абзац тринадцятий після літер «ПТКС» доповнити словами «та банкоматів»;

в абзаці другому пункту 5 слово «договору» замінити словами «договірних відносин»;

абзац третій пункту 6 після слів «спостерігати за» доповнити словами «розкриттям пачок/мішечків та»;

абзаци дев'ятий – одинадцятий пункту 8 викласти в такій редакції:

«здавання готівки національної валюти до територіальних управлінь відповідно до встановлених відповідним договором умов з дотриманням вимог цієї Інструкції;

створення належних та безпечних умов роботи з готівкою та її зберігання;

задоволення потреб своїх клієнтів у готівці насамперед за рахунок власних надходжень, перерозподілу готівки у власній мережі, а в разі її недостатності – отримання підкріплення готівкою в територіальному управлінні відповідно до встановлених відповідним договором умов з дотриманням вимог нормативно-правових актів, придбання її в інших банках»;

у пункті 9:

в абзаци восьмому слово «спеціальних» замінити словом «електронних»;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«роботи з платіжними пристроями»;

в абзаци п'ятнадцятому літери «ПТКС» замінити словами «платіжні пристрої»;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

«Банк (філія, відділення) зобов'язаний за зверненням клієнта врегулювати відповідно до законодавства України спірні питання, які виникають та/або пов'язані з касовими операціями, у тому числі здійсненими через платіжні пристрої»;

у пункті 11 літери «ПТКС» замінити словами «платіжні пристрої».

2. У розділі II:

2.1. У главі 2:

у пункті 2.1:

абзац перший викласти в такій редакції:

«2.1. Банк (філія) отримує від територіального управління зразки банкнот національної валюти, а відповідні плакати та буклети банк (філія) отримує під час уведення в обіг банкнот нового дизайну»;

абзац другий доповнити новим реченням такого змісту: «Банк (філія) для виготовлення плакатів і буклетів використовує електронну версію плакатів та буклетів з описами банкнот національної валюти, яка розміщена на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку»;

пункт 2.7 викласти в такій редакції:

«2.7. У разі ліквідації відділення банку зразки банкнот національної валюти повертаються банку (філії) або територіальному управлінню, який їх надав. У разі ліквідації банку (філії) зразки банкнот національної валюти повертаються територіальному управлінню, яке їх надало»;

доповнити главу новим пунктом такого змісту:

«2.9. Відділення використовує у своїй роботі нормативно-правові акти, електронні версії плакатів і буклетів з описами банкнот національної валюти, які розміщені на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку, іншу довідникову літературу, що має опис певних ознак платіжності та захисних елементів, що властиві цим банкнотам, якщо банк (філія), на балансі якого (якої) обліковується відділення, або територіальне управління, з яким укладено договір про касове обслуговування відділення, не має змоги забезпечити зразками банкнот, що введені в обіг у попередні роки».

2.2. У главі 3:

абзац другий пункту 3.4 викласти в такій редакції:

«Договори про передавання відділеннями готівки укладаються між банками в порядку, передбаченому законодавством України»;

перше речення пункту 3.5 викласти в такій редакції: «У разі передавання банком (філією, відділенням) готівки національної валюти своїм філіям (відділенням) та іншим банкам (філіям, відділенням) незалежно від їх місцезнаходження не пізніше наступного робочого дня надсилається повідомлення про передавання готівки як банком, що передає готівку, так і банком, що її одержує, відповідному територіальному управлінню засобами програмного комплексу «Автоматизація оброблення запитів банків на підкріплення готівкою, вивезення її надлишків і не придатних до обігу банкнот і монет» або, як виняток, засобами електронного зв'язку за погодженням з територіальним управлінням»;

доповнити главу новим пунктом такого змісту:

«3.6. Готівка та інші цінності, що передаються відокремленому підрозділу банку в разі перетворення філії на відділення чи зміни підпорядкованості (у тому числі в разі переведення на єдиний баланс) такого відокремленого підрозділу, можуть не переміщуватися до інших підрозділів банку чи до

інших банків за умови подання банком до територіального управління за місцезнаходженням відокремленого підрозділу повідомлення щодо здійснення самої операції, дати та її суми, а також письмового підтвердження забезпечення банком умов схоронності готівкових коштів та інших цінностей під час проведення зазначених змін.

Відображення в бухгалтерському обліку та відомості обліку касових оборотів за символами статистичних звітів форм № 747 «Звіт про касові обороти банку (декадна)» та № 748 «Звіт про касові обороти банку (місячна)» та пояснення щодо заповнення форм № 747 та 748 додатка 1 до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 19 березня 2003 року № 124, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 травня 2003 року за № 353/7674, операцій з передавання готівки та інших цінностей під час реорганізації чи зміни підпорядкованості відокремленого підрозділу банку без переміщення готівки відбувається в день унесення відповідних змін до Довідника банків України».

2.3. У главі 4:

пункт 4.2 викласти в такій редакції:

«4.2. Банк (філія, відділення) має право повторно випускати в обіг банкноти через мережу АТМ лише оброблені автоматизованим способом з використанням обладнання для автоматизованого оброблення банкнот як власного, так і інших банків або територіальних управлінь»;

абзац другий пункту 4.16 викласти в такій редакції:

«Кількість і сума вкладення пам'ятних монет із дорогоцінних і недорогоцінних металів та інвестиційних монет в упаковку визначені в додатку 6 до цієї Інструкції».

3. У розділі III:

3.1. Пункт 1.3 глави 1 доповнити словами «що підтверджується сертифікатом відповідності для певної партії пломб».

3.2. Пункт 2.6 глави 2 викласти в такій редакції:

«2.6. Пакувальники після вкладання пачок банкнот у касету вкладають за захисну прозору пластину зовнішнього відділення касети супровідний ярлик. На супровідному ярлику, сформованому Банкотно-монетним двором, Центральним сховищем, територіальним управлінням, мають зазначатися: найменування та код територіального управління (Центрального сховища, Банкотно-монетного двору), що здійснювали пакування касети, у разі необхідності – напис «зношені» або «значно зношені», номінал, індекс, кількість пачок банкнот, сума цифрами та словами, ідентифікаційний номер індикаторних пломб, дата вкладання пачок банкнот, прізвища, ініціали та підписи пакувальників (для Банкотно-монетного двору – прізвище, ініціали та підпис контролера).

Супровідний ярлик до касети з банкнотами, сформований банком, має містити такі реквізити: найменування регіону, найменування та код банку (філії, відділення), що здійснював пакування касети, у разі необхідності – напис «зношені», номінал, зразок випуску банкнот (дизайн до 2003 року випуску, 2003 року та наступних років випуску), кількість пачок банкнот, суму цифрами та словами, ідентифікаційний номер індикаторних пломб, дату вкладання пачок банкнот, прізвища, ініціали та підписи пакувальників».

4. У розділі IV:

4.1. У главі 1:

в абзаці першому пункту 1.1 літери та слова «ПТКС, платіжними терміналами, імпринтерами» замінити словами «платіжними пристроями»;

абзац третій пункту 1.2 викласти в такій редакції:

«Форми касових документів, що формуються із застосуванням платіжних пристроїв, установлюються банком / небанківською фінансовою установою з урахуванням обов'язкових реквізитів, установлених цією Інструкцією, та технічних можливостей платіжного пристрою»;

в абзаці другому пункту 1.10 слово та літери «розвантаження платіжних пристроїв», слова та літери «спеціальних платіжних засобів через операційну касу та ПТКС» замінити словами «електронних платіжних засобів через операційну касу та платіжні пристрої»;

абзац п'ятий пункту 1.16 замінити двома новими абзацами такого змісту:

«Виплата відкликаних (повернутих) коштів готівкою здійснюється фізичним особам та самозайнятим особам як виплата переказу без відкриття рахунку, а юридичним особам – шляхом зарахування на їх поточні рахунки.

Повернення помилково та/або надміру зарахованих податків, зборів та інших доходів до бюджетів здійснюється за поданням органів, що контролюють справляння надходжень до бюджету»;

у першому реченні пункту 1.17 літери та слова «ПТКС, імпринтери і платіжних терміналів» замінити словами «платіжних пристроїв»;

у пункті 1.18 літери та слова «ПТКС, імпринтерів, платіжних терміналів» замінити словами «платіжних пристроїв»;

у пункті 1.19:

в абзаці першому літери та слова «ПТКС, імпринтери і платіжних терміналів» замінити словами «платіжних пристроїв»;

в абзаці третьому літери та слова «ПТКС (крім імпринтерів)» замінити словами «платіжного пристрою»;

в абзаці сьомому слово «спеціального» замінити словом «електронного»;

в абзаці третьому пункту 1.20 слово «спеціального» замінити словом «електронного»;

в абзаці першому пункту 1.21 літери «ПТКС» замінити словами «платіжних пристроїв» та слово «спеціального» замінити словом «електронного»;

у пункті 1.22 літери «ПТКС» замінити відповідно словами «платіжних пристроїв» і «платіжного пристрою»;

у пункті 1.23 літери «ПТКС» замінити словами «платіжних пристроїв».

4.2. У пункті 2.1 глави 2 літери «ПТКС» замінити словами «платіжні пристрої».

4.3. У главі 4:

пункт 4.6 викласти в такій редакції:

«4.6. Банк (філія, відділення) здійснює відправлення для проведення досліджень банкнот (монет) не пізніше, ніж на третій робочий день після їх вилучення з обігу:

сумнівних щодо справжності та платіжності банкнот (монет) і неплатіжних, навмисно пошкоджених з метою шахрайських дій банкнот національної валюти до відповідного територіального управління;

сумнівних щодо справжності банкнот іноземної валюти до Центрального сховища»;

у пункті 4.7:

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«Доставка конвертів (пакетів) або мішечків з сумнівними щодо справжності банкнотами (монетами) національної валюти і неплатіжними, навмисно пошкодженими з метою шахрайських дій банкнотами національної валюти до територіальних управлінь здійснюється власними силами банку (службою інкасації, уповноваженою особою), через інкасаторів служби перевезення цінностей та організації інкасації територіального управління або спецзв'язком (після належного додаткового упакування)»;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

«Доставка конвертів (пакетів) або мішечків з сумнівними щодо справжності банкнотами іноземної валюти до Центрального сховища здійснюється спецзв'язком (після належного додаткового упакування)».

5. Додаток 6 доповнити новою таблицею такого змісту:

«Вкладання інвестиційних монет в упаковку

Інвестиційні монети	Мала картонна коробка		Велика картонна коробка		
	кількість інвестиційних монет (шт.)	сума вкладення (грн.)	кількість малих коробок (шт.)	кількість інвестиційних монет (шт.)	сума вкладення (грн.)
Мі-Ср1Г	20	20	10	200	200
Мі-Пл1Г		20		200	200
Мі-Зл10Г		200		200	2000
Мі-Зл20Г		400		200	4000
Мі-Зл2Г	40	80		400	800
Мі-Зл5Г		200		400	2000

».

6. Додаток 11 після рядка «Призначення платежу» доповнити новим рядком «Підстава».
 7. Додаток 12 після рядка «Призначення платежу» доповнити новим рядком «Підстава».
 8. У додатку 16:
 після рядка «Призначення платежу» доповнити новим рядком такого змісту:
 «

Підстава	Зазначається номер і дата розпорядчого документа або реєстру, протоколу САБ, у яких зафіксовано здійснені касові операції
----------	---

»;

друге речення колонки «Вимоги щодо заповнення реквізиту» рядка «Підпис платника/отримувача» викласти в такій редакції: «На прибутково-видатковому касовому ордері [для банків (філій, відділень)], прибутковому касовому ордері та видатковому касовому ордері (для системи Національного банку України) підписи платника/отримувача не ставляться, якщо вони оформлені на загальну суму виконаних касових операцій, а також є підпис платника/отримувача на первинному документі, на підставі якого оформлено касовий документ».

9. У таблиці «Результати перерахування та дослідження сумнівних банкнот (монет)» додатка 20 слово «номінал» виключити.

10. Додатки 7 та 21 викласти в редакції, що додається.

*Додаток 7
до Інструкції про ведення касових операцій
банками в Україні*

**Супровідний ярлик до касети з банкнотами
(розмір 135 × 70 мм)**

(найменування регіону)*		
[найменування та код банку (філії, відділення)]		
(місце напису)**		
(номінал) (зразок випуску банкнот)***	(кількість пачок)	(сума вкладення цифрами)
(номінал)**** (зразок випуску банкнот)****	(кількість пачок)****	(сума вкладення цифрами)****
(номінал)**** (зразок випуску банкнот)****	(кількість пачок)****	(сума вкладення цифрами)****
(номінал)**** (зразок випуску банкнот)****	(кількість пачок)****	(сума вкладення цифрами)****
(загальна сума вкладення цифрами та словами)		
(ідентифікаційні номери індикаторних пломб)		
(дата вкладання пачок банкнот)		
(прізвище, ініціали та підпис пакувальника)		
(прізвище, ініціали та підпис пакувальника)		

* Зазначають тільки банки, їх філії, відділення.

** У разі вкладання зношених або значно зношених банкнот зазначати «зношені» або «значно зношені».

*** Територіальні управління, Центральне сховище та Банкотно-монетний двір Національного банку України зазначають індекс, банки (філії, відділення) – зразок випуску банкнот.

**** Зазначається в разі формування збірних касет.

*Додаток 21
до Інструкції про ведення касових операцій
банками в Україні*

[найменування банку (філії, відділення)]

(місцезнаходження)

Код банку _____
«__» _____ року

**Центральне сховище
Національного банку України
вул. Пухівська, 7-А, м. Київ, 02660**

**Опис № _____
банкнот іноземної валюти, які надсилаються для дослідження
з позабалансового рахунку № _____**

№ з/п	Джерело надходження банкноти*	Дата пред'явлення сумнівної банкноти	Найменування валюти	Рік	Номінал	Серійний номер (інші реквізити, що містяться на банкноті)	Результат дослідження в Департаменті готівково-грошового обігу	
							висновок (справжня, підроблена)	№, дата акта про дослідження
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Усього _____ (_____) за кожною валютою.
(сума цифрами) (сума словами)

* Найменування і місцезнаходження юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання фізичної особи.

ВИПУСК 5/2013

_____ (посада відповідальної особи банку)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)	Керівник підрозділу, у якому проводилися дослідження	
_____ (посада відповідальної особи банку)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)
_____ (посада відповідальної особи банку) М. П.	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)	Експерт	
			_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)

(зворотний бік)

Здали (інкасатори)			Прийняли (матеріально відповідальні особи)		
_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)	_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)
_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)	_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)
_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)	_____ (посада)	_____ (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)

Результати перерахування банкнот іноземної валюти
в Центральному сховищі Національного банку України

Найменування валюти	Номінал	Кількість банкнот (шт.)	Сума в абсолютних одиницях валюти	
			цифрами	словами
Усього				

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
18 березня 2013 р. за № 433/22965

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 22 лютого 2013 р. № 51

Про затвердження Змін до нормативно-правового акта
Національного банку України

У зв'язку з прийняттям Законів України «Про безоплатну правову допомогу», «Про депозитарну систему України», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», від 09 вересня 2010 року № 2511-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу векселів», від 18 вересня 2012 року № 5284-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків», від 18 вересня 2012 року № 5288-IV «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань удосконалення діяльності прокуратури», від 02 жовтня 2012 року № 5411-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб», від 06 грудня 2012 року № 5518-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів», відповідно до статей 55 і 56 Закону України «Про Національний банк України», статей 72 – 74 Закону України «Про банки і банківську діяльність» Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок накладення адміністративних штрафів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2001 року № 563, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 січня 2002 року за № 62/6350 (зі змінами), що додаються.
2. Юридичному департаменту (Новіков В. В.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України для використання в роботі.
3. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.
4. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
22.02.2013 № 51

Зміни до Положення
про порядок накладення адміністративних штрафів

1. У главі 1:
 - 1.1. У пункті 1.1 слово та цифри «статтями 166⁵, 166⁶» замінити словами та цифрами «статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰».
 - 1.2. Пункт 1.2 викласти в такій редакції:
«1.2. Згідно зі статтею 234³ Кодексу Національний банк України (далі – Національний банк) розглядає справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰ Кодексу».
 - 1.3. У пункті 1.3:

в абзаці першому слово та цифри «стаття 234³» замінити словами та цифрами «стаття 234³ Кодексу»;
в абзаці третьому слово та цифри «статтями 166⁵, 166⁶» замінити словами та цифрами «статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰».

1.4. У пункті 1.4 слово та цифри «статтями 166⁵ – 166⁹» замінити словами та цифрами «статтями 163¹², 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166⁸ (у частині, що стосується правопорушень у галузі банківської діяльності та банківських операцій) (далі – 166⁸), 166⁹, 166²⁰».

2. У главі 2:

2.1. Пункт 2.2 викласти в такій редакції:

«2.2. Національний банк уживає заходів щодо притягнення до адміністративної відповідальності за допущення порушень, передбачених статтями 163¹², 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166⁸, 166⁹, 166²⁰ та 188³⁴ Кодексу».

2.2. У пункті 2.3:

в абзаці першому:

підпункт «а» викласти в такій редакції:

«а) керівників банків (філій іноземних банків)»;

доповнити абзац новими підпунктами такого змісту:

«е) посадових осіб юридичних осіб – суб'єктів господарювання, які порушили закони України та нормативно-правові акти Національного банку щодо порядку здійснення операцій з електронними грошима;

«є) посадових осіб платіжних організацій, що порушили закони України та нормативно-правові акти Національного банку, які регулюють переказ коштів в Україні;

«ж) посадових осіб члена/учасника платіжної системи, що порушили закони України та нормативно-правові акти Національного банку, які регулюють переказ коштів в Україні, не повідомили про помилкові/неналежні перекази та суб'єктів цих переказів інших членів/учасників платіжної системи;

«з) посадових осіб еквайра та/або емітента, які порушили встановлені Національним банком загальні параметри моніторингу з метою ідентифікації помилкових та неналежних переказів із застосуванням електронних платіжних засобів;

«и) фізичних осіб – підприємців та посадових осіб юридичних осіб, які є об'єктами нагляду (оверсайту);

«і) фізичних осіб – підприємців та посадових осіб юридичних осіб, які надають послуги платіжної системи без реєстрації платіжної системи в порядку, установленому законами та нормативно-правовими актами Національного банку»;

доповнити пункт абзацом третім такого змісту:

«Терміни «еквайр», «емітент», «платіжна організація», «член/учасник платіжної системи», «нагляд (оверсайт)» вживаються у значеннях, визначених Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні».

2.3. У підпункті «б» абзацу другого пункту 2.4 слово «проведення» замінити словами «здійснення сукупності чи окремих заходів з».

2.4. Абзац третій пункту 2.10 викласти в такій редакції:

«У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через місяць з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження».

3. У главі 3:

3.1. Пункти 3.2 та 3.3 викласти в такій редакції:

«3.2. Завданнями Національного банку під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 163¹², 166⁸, 166⁹ та 188³⁴ Кодексу, є складання протоколів про адміністративні правопорушення та їх надсилання місцевим судам.

3.3. Завданнями Національного банку в справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰ Кодексу, є складання протоколів про адміністративні правопорушення та розгляд справ і накладення адміністративних стягнень».

3.2. У пункті 3.4:

абзац перший викласти в такій редакції:

«3.4. Провадження в справі про адміністративне правопорушення, передбачені статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰ Кодексу, не може бути розпочате, а розпочате підлягає закриттю в разі:»;

підпункт «д» викласти в такій редакції:

«д) наявність по тому самому факту щодо особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, постанови компетентного органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення або нескасованої постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення, а також повідомлення про підозру особі у кримінальному провадженні по даному факту».

4. У главі 4:

4.1. Пункт 4.1 викласти в такій редакції:

«4.1. Протокол про вчинення адміністративного правопорушення (додаток 1), передбаченого статтями 163¹², 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166⁸, 166⁹, 166²⁰ та 188³⁴ Кодексу, складається уповноваженою на те посадовою особою Національного банку або відповідного територіального управління».

4.2. У пункті 4.2:

в абзаці першому:

підпункт «г» викласти в такій редакції:

«г) керівник структурного підрозділу центрального апарату Національного банку та його заступник, які згідно з функціональними обов'язками здійснюють регулювання діяльності платіжних систем і систем розрахунків в Україні та їх нагляд (оверсайт), а також регулювання здійснення операцій з електронними грошима»;

доповнити абзац новими підпунктами такого змісту:

«г) керівник інспекційної групи або його заступник, які здійснюють інспекційні перевірки банків або інших осіб, які відповідно до Закону можуть бути об'єктами перевірки Національного банку;

д) керівник інспекційної групи, який здійснює перевірку банку з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

е) керівник робочої групи або уповноважений працівник, який виконує обов'язки керівника робочої групи, що здійснюють виїзні перевірки щодо дотримання банками, іншими фінансовими установами та національним оператором поштового зв'язку вимог валютного законодавства України, перевірки пунктів обміну іноземної валюти на території України»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«Особи, зазначені у підпунктах «г» – «е» абзацу першого цього пункту, складають протоколи про адміністративні правопорушення безпосередньо під час проведення відповідних перевірок».

4.3. В абзаці другому пункту 4.3 слова «(у разі її виявлення)» виключити.

4.4. У пункті 4.4 слово та цифри «статтями 166⁵ і 166⁶» замінити словами та цифрами «статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰».

4.5. У пункті 4.5 цифри «166⁷» замінити цифрами «163¹²».

5. У главі 5:

5.1. У пункті 5.2 слово та цифри «статті 166⁵, 166⁶» замінити словами та цифрами «статті 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰».

5.2. У пункті 5.5 слово «попереднього» замінити словом «досудового».

5.3. Пункт 5.6 викласти в такій редакції:

«5.6. У розгляді справи про адміністративне правопорушення можуть брати участь адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, адвокат, який призначений Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Ці особи мають право знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, за дорученням особи, яка його запросила, від її імені подавати скарги на рішення органу (посадової особи), який розглядає справу, а також мають інші права, передбачені законами України.

Повноваження адвоката на участь у розгляді справи підтверджуються довіреністю на ведення справи, посвідченою нотаріусом або посадовою особою, якій відповідно до закону надано право посвідчувати довіреності, або ордером чи дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордера

обов'язково додається витяг з договору, у якому зазначаються повноваження адвоката або обмеження його прав на вчинення окремих дій як захисника. Витяг засвідчується підписами сторін.

Повноваження адвоката, призначеного Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, підтверджуються дорученням, що видається Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги».

5.4. Пункт 5.11 викласти в такій редакції:

«5.11. Справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 163¹², 166⁸, 166⁹ та 188³⁴ Кодексу, розглядаються судьями місцевих судів відповідно до статті 221 Кодексу».

6. У главі 6:

6.1. У пункті 6.1 слово та цифри «статтями 166⁵, 166⁶» замінити словами та цифрами «статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰».

6.2. В абзаці другому пункту 6.2 слово «попереднього» замінити словом «досудового».

7. У главі 7:

7.1. Назву глави 7 викласти в такій редакції:

«7. Оскарження постанови за справою про адміністративне правопорушення або внесення на неї подання прокурора».

7.2. Пункт 7.1 після слова «оскаржено» доповнити словом «прокурором».

7.3. Друге речення пункту 7.3 після слова «заявою» доповнити словом «прокурора».

7.4. Пункт 7.4 викласти в такій редакції:

«7.4. На постанову за справою про адміністративне правопорушення прокурором може бути внесено подання упродовж 10 днів з дня винесення постанови».

7.5. В абзаці другому пункту 7.5 слово «протесту» замінити словом «подання».

7.6. У пункті 7.6 слово «протест» замінити словами «подання прокурора».

7.7. У пунктах 7.7 і 7.8 слово «протест» у всіх відмінках замінити словами «подання прокурора» у відповідних відмінках.

7.8. Пункт 7.10 виключити.

8. У главі 8:

8.1. Абзац другий пункту 8.2 викласти в такій редакції:

«У разі оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення або внесення на неї подання прокурора постанова підлягає виконанню після залишення скарги або подання без задоволення».

8.2. В абзаці першому пункту 8.9 слова «опротестування такої постанови» замінити словами «внесення на неї подання прокурором».

9. У додатку 1 слова та цифри «статтями 166⁵, 166⁶, 166⁷, 166⁸, 166⁹, 188³⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення» замінити словами та цифрами «статтями 163¹², 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166⁸, 166⁹, 166²⁰ та 188³⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення».

10. Додатки 2 і 3 викласти в новій редакції, що додається.

11. У тексті додатка 4 слово «опротестовано» замінити словами «або внесено на неї подання прокурором».

12. У додатку 5 слово «протест» у всіх відмінках замінити словами «або подання прокурора» у відповідних відмінках.

Додаток 2
до Положення про порядок накладення
адміністративних штрафів

Національний банк України

Постанова
про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу

«__» _____ 20__ р.

№ _____

Я, _____

(зазначити посаду, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка розглянула справу)

розглянувши _____

(зазначити подані матеріали справи про адміністративне правопорушення)

щодо допущення порушень _____

(зазначити відповідні порушення, передбачені статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта),
166²⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення)

(зазначити прізвище, ім'я, по батькові, дату та місце народження, адресу, місце роботи, посаду особи
щодо якої винесено постанову)

установив:

(викласти обставини, встановлені під час розгляду справи)

Керуючись статтею 73 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та статтею 234³ Кодексу
України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП),

постановив:

1. _____
(зазначити прізвище, ім'я, по батькові особи, щодо якої винесено постанову)

визнати винним(ою) у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого статтею
_____ КУпАП, та накладити на нього (неї) адміністративне стягнення у вигляді штрафу

(зазначити статтю)

в розмірі _____

(зазначити розмір штрафу в неоподатковуваних мінімумах доходів громадян)

що становить _____ гривень.

(сума цифрами та словами)

2. З урахуванням частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати _____

(зазначити прізвище, ім'я, по батькові особи, щодо якої винесено постанову)
штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП, та примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої служби стягнути з правопорушника подвійний розмір штрафу в розмірі _____,
(зазначити розмір штрафу в неоподатковуваних мінімумах доходів громадян)
що становить _____ гривень.
(сума цифрами та словами)

Ця постанова підлягає виконанню з моменту її винесення. У разі оскарження цієї постанови або внесення на неї подання прокурором вона підлягає виконанню після залишення скарги або протесту без задоволення.

Постанову може бути оскаржено протягом десяти днів з дня її винесення до вищої посадової особи або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, установленими КУпАП.

Постанова є виконавчим документом і пред'являється до виконання до органів державної виконавчої служби протягом трьох місяців з моменту набрання нею законної сили.

Особа, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, після перерахування суми штрафу надсилає посадовій особі, яка винесла постанову про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу, копію квитанції або іншого платіжного документа про його сплату.

М. П.

(підпис посадової особи,
яка розглянула справу)

Копію цієї постанови отримано «__» _____ 20__ року _____
(підпис)

*Додаток 3
до Положення про порядок накладення
адміністративних штрафів*

Національний банк України

**Постанова
про закриття справи про адміністративне правопорушення**

«__» _____ 20__ р. № _____

Я, _____

(зазначити посаду, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка розглянула справу)
розглянувши _____

(зазначити подані матеріали справи про адміністративне правопорушення)

щодо допущення порушень _____

(зазначити відповідні порушення, передбачені статтями 163¹⁴, 166⁵, 166⁶ (частини третя, четверта), 166²⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення)

(зазначити прізвище, ім'я, по батькові, дату та місце народження, адресу, місце роботи, посаду особи)

установив:

(викласти обставини, встановлені під час розгляду справи)

Керуючись статтею 73 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та статтею 234³ Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП),

постановив:

закрити справу про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого _____ КУпАП

(зазначити статтю)

(зазначити прізвище, ім'я, по батькові особи щодо якої винесено постанову)

у зв'язку з тим, що _____

(зазначити підстави)

Постанова про закриття справи підлягає виконанню з моменту її винесення. У разі оскарження постанови про закриття справи або внесення на неї подання прокурором постанову підлягає виконанню після залишення скарги або подання без задоволення.

Постанову може бути оскаржено протягом десяти днів з дня її винесення до вищої посадової особи або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, установленими КУпАП. Скарга подається посадовій особі, яка винесла постанову за справою про адміністративне правопорушення.

М. П.

(підпис посадової особи,
яка розглянула справу)

Примітка. Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи. Копія постанови протягом трьох днів вручається або висилається особі, щодо якої її винесено. Копія постанови вручається під розписку. У разі якщо копія постанови висилається, про це робиться відповідна відмітка у справі (частини перша та третя статті 285 КУпАП). Постанова про закриття справи виносить при оголошенні усного зауваження, передачі матеріалів прокурору, органу досудового слідства чи дізнання, а також за наявності таких обставин: відсутність події і складу адміністративного правопорушення; неосудність особи, яка вчинила протиправну дію чи бездіяльність; видання акта амністії, якщо він усуває застосу-

вання адміністративного стягнення; скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність; закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків накладення адміністративного стягнення; наявність за тим самим фактом щодо особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, постанови компетентного органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення або нескасованої постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення, а також повідомлення про підозру особі в кримінальному провадженні по даному факту; смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі (статті 247 і 284 КУпАП).

Копію цієї постанови отримано «___» _____ 20__ року _____.
(підпис)

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
13 березня 2013 р. за № 407/22939

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 26 лютого 2013 р. № 57

**Про затвердження Положення про порядок видачі
небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів
у національній валюті без відкриття рахунків**

Відповідно до статті 7 Закону України «Про Національний банк України», статей 10, 42 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», статті 21 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», з метою врегулювання питання видачі Національним банком України небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків (додається).

2. Генеральному департаменту інформаційних технологій та платіжних систем (Синявська Н. Б.) спільно з Генеральним департаментом регулювання грошового обігу (Нестеренко В. М.), Генеральним департаментом грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.), Департаментом фінансового моніторингу (Смахтіна Л. Н.) та Управлінням захисту інформації (Лук'янов Д. О.) опрацювати документи, які надаються небанківськими фінансовими установами для отримання ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків.

3. Генеральному департаменту інформаційних технологій та платіжних систем (Синявська Н. Б.) забезпечити:

підготовку та подання на розгляд керівництва Національного банку України матеріалів для прийняття рішення про видачу ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків або про відмову у видачі ліцензії;

ведення в електронній формі Реєстру виданих Національним банком України небанківським фінансовим установам ліцензій на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків;

надання Генеральному економічному департаменту (Петрик О. І.) для оприлюднення на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку України інформації про видані Національним банком України небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків.

4. Фінансовому департаменту (Івашкевич Л. Г.) підготувати та внести зміни до Переліку і тарифів операцій, що здійснюються Національним банком України, його територіальними управліннями та структурними одиницями клієнтам і банкам – кореспондентам Національного банку України з розрахунково-касового обслуговування, затверджених постановою Правління Національного банку України від 12 серпня 2003 року № 333, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 вересня 2003 року за № 784/8105 (зі змінами), щодо встановлення плати за видачу небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків відповідно до вимог актів з питань управління витратами в системі Національного банку України.

5. Небанківським фінансовим установам, які здійснюють свою діяльність на підставі ліцензії на переказ коштів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, отриманої до 18 жовтня 2012 року, подати Національному банку України документи для

отримання ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків відповідно до вимог цієї постанови до 01 січня 2014 року.

Плату за видачу ліцензії Національного банку України такі небанківські фінансові установи не здійснюють.

6. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Прохоренка В. П.

7. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
26.02.2013 № 57

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків

1. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблено відповідно до статті 7 Закону України «Про Національний банк України», статей 10, 42 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», статті 21 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

1.2. Це Положення визначає загальні вимоги, порядок видачі, переоформлення ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків (далі – ліцензія) Національним банком України (далі – Національний банк) і підстави, за яких Національний банк має право відмовити у видачі ліцензії та відкликати її.

1.3. Вимоги цього Положення поширюються на небанківські фінансові установи, які мають намір стати платіжними організаціями та/або учасниками платіжних систем та здійснювати переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

дата відкликання ліцензії – дата підписання уповноваженою посадовою особою Національного банку листа про відкликання ліцензії небанківської фінансової установи;

ліцензія – документ Національного банку, який засвідчує право небанківської фінансової установи здійснювати переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків (далі – переказ коштів);

небанківська фінансова установа – юридична особа, яка відповідно до законодавства України не є банком, надає одну або кілька фінансових послуг та внесена до Державного реєстру фінансових установ (далі – Реєстр фінансових установ) у порядку, установленому законодавством України.

Інші терміни в цьому Положенні вживаються в значеннях, наведених у Законах України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та інших законодавчих актах України.

1.5. Ліцензія набирає чинності з дати її підписання уповноваженою посадовою особою Національного банку.

Небанківська фінансова установа має право розпочати здійснення переказу коштів із дати підписання ліцензії уповноваженою посадовою особою Національного банку та за умови її участі в платіжній системі.

1.6. Небанківська фінансова установа зобов'язана внести плату за видачу/переоформлення ліцензії відповідно до нормативно-правових актів Національного банку, що визначають перелік послуг і тарифи за їх надання.

1.7. Небанківська фінансова установа не має права передавати ліцензію третім особам.

1.8. Небанківська фінансова установа має право в разі повернення документів Національним банком на підставах, визначених у пункті 3.1 глави 3 цього Положення, повторно подати документи до Національного банку після усунення причини, що стала підставою для повернення документів.

1.9. Небанківська фінансова установа має право подати до Національного банку документи на видачу ліцензії не раніше ніж через 90 календарних днів із дня повідомлення Національним банком про відмову у видачі ліцензії.

1.10. Небанківська фінансова установа має право подати до Національного банку документи на видачу ліцензії не раніше ніж через рік із дати прийняття Національним банком рішення про відкликання ліцензії.

1.11. Небанківська фінансова установа має право звернутися до Національного банку із заявою про переоформлення ліцензії в разі:

а) зміни найменування (якщо така зміна не пов'язана з реорганізацією);

б) зміни місцезнаходження.

1.12. Небанківська фінансова установа зобов'язана не пізніше наступного робочого дня з дати її виключення з Реєстру фінансових установ письмово повідомити про це Національний банк та повернути ліцензію.

1.13. Небанківська фінансова установа зобов'язана письмово повідомити Національний банк про прийняття нею рішення про припинення здійснення переказу коштів та повернути ліцензію протягом п'яти календарних днів із дати прийняття такого рішення.

1.14. Небанківська фінансова установа зобов'язана під час здійснення переказу коштів дотримуватися вимог законодавства України, правил платіжних систем, учасником яких вона є, та внутрішніх положень про переказ коштів.

1.15. Небанківська фінансова установа зобов'язана припинити переказ коштів наступного робочого дня після отримання повідомлення про відкликання ліцензії Національним банком та повернути її протягом п'яти календарних днів.

2. Порядок подання документів Національному банку для отримання ліцензії

2.1. Небанківська фінансова установа для отримання ліцензії зобов'язана подати до Національного банку такі документи:

а) заяву про видачу ліцензії (додаток 1);

б) копію свідоцтва про реєстрацію фінансової установи, засвідчену в нотаріальному порядку;

в) копію статуту, засвідчену в нотаріальному порядку;

г) внутрішні правила про переказ коштів, які мають містити положення, зазначені в пункті 2.2 цієї глави, та три копії цих правил;

г) фінансову звітність, складену відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності за останній фінансовий рік «Звіт про фінансові результати», достовірність та повнота якої підтверджені аудитом, та на останню звітну дату «Баланс», «Звіт про фінансові результати», «Звіт про рух грошових коштів», «Звіт про власний капітал» (крім небанківських фінансових установ, які включені до Реєстру фінансових установ протягом поточного року);

д) документ про сплату коштів за видачу ліцензії.

2.2. Внутрішні правила про переказ коштів мають бути затверджені керівником небанківської фінансової установи та містити положення про:

а) умови та порядок здійснення переказу коштів;

б) порядок ідентифікації осіб, що є ініціаторами або отримувачами переказу коштів;

в) порядок забезпечення виконання рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) щодо грошових переказів;

г) технології оброблення та виконання документів;

- г) порядок здійснення бухгалтерського обліку;
- д) систему захисту інформації, що використовуватиметься під час здійснення переказу коштів;
- е) строки та порядок зберігання інформації про здійснення переказу коштів;
- є) порядок внутрішнього контролю за здійсненням переказу коштів;
- ж) порядок повернення коштів ініціатору переказу в разі неможливості їх зарахування на рахунок або виплати їх у готівковій формі одержувачу.

2.3. Документи, що подаються небанківською фінансовою установою для видачі/переоформлення ліцензії, мають бути викладені українською мовою і не містити виправлень і неточностей.

Сторінки документів мають бути пронумеровані, прошиті, засвідчені відбитком печатки та підписом керівника небанківської фінансової установи.

2.4. Небанківська фінансова установа в разі звернення до Національного банку із заявою про переоформлення ліцензії зобов'язана подати до Національного банку такі документи:

- а) заяву про переоформлення ліцензії (додаток 2);
- б) копію свідоцтва про реєстрацію фінансової установи, засвідчену в нотаріальному порядку;
- в) копію статуту, засвідчену в нотаріальному порядку;
- г) ліцензію, яка була отримана раніше.

2.5. Небанківська фінансова установа в разі внесення змін до документів, зазначених у пункті 2.1 або 2.4 цієї глави, зобов'язана подати Національному банку протягом п'яти календарних днів копії змін з дати їх виникнення, засвідчені в установленому порядку.

3. Порядок розгляду Національним банком документів, що подані небанківською фінансовою установою для отримання/переоформлення ліцензії

3.1. Національний банк має право повернути документи небанківській фінансовій установі з обґрунтуванням підстав повернення, якщо:

- а) немає хоча б одного документа, зазначеного в пункті 2.1 або 2.4 глави 2 цього Положення;
- б) документи оформлені з порушенням вимог цього Положення.

3.2. Національний банк приймає рішення про видачу/переоформлення ліцензії або відмову у її видачі/переоформленні протягом двох місяців з дня отримання документів небанківської фінансової установи, які надійшли відповідно до пунктів 2.1, 2.4 глави 2 цього Положення.

3.3. Національний банк у разі прийняття рішення про видачу/переоформлення ліцензії небанківській фінансовій установі та надходження від неї плати відповідно до пункту 1.6 глави 1 цього Положення оформляє ліцензію на бланку Національного банку, що засвідчується підписом уповноваженої посадової особи і відбитком гербової печатки Національного банку (додаток 3).

3.4. Національний банк має право видати ліцензію представникові небанківської фінансової установи на підставі належним чином оформленої довіреності протягом трьох календарних днів із дати підписання ліцензії. В разі неотримання представником небанківської фінансової установи ліцензії протягом трьох календарних днів із дати її підписання Національний банк надсилає її за місцезнаходженням небанківської фінансової установи.

3.5. Національний банк має право відмовити у видачі ліцензії небанківській фінансовій установі, якщо за результатами розгляду документів установлено, що:

- а) надана недостовірна інформація;
- б) інформація в документах не відповідає вимогам законодавства України;
- в) небанківська фінансова установа має збитки та/або зменшився її власний капітал протягом попереднього звітного періоду.

3.6. Національний банк письмово повідомляє небанківську фінансову установу про відмову у видачі/переоформленні ліцензії із зазначенням підстав.

3.7. У разі відмови у видачі ліцензії подані документи небанківській фінансовій установі не повертаються.

4. Відкликання ліцензії

4.1. Національний банк має право відкликати в небанківській фінансовій установі ліцензію в разі:

- а) установлення факту подання документів для видачі ліцензії, що містили недостовірну інформацію;
- б) її виключення з Реєстру фінансових установ;
- в) запровадження процедури припинення її діяльності;
- г) нездійснення нею як учасницею платіжної системи переказу коштів протягом 180 календарних днів із дати підписання ліцензії уповноваженою посадовою особою Національного банку;
- г) неусунення причин, за якими під час дії ліцензії були застосовані заходи впливу за порушення законодавства України, що регулює здійснення переказу коштів;
- д) порушення вимог законодавства України з питань переказу коштів, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

4.2. Національний банк зобов'язаний в письмовій формі повідомити небанківську фінансову установу про відкликання ліцензії із зазначенням підстав її відкликання протягом п'яти календарних днів із дня підписання уповноваженою посадовою особою Національного банку рішення про відкликання ліцензії.

*Додаток 1
до Положення про порядок видачі
небанківським фінансовим установам ліцензії
на переказ коштів у національній валюті
без відкриття рахунків*

Національний банк України

ЗАЯВА про видачу ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків

Небанківська фінансова установа _____
(повне найменування, ідентифікаційний код

небанківської фінансової установи, місцезнаходження, серія, номер і дата видачі свідоцтва

про реєстрацію небанківської фінансової установи)

банківські реквізити:

(найменування, місцезнаходження банку, код банку, номер поточного рахунку)

в особі _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

який(а) діє на підставі статуту небанківської фінансової установи, просить видати ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків у зв'язку з _____

[намір щодо участі в платіжній системі (найменування платіжної системи)]

Небанківська фінансова установа _____ зобов'язується
(повне найменування)

виконувати вимоги законодавства України, правил платіжних систем, учасником яких вона є, та відповідні внутрішні правила.

Небанківська фінансова установа зобов'язується внести плату за видачу ліцензії відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, що визначають перелік послуг і тарифи за їх надання. Неванківська фінансова установа в разі внесення змін до документів, зазначених у пункті 2.1 глави 2 Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 26 лютого 2013 року № 57, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України _____ за № _____, зобов'язується подати Національному банку України протягом п'яти календарних днів копії змін з дати їх виникнення, засвідчені в установленому порядку.

Небанківська фінансова установа зобов'язується не пізніше наступного робочого дня з дати її виключення з Реєстру фінансових установ письмово повідомити про це Національний банк України та повернути ліцензію.

Небанківська фінансова установа зобов'язується письмово повідомити Національний банк України про прийняття нею рішення про припинення здійснення переказу коштів та повернути ліцензію протягом п'яти календарних днів із дати прийняття такого рішення.

Небанківська фінансова установа зобов'язується припинити переказ коштів наступного робочого дня після отримання повідомлення про відкликання ліцензії Національним банком України та повернути її протягом п'яти календарних днів.

Я, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

несу персональну відповідальність за повноту та достовірність усіх поданих документів. Мені відомо, що надання неповної, недостовірної інформації та приховування будь-яких відомостей у зв'язку із цією заявою може призвести до відмови у видачі ліцензії або її відкликання.

У разі виникнення будь-яких питань, пов'язаних із розглядом документів на видачу ліцензії, прошу звертатися до _____.
(прізвище, ім'я, по батькові, номер контактного телефону)

Керівник небанківської фінансової установи _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

М. П. _____ 20__ року

*Додаток 2
до Положення про порядок видачі
небанківським фінансовим установам ліцензії
на переказ коштів у національній валюті
без відкриття рахунків*

Національний банк України

**ЗАЯВА
про переоформлення ліцензії на переказ коштів у національній валюті
без відкриття рахунків**

Небанківська фінансова установа _____
(повне найменування, ідентифікаційний код

небанківської фінансової установи, місцезнаходження, серія, номер і дата видачі свідоцтва

про реєстрацію небанківської фінансової установи, номер і дата отриманої ліцензії)

банківські реквізити:

_____ (найменування, місцезнаходження банку, код банку, номер поточного рахунку)

просить переоформити ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків у зв'язку з _____.

(вказати причину)

Небанківська фінансова установа _____ зобов'язується (повне найменування)

виконувати вимоги законодавства України, правил платіжних систем, учасником яких вона є, та відповідні внутрішні правила.

Небанківська фінансова установа зобов'язується внести плату за переоформлення ліцензії відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, що визначають перелік послуг і тарифи за їх надання.

Небанківська фінансова установа в разі внесення змін до документів, зазначених у пункті 2.4 глави 2 Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 26 лютого 2013 року № 57, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України _____ за № _____, зобов'язується подати Національному банку України протягом п'яти календарних днів копії змін з дати їх виникнення, засвідчені в установленому порядку.

Небанківська фінансова установа зобов'язується не пізніше наступного робочого дня з дати її виключення з Реєстру фінансових установ письмово повідомити про це Національний банк України та повернути ліцензію.

Небанківська фінансова установа зобов'язується письмово повідомити Національний банк України про прийняття нею рішення про припинення здійснення переказу коштів та повернути ліцензію протягом п'яти календарних днів із дати прийняття такого рішення.

Небанківська фінансова установа зобов'язується припинити переказ коштів наступного робочого дня після отримання повідомлення про відкликання ліцензії Національним банком України та повернути її протягом п'яти календарних днів.

Я, _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

несу персональну відповідальність за повноту та достовірність усіх поданих документів. Мені відомо, що надання неповної, недостовірної інформації та приховування будь-яких відомостей у зв'язку із цією заявою може призвести до відмови у переоформленні ліцензії або її відкликання.

У разі виникнення будь-яких питань, пов'язаних із розглядом документів на видачу ліцензії, прошу звертатися до _____ (прізвище, ім'я, по батькові, номер контактного телефону)

Керівник небанківської фінансової установи _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

М. П. _____ 20__ року

*Додаток 3
до Положення про порядок видачі
небанківським фінансовим установам ліцензії
на переказ коштів у національній валюті
без відкриття рахунків*

ЗРАЗОК

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

**ЛІЦЕНЗІЯ
на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків**

Видана _____
(повне найменування небанківської фінансової установи)

Унесена до Державного реєстру
фінансових установ

Ідентифікаційний код
небанківської фінансової установи

Місцезнаходження
небанківської фінансової установи

(посада особи,
яка підписала ліцензію)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

№ _____

Дата видачі ліцензії _____

Не підлягає передаванню третім особам.

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 26 лютого 2013 р. № 59

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів
Національного банку України

Відповідно до статей 7, 15, 41 Закону України «Про Національний банк України» та статей 68, 71 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою забезпечення відображення в бухгалтерському обліку формування резервів під кредитні операції в банках України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Пункт 1.3 глави 1 розділу VII Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 27 грудня 2007 року № 481, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 22 січня 2008 року за № 48/14739 (зі змінами), викласти в такій редакції:

«1.3. Банк визначає суму зменшення корисності як різницю між балансовою вартістю фінансового активу (наданого кредиту, розміщеного вкладу (депозиту), дебіторської заборгованості за фінансовими активами) та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків за цим активом.

Майбутні грошові потоки складаються із суми очікуваних платежів за основним боргом та процентами відповідно до договору, суми прострочених платежів (основного боргу та процентів), суми коштів від реалізації застави згідно з відповідним договором (незалежно від імовірності звернення стягнення на таку заставу) з урахуванням часу, необхідного для реалізації застави, та інших грошових потоків за наданим кредитом. Банк уключає прострочені платежі до майбутніх грошових потоків у періоди, що узгоджені з клієнтом у договорі. У разі неузгодження з клієнтом строків надходження прострочених платежів банк не враховує їх до майбутніх грошових потоків або включає в останній період, визначений договором згідно з внутрішньобанківським положенням.

Банк уключає до майбутніх грошових потоків за наданим кредитом, забезпеченим заставою, суми коштів від ймовірної реалізації застави на дату, з якої він починає формувати резерв за цим кредитом.

Банк здійснює попередню оцінку майбутніх грошових потоків, що передбачені договором, у порядку, визначеному відповідним внутрішньобанківським положенням, розробленим згідно із законодавством України, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку України щодо оцінки ризиків з метою формування і використання резервів за фінансовими активами. Попередньо оцінені майбутні грошові потоки від реалізації застави зменшуються на суму витрат на її реалізацію.

Загальна сума недисконтованих майбутніх грошових потоків, у тому числі грошових потоків від реалізації застави, не може перевищувати суми платежів, що передбачена кредитним договором.

Теперішня вартість попередньо оцінених майбутніх грошових потоків для фінансових активів з фіксованою процентною ставкою визначається шляхом дисконтування попередньо оцінених майбутніх грошових потоків за первісною ефективною ставкою відсотка. Для фінансових активів із плаваючою процентною ставкою застосовується ефективна ставка відсотка, що була визначена під час останньої зміни номінальної процентної ставки. Майбутні грошові потоки від застави дисконтуються з урахуванням часу, необхідного банку для реалізації застави.

Теперішня вартість попередньо оцінених майбутніх грошових потоків визначається за такою формулою:

$$TB_{\kappa} = \sum_{i=1}^n \frac{ГП_i}{(1 + I_{ef})^{t_i}},$$

де TB_{κ} – теперішня вартість попередньо оцінених майбутніх грошових потоків за фінансовим активом;

$ГП_i$ – попередньо оцінений майбутній грошовий потік за період t ;

I_{ef} – ефективна ставка відсотка, розрахована під час первісного визнання фінансового активу (первісна ефективна ставка відсотка) або під час останньої зміни номінальної процентної ставки (для фінансових активів із плаваючою процентною ставкою);

t_i – тривалість періоду (термін) до виникнення i -го майбутнього грошового потоку; $i = 1 \dots n$;

n – кількість грошових потоків.».

2. Банки для виконання вимог пункту 1 цієї постанови мають переглянути внутрішні положення та внести до них відповідні зміни до 01 грудня 2013 року.

3. Абзац другий пункту 3.3 глави 3 Положення про планування та порядок проведення інспекційних перевірок, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 липня 2001 року № 276, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2001 року за № 703/5894 (зі змінами), після слова «інформацію» доповнити словами «, у тому числі про розрахунок резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями окремо щодо надходження грошових потоків за кредитними операціями від діяльності позичальника і від реалізації застави за відповідним кредитним договором.».

4. Департаменту бухгалтерського обліку (Лукаевич Б. В.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

5. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 4 березня 2013 р. № 76

**Про внесення змін до Положення про депозитарну діяльність
Національного банку України з державними цінними паперами**

Відповідно до статті 2 Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» та з метою уніфікації режимів обліку державних цінних паперів на блокувальних рахунках у цінних паперах Національного банку України як депозитарію державних цінних паперів під час обслуговування біржових торгів з одностороннім та двостороннім забезпеченням, а також запровадження обліку на цих рахунках в розрізі кодів власників державних цінних паперів депонентів зберігачів – юридичних та фізичних осіб та вдосконалення механізму розрахунків за біржовими операціями щодо державних цінних паперів Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести до Положення про депозитарну діяльність Національного банку України з державними цінними паперами, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 березня 2003 року № 114, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 квітня 2003 року за № 304/7625 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 15 грудня 2011 року № 456) (далі – Положення), такі зміни:

1.1. Абзац двадцять перший пункту 1.2 розділу I викласти в такій редакції:

«розрахунки з двостороннім забезпеченням – одиночні та нетингові розрахунки з попереднім резервуванням ДЦП клієнтів-постачальників та грошових коштів та/або ДЦП клієнтів-одержувачів за договорами купівлі-продажу ДЦП, укладеними на фондовій біржі. ДЦП клієнтів-постачальників резервуються в Депозитарії для участі в торгах з метою продажу, а ДЦП клієнтів-одержувачів – для участі в торгах з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів. Операцію блокування ДЦП в Депозитарії клієнт-одержувач здійснює в статусі клієнта-постачальника. Грошові кошти клієнтів-одержувачів резервуються в обслуговуючому банку фондової біржі. Забезпечення реалізації принципу «поставка проти оплати» під час здійснення таких розрахунків здійснюється Депозитарієм на підставі інформації фондової біржі щодо здійснення грошових розрахунків за договорами купівлі-продажу ДЦП».

1.2. У розділі III:

у пункті 3.3:

доповнити пункт після абзацу другого новим абзацом третім такого змісту:

«Генеральний департамент грошово-кредитної політики в разі нагальної потреби вносить зміни до плану балансових рахунків депозитарного обліку ДЦП, переліку депозитарних проводок за операціями з ДЦП щодо удосконалення механізмів розрахунків тощо».

У зв'язку з цим абзаци третій – дванадцятий уважати відповідно абзацами четвертим – тринадцятим; абзац шостий викласти в такій редакції:

«Генеральний департамент інформаційних технологій та платіжних систем здійснює розроблення, упровадження та супроводження програмно-технологічного забезпечення, доопрацювання СЕП для забезпечення виконання відповідних функцій, пов'язаних з обслуговуванням розрахунків за договорами щодо ДЦП за принципом «поставка проти оплати», та забезпечує розроблення нормативно-правових актів Національного банку України щодо порядку проведення грошових розрахунків за операціями з ДЦП через СЕП»;

абзац одинадцятий виключити.

У зв'язку з цим абзаци дванадцятий та тринадцятий уважати відповідно абзацами одинадцятим та дванадцятим;

доповнити пункт 3.7 після абзацу другого новим абзацом третім такого змісту:

«ведення рахунків у цінних паперах клієнтів-постачальників щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів».

У зв'язку з цим абзац третій уважати абзацом четвертим;

доповнити розділ після пункту 3.7 новим пунктом 3.8 такого змісту:

«3.8. Ведення рахунків у цінних паперах клієнтів-постачальників щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів, здійснюється Депозитарієм за умови, що правилами фондової біржі визначаються:

методика розрахунку справедливої вартості ДЦП та критерії визначення коефіцієнта покриття грошового ліміту за рахунок ДЦП;

порядок дій фондової біржі, пов'язаних із реалізацією ДЦП, заблокованих для отримання додаткового грошового ліміту;

джерела забезпечення грошових зобов'язань за результатами торгів ДЦП у разі неможливості/затримки реалізації ДЦП, заблокованих для отримання додаткового грошового ліміту;

перелік санкцій за порушення фондовою біржею зобов'язань стосовно забезпечення виконання укладених на фондовій біржі договорів за результатами торгів із використанням технології блокування ДЦП для отримання додаткового грошового ліміту».

У зв'язку з цим пункти 3.8 – 3.17 уважати відповідно пунктами 3.9 – 3.18;

підпункт «г» пункту 3.11 після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«інформації щодо ДЦП, заблокованих клієнтом-постачальником для участі в торгах з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів».

У зв'язку з цим абзаци другий і третій уважати відповідно абзацами третім і четвертим.

1.3. Підпункти «а» та «б» пункту 6.4 розділу VI викласти в такій редакції:

«а) розпорядження на переказ/одержання ДЦП:

за міжбанківськими грошовими розрахунками з 9.00 до 17.55;

за внутрішньобанківськими грошовими розрахунками з 9.00 до 19.45;

б) електронні відомості сквитованих розпоряджень з 9.00 до 17.55».

1.4. У розділі VIII:

підпункт «а» пункту 8.3 доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«Розпорядження на переказ ДЦП щодо блокування для участі в торгах ДЦП та розпорядження на переказ ДЦП щодо розблокування з торгів ДЦП, що належать депонентам клієнта-постачальника, можуть містити відповідні коди депонентів – фізичних та юридичних осіб. Ці коди присвоюються клієнтами-постачальниками в порядку, визначеному законодавством України з питань депозитарної діяльності.

За депозитарними розпорядженнями / інформаційними повідомленнями, у яких клієнтами-постачальниками та біржами не зазначено коди власників ДЦП – фізичних/юридичних осіб, депозитарний облік виконуватиметься узагальнено (без визначення коду власника ДЦП)»;

у пункті 8.4:

абзаци другий та третій викласти в такій редакції:

«блокування ДЦП для участі в торгах з метою продажу/отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів (далі – блокування ДЦП для участі в торгах) на підставі розпорядження клієнта-постачальника на переказ ДЦП;

розблокування ДЦП з торгів, зарезервованих з метою продажу/отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів (далі – розблокування ДЦП з торгів) на підставі розпорядження клієнта-постачальника на переказ ДЦП та інформаційного повідомлення фондової біржі щодо підтвердження розблокування ДЦП (далі – інформаційне повідомлення) за формою розпорядження на одержання»;

доповнити пункт після абзацу третього новим абзацом четвертим такого змісту:

«переведення ДЦП з відповідних рахунків клієнтів-постачальників щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів, на їх рахунки в цінних паперах щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах, на підставі відповідного інформаційного повідомлення фондової біржі».

У зв'язку з цим абзаци четвертий – сьомий уважати відповідно абзацами п'ятим – восьмим; перше речення пункту 8.11 викласти в такій редакції: «Якщо розпорядження / інформаційне повідомлення пройшло перевірку, то Депозитарій уносить його реквізити до електронної відомості несквитованих розпоряджень (додаток 25), а реквізити розпоряджень клієнтів-постачальників щодо блокування ДЦП для участі в торгах, які проводяться фондовою біржею, та/або інформаційних повідомлень фондових бірж щодо переведення ДЦП з відповідних рахунків клієнтів-постачальників щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів, на їх рахунки у цінних паперах щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах, – до електронної відомості затверджених розпоряджень (додаток 26)»;

в абзаци другому пункту 8.22 слова «участі в торгах» виключити.

1.5. У розділі IX:

абзац другий пункту 9.2 викласти в такій редакції:

«Фондова біржа під час проведення розрахунків із двостороннім забезпеченням здійснює грошові розрахунки за договорами щодо ДЦП за схемою, наведеною в додатку 21 до цього Положення, з використанням рахунку, відкритого в обслуговуючому банку фондової біржі в порядку, що визначений правилами фондової біржі, зареєстрованими в Комісії»;

у пункті 9.9:

абзац другий виключити.

У зв'язку з цим абзаци третій – восьмий уважати відповідно абзацами другим – сьомим;

у абзаци другому слова «під час проведення розрахунків із двостороннім забезпеченням» виключити;

у підпункті «а» пункту 9.10:

у абзаци першому слова «після завершення» замінити словами «на кінець»;

доповнити підпункт після абзацу першого новим абзацом другим такого змісту:

«переказує ДЦП з відповідних рахунків клієнтів-постачальників щодо обліку ДЦП, заблокованих для здійснення розрахунків за результатами торгів, на відповідні рахунки клієнтів-постачальників щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах».

У зв'язку з цим абзаци другий – шостий уважати відповідно абзацами третім – сьомим.

1.6. У розділі II додатка 1 до Положення:

пункт 2 доповнити новим підпунктом 2.1 такого змісту:

«2.1. Згідно з відомістю сквитованих розпоряджень, що сформована за результатами торгів, та відповідно до повідомлення про необхідність перерахування коштів за угодами щодо ДЦП, отриманого від Національного банку України як депозитарію, надавати Банку платіжні доручення про переказ коштів з рахунку Біржі на рахунки клієнтів Біржі, що поставляють цінні папери за укладеними ними чи їх депонентами договорами щодо ДЦП, укладеними на торгах, які проводяться Біржею».

У зв'язку з цим підпункти 2.1 та 2.2 уважати відповідно підпунктами 2.2 та 2.3;

підпункт 4.1 пункту 4 виключити.

У зв'язку з цим підпункти 4.2 – 4.5 уважати відповідно підпунктами 4.1 – 4.4.

1.7. Додаток 2 до Положення доповнити такими балансовими рахунками:

після рядка

«

		для участі в торгах із розрахунками з двостороннім забезпеченням		030**	227030**
--	--	--	--	-------	----------

»

новим рядком такого змісту:

«

		для участі в торгах із розрахунками з двостороннім забезпеченням з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів	7	050**	227050**
--	--	---	---	-------	----------

»;

після рядка

«

		для участі в торгах із розрахунками з двостороннім забезпеченням		430**	427430**
--	--	--	--	-------	----------

»

новими рядками такого змісту:

«

		фізичним особам і заблоковані для участі в торгах із розрахунками з двостороннім забезпеченням з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів	7	150**	427150**
		нерезидентам і заблоковані для участі в торгах із розрахунками з двостороннім забезпеченням з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів		250**	427250**
		юридичним особам – банкам-резидентам і заблоковані для участі в торгах із розрахунками з двостороннім забезпеченням з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів		350**	427350**
		юридичним особам – небанкам-резидентам і заблоковані для участі в торгах із розрахунками з двостороннім забезпеченням з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів		450**	427450**

».

1.8. У додатку 3:

у колонці «Кредит» пункту 18 «Купівля-продаж ДЦП на торгах, які проводяться фондовою біржею, з розрахунками з одностороннім забезпеченням» балансові рахунки покупця (після оплати) «210000, 410100, 410200, 410300, 410400» замінити рахунками «227010*; 427110*; 427210*; 427310*; 427410*»;

пункт 19 «Купівля-продаж ДЦП на торгах, які проводяться фондовою біржею, з розрахунками з двостороннім забезпеченням» доповнити новим підпунктом такого змісту:

«

Дебет	Кредит	Примітки
У разі використання ДЦП з метою отримання додаткового грошового ліміту для забезпечення розрахунків за результатами торгів		
210000 410100 410200 410300 410400	227050* 427150* 427250* 427350* 427450*	Балансові рахунки клієнта-постачальника;
227050* 427150* 427250* 427350* 427450*	227030* 427130* 427230* 427330* 427430*	у разі переведення ДЦП на рахунки клієнта-постачальника щодо обліку ДЦП, заблокованих для участі в торгах (з можливістю подальшого продажу ДЦП на торгах відповідно до вищевизначених проводок цього пункту)

».

1.9. У Схемі обслуговування Національним банком України операцій з ДЦП за договорами купівлі-продажу ДЦП із двостороннім забезпеченням розрахунків, що здійснюються в одиночному та

нетинговому режимі, додатка 21 слова «Надає платіжні доручення відповідно до повідомлень про необхідність перерахування коштів» замінити словами «Надає платіжні доручення та/або здійснює (відповідно до повідомлення про необхідність перерахування коштів) облік змін кількості грошових коштів, що належать клієнтам-постачальникам та клієнтам-одержувачам та перебувають на рахунку фондової біржі в обслуговуючому банку фондової біржі».

1.10. У назвах колонок 5 та 6 додатків 22, 26, 27 до Положення та в назвах колонок 4 та 5 додатків 24, 25, 28 до Положення слова «для нерезидентів або банків» замінити словами «або належності».

2. Генеральному департаменту інформаційних технологій та платіжних систем (Синявська Н. Б.), Центральній розрахунковій палаті (Бендерський Ю. Л.) протягом десяти днів із дня офіційного опублікування цієї постанови внести відповідні зміни до програмно-технологічного забезпечення щодо здійснення Національним банком України функцій депозитарію державних цінних паперів та надати біржам опис взаємодії програмного забезпечення депозитарію та бірж для доопрацювання біржами власного програмного забезпечення.

3. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України, зберігачів – клієнтів депозитарію Національного банку України та фондових бірж для використання в роботі.

4. Постанова набирає чинності через 10 днів із дня її офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Приходька Б. В.

В. о. Голови Б. В. Приходько

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 11 березня 2013 р. № 82

**Про затвердження Порядку резервування коштів
за сформованими резервами за кредитними операціями
в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально
підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки**

Відповідно до статей 7, 15, 55 та 59 Закону України «Про Національний банк України», статей 36, 66 та 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою виконання пункту 8 постанови Правління Національного банку України від 30 листопада 2012 року № 499 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 25 січня 2012 року № 23», зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2012 року за № 2122/22434, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Порядок резервування коштів за сформованими резервами за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки, що додається.

2. Банки, які мають відкриті окремі рахунки в Національному банку України для резервування коштів відповідно до вимог пункту 4 постанови Правління Національного банку України від 01 грудня 2008 року № 406 «Про затвердження Змін до Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків», зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2008 року за № 1206/15897 (далі – Постанова № 406), використовують ці рахунки для перерахування коштів згідно з вимогами пункту 8 постанови Правління Національного банку України від 30 листопада 2012 року № 499 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 25 січня 2012 року № 23», зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2012 року за № 2122/22434 (далі – Постанова № 499).

3. Банки під час визначення суми, що підлягає перерахуванню на окремі рахунки в Національному банку України згідно з вимогами пункту 8 Постанови № 499, ураховують залишки коштів, що були перераховані та обліковуються на окремих рахунках у Національному банку України відповідно до пункту 4 Постанови № 406.

4. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома структурних підрозділів центрального апарату, територіальних управлінь Національного банку України, а також банків України для використання в роботі.

5. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ткаченка О. О.

Голова І. В. Соркін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
11.03.2013 № 82

ПОРЯДОК
резервування коштів за сформованими резервами
за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками,
у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень
валютної виручки

1. Цей Порядок установлює процедуру резервування коштів банками України на окремому рахунку в Національному банку України (далі – Національний банк) у сумі, що відповідає обсягу сформованого резерву за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки, що здійснені на підставі кредитних договорів, укладених після 27 грудня 2008 року (далі – кредитні операції в іноземній валюті).

2. Банк визначає суму коштів для резервування на окремому рахунку в Національному банку виходячи з обсягу резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями в іноземній валюті, сформованого згідно з вимогами Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 25 січня 2012 року № 23, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2012 року за № 231/20544 (зі змінами).

3. Банк здійснює резервування коштів у валютах 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 [у редакції постанови Правління Національного банку України від 02 жовтня 2002 року № 378, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2002 року за № 841/7129 (зі змінами)], які відповідають переліку іноземних валют, у яких відкрито кореспондентські рахунки Національного банку в іноземних валютах, що доводиться Департаментом з управління валютним резервом та здійснення операцій на відкритому ринку Національного банку (далі – валюти резервування) до відома банку з метою зарахування коштів, що резервуються.

4. Банк здійснює резервування коштів у валюті сформованого резерву за кредитними операціями в іноземній валюті. Якщо іноземна валюта формування резерву не належить до валют резервування, то резервування здійснюється в будь-якій з валют резервування за вибором банку із застосуванням крос-курсу, визначеного за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком на дату резервування.

5. Банк для відкриття рахунку в Національному банку для зарахування та обліку коштів у сумі, що відповідає обсягу сформованого резерву за кредитними операціями в іноземній валюті (далі – окремий рахунок), зобов'язаний подати до Національного банку такі документи:

заяву про відкриття рахунку за підписом керівника банку або іншої уповноваженої на це особи. Заява про відкриття рахунку оформляється відповідно до вимог Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 року за № 1172/8493 (зі змінами);

картку із зразками підписів і відбитка печатки, оформлену для подання до Операційного управління Національного банку (МФО 300001, код за ЄДРПОУ 00032106, м. Київ, вул. Інститутська, 9) у двох примірниках, засвідчену в установленому порядку, до якої включаються зразки підписів осіб, яким відповідно до законодавства України або установчих документів юридичної особи надано право розпоряджатися рахунком та підписувати розрахункові документи.

Банк у супровідному листі, який разом із вищезазначеними документами подається до Операційного управління Національного банку, зазначає інформацію щодо електронної адреси для надсилання

виписок з окремого рахунку, SWIFT-коду (BIC kod) банку, засобів зв'язку, за допомогою яких слід надсилати виписки з окремого рахунку.

6. Операційне управління Національного банку відкриває окремий рахунок та доводить його номер до відома банку.

7. Національний банк не нараховує проценти на кошти, що резервуються.

8. Банк не пізніше терміну подання форми статистичної звітності № 604 «Звіт про формування резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями» відповідно до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 19 березня 2003 року № 124, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 07 травня 2003 року за № 353/7674 (зі змінами), зобов'язаний перерахувати кошти в сумі, що відповідає обсягу сформованого резерву за звітний місяць за кредитними операціями в іноземній валюті, у повному обсязі на окремий рахунок.

9. Банк здійснює перерахування коштів, що резервуються, у розрізі валют резервування згідно з окремими платіжними дорученнями в сумі, що відповідає обсягу сформованого резерву за кредитними операціями в іноземній валюті. У реквізиті «Призначення платежу» платіжного доручення банк зазначає: «Кошти, що резервуються відповідно до постанови Правління Національного банку України від 30 листопада 2012 року № 499, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2012 року за № 2122/22434».

10. Датою здійснення банком резервування є дата зарахування коштів на окремий рахунок банку. Документом, який підтверджує суму коштів, що резервуються, є виписка з окремого рахунку банку.

11. Банк має право на повернення коштів, що резервуються, один раз на місяць до 15 числа місяця, наступного за звітним, на суму зменшення розміру сформованого резерву за кредитними операціями в іноземній валюті.

12. Банк для повернення коштів, що резерувалися, подає до Національного банку платіжне доручення, у якому зазначається дата повернення цих коштів на рахунок банку (не раніше наступного робочого дня після дати подання банком платіжного доручення про повернення коштів, що резерувалися), та в реквізиті «Призначення платежу» зазначається: «Повернення коштів, що резерувалися».

13. Банк забезпечує своєчасність та повноту перерахування коштів, що підлягають резервуванню.

14. Банк до 20 числа місяця, наступного за звітним, надає з використанням засобів електронної пошти до відповідного територіального управління Національного банку (структурного підрозділу центрального апарату, що безпосередньо здійснює нагляд за діяльністю банку) інформацію про суми коштів, які резервуються банком за кредитними операціями в іноземній валюті на окремому рахунку в Національному банку, за формою, наведеною в додатку до цього Порядку.

15. За несвоєчасне та/або неповне перерахування банком коштів, що резервуються, Національний банк застосовує адекватні заходи впливу відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань застосування до банків заходів впливу за порушення банківського законодавства.

16. Територіальні управління Національного банку (структурний підрозділ центрального апарату, що безпосередньо здійснює нагляд за діяльністю банків) здійснюють контроль за дотриманням банками порядку резервування сум коштів за кредитними операціями в іноземній валюті на окремому рахунку.

*Додаток
до Порядку резервування коштів
за сформованими резервами
за кредитними операціями в іноземній
валюті з позичальниками, у яких немає
документально підтверджених очікуваних
надходжень валютної виручки*

Інформація надається електронною поштою банками – юридичними особами до відповідного територіального управління Національного банку України (структурного підрозділу центрального апарату, що безпосередньо здійснює нагляд за діяльністю банку) до 20 числа місяця, наступного за звітним

**Інформація про суми коштів, які резервуються банком
за кредитними операціями в іноземній валюті на окремому рахунку
в Національному банку України за станом на _____**

(найменування банку)

(одиниці валюти)

№ з/п	Назва показника	Розрахункова сума резерву	Фактично сформований резерв	Залишки коштів на окремому рахунку 1207	Відхилення (+/-)	Пояснення
1	2	3	4	5	6	7
1	Кредитні операції в іноземній валюті, крім операцій на міжбанківському ринку, із них:			×	×	×
1.1	кредитні операції в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки, із них:			×	×	×
1.1.1	за кредитами, наданими з 28 грудня 2008 року, із них:					×
1.1.1.1	у доларах США					
1.1.1.1.1	гривневий еквівалент					
1.1.1.2	в євро					
1.1.1.2.1	гривневий еквівалент					
1.1.1.3 і т. д.*	в іншій валюті, що належить до валют резервування					
1.1.1.3.1	гривневий еквівалент					
1.1.1.4 і т. д.**	в іншій валюті, що не належить до валют резервування	×	×		×	
1.1.1.4.1	гривневий еквівалент					

* Якщо валют резервування є кілька, банк має зазначити інформацію в розрізі кожної валюти резервування та її гривневий еквівалент. Інформація за кожним видом валюти резервування має зазначатися в окремому рядку (тобто, у разі розширення переліку валют перелік рядків має бути відповідно доповнений).

** Якщо валют резервування є кілька, банк має зазначити інформацію в розрізі кожної валюти резервування. Інформація за кожним видом валюти резервування має зазначатися в окремому рядку (тобто, у разі розширення переліку валют перелік рядків має бути відповідно доповнений).

**Пояснення
щодо заповнення таблиці, у якій надається інформація про суми коштів,
які резервуються банком за кредитними операціями в іноземній валюті
на окремому рахунку в Національному банку України**

Рядок 1 колонки 3 – зазначається розрахункова сума резерву в гривневому еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком України на 1 число місяця, наступного за звітним, за кредитними операціями в іноземній валюті, крім операцій на міжбанківському ринку, що відповідає сумі даних за рядками 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4.1, 1.5.2, 1.5.3, 1.5.4.1 колонки 12 форми статистичної звітності № 604 «Звіт про формування резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями».

Рядок 1 колонки 4 – зазначається сума фактично сформованого резерву в гривневому еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком України на 1 число місяця, наступного за звітним, за кредитними операціями в іноземній валюті, крім операцій на міжбанківському ринку, що відповідає сумі даних за рядками 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4.1, 1.5.2, 1.5.3, 1.5.4.1 колонки 13 форми статистичної звітності № 604 «Звіт про формування резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями».

Рядок 1.1 колонки 3 – зазначається розрахункова сума резерву в гривневому еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком України на 1 число місяця, наступного за звітним, за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки, у тому числі включених до груп фінансових активів, за даними аналітичного обліку банку.

Рядок 1.1 колонки 4 – зазначається сума фактично сформованого резерву в гривневому еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком України на 1 число місяця, наступного за звітним, за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, у яких немає документально підтверджених очікуваних надходжень валютної виручки, у тому числі включених до груп фінансових активів, за даними аналітичного обліку банку.

Рядок 1.1.1 – зазначається інформація, що відповідає сумі даних (рядок 1.1.1.1.1 + рядок 1.1.1.2.1 + рядок 1.1.1.3.1 + рядок 1.1.1.4.1).

Рядки 1.1.1.1, 1.1.1.2, 1.1.1.3 – зазначається інформація у відповідній іноземній валюті за даними аналітичного обліку банку.

Рядки 1.1.1.1.1, 1.1.1.2.1, 1.1.1.3.1 – зазначається гривневий еквівалент відповідних іноземних валют за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком України на 1 число місяця, наступного за звітним (для колонок 3 та 4), та на 16 число місяця, наступного за звітним (для колонки 5).

Рядок 1.1.1.3 – зазначається інформація в розрізі інших валют (крім долара США та євро) 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 [у редакції постанови Правління Національного банку України від 02 жовтня 2002 року № 378, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2002 року за № 841/7129 (зі змінами)] (далі – Класифікатор іноземних валют та банківських металів).

Рядок 1.1.1.4 колонки 5 – зазначається інформація в розрізі іноземних валют 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів (долар США, євро тощо).

Рядок 1.1.1.4.1 – зазначається загальна сума гривневого еквівалента за всіма відповідними іноземними валютами за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком України на 1 число місяця, наступного за звітним (для колонок 3 та 4), та на 16 число місяця, наступного за звітним (для колонки 5).

Колонка 5 – зазначається інформація про залишки коштів у розрізі іноземних валют і їх гривневого еквівалента за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установле-

ним Національним банком України на 16 число місяця, наступного за звітним, що обліковуються банком за окремим аналітичним балансовим рахунком 1207/4 «Кошти, що резервуються уповноваженим банком за кредитними операціями в іноземній валюті з позичальниками, які не мають джерел надходження валютної виручки» (далі – аналітичний рахунок 1207/4). Інформація має відповідати даним форми статистичної звітності № 1Д «Баланс» щоденного файла С5 за аналітичним рахунком 1207/4 за станом на 16 число місяця, наступного за звітним.

Колонка 6 – зазначається відхилення між сумою фактично сформованого резерву та залишками коштів на аналітичному рахунку 1207/4 (дані колонки 5 мінус дані колонки 4).

Колонка 7 – зазначаються причини щодо наявності відхилень між сумою фактично сформованого резерву та залишками коштів на аналітичному рахунку 1207/4.

РОЗВИТОК ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Проаналізовано стан розвитку платіжних систем в Україні та сучасні виклики для банків на вітчизняному ринку платіжних послуг, наведено порівняння основних положень Директиви Європейського парламенту і Ради від 13 листопада 2007 року № 2007/64/ЄС про платіжні послуги на внутрішньому ринку та Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні». На основі аналізу зроблено висновки про наближеність основних положень українського законодавства у цій сфері до міжнародної практики, зокрема країн ЄС.

Розвиток платіжних систем в Україні отримав новий імпульс у 2012 році після прийняття Верховною Радою України змін до базового законодавства про платіжні системи та переказ коштів.

При підготовці Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків» [1] було використано світовий досвід побудови платіжних систем, основні принципи їх роботи і створення Єдиного національного платіжного простору.

Оскільки Європейський Союз є одним із основних торговельних партнерів України, крім інших міжнародних документів у цій сфері, було використано досвід побудови платіжних систем у ЄС, основні принципи яких відображено в Директиві Європейського парламенту і Ради від 13.11.2007 р. № 2007/64/ЄС про платіжні послуги на внутрішньому ринку [2]. Переклад цього документа розміщується в додатку до журналу «Вісник Національного банку України» «Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності» (на CD-диску) та у спецвипуску цього додатка, надрукованому на папері.

Роль платіжних систем у світовій та національних фінансових системах

Гроші, платіжна система та платіжні інструменти в сучасних умовах є основою розвитку грошово-кредитних відносин. Платіжна система дає змогу забезпечувати взаємозв'язки між фінансовими установами, виробниками та приватними особами, а також між державою, бізнесом і суспільством.

Саме безпечні та ефективні платіжні системи відіграють вирішальну роль в успішному функціонуванні фінансової системи країни. Зокрема платіжні системи мають важливе значення для ефективної реалізації центральним банком монетарної політики.

Довідково

Розвиток електронних платіжних інструментів, а згодом і платіжних систем, припав на 1950-ті роки, коли в США з'явилися перші платіжні карти. Розрахунки з використанням платіжної карти сприяли збільшенню обсягів трансакцій та розширенню їх географії, оскільки вони гарантувалися банком. Подальшого розвитку в США та європейських країнах електронні платіжні інструменти набули у 1980-х та 1990-х рр. у зв'язку із розширенням мережі банкоматів і більшою зручністю та швидкістю проведення платежів порівняно з паперовими чеками, що в цілому впливало на прискорення грошового обігу в економіках цих країн. Електронні трансакції, електронні гроші та використання платіжних карток у ролі платіжного інструменту поступово витісняють готівку і паперові чеки у роздрібних платежах. Це підтверджує статистика використання чеків у безготівкових операціях. Так, якщо на початку 1980-х років у США, Великобританії, Франції та Італії на розрахунки з використанням чеків припадало від 82 до 98% безготівкових платежів, то у 2008 році ця частка становила лише 10–30% [7, 8].

Останнім часом роль платіжних систем значно зросла у зв'язку з підвищенням їх оперативності і суттєвим збільшенням обсягів трансакцій на фінансовому, валютному ринках, а також на ринку цінних паперів. Цьому сприяє значний рівень розвитку науки і техніки, оскільки технічний і технологічний прогрес прискорили процеси інформатизації різних сфер життя сучасного суспільства.

Проте слід зазначити, що через окремі платіжні системи проходять значні грошові потоки, а тому вони можуть бути каналом поширення ризиків на вітчизняні та міжнародні фінансові системи та ринки. У зв'язку з цим і з метою підтримки й сприяння фінансовій стабільності країни необхідним є забезпечення надійності її платіжної системи.

Унаслідок посилення процесів глобалізації платіжні системи багатьох країн стали більш інтернаціоналізованими. Тому національна платіжна система окремої країни повинна розвиватися з урахуванням не лише реальних потреб її економіки, а й її інтегрованості у світовий економічний простір.

Водночас національні платіжні системи мають відповідати уніфікованим міжнародним стандартам. Зокрема, стратегія їх побудови визначається «Ключовими принципами для системно значущих платіжних систем», які розроблені Комітетом з платіжних і розрахункових систем Банку міжнародних розрахунків (Базель, Швейцарія) [5].

З метою створення ефективного, надійного і безпечного механізму здійснення трансакцій грошових коштів в основу організації сучасних платіжних систем закладено принцип централізації. У рамках централізованої платіжної системи досягається вищий рівень гармонізації надання послуг споживачам і адаптивності її до постійних змін у світовому фінансовому просторі. При цьому інструменти регулювання й нагляду є гнучкішими, завдяки чому гарантується стала робота платіжних систем і їх належна безпека, а також вирішується проблема відшкодування збитків.

Розвиток ринку платіжних послуг в Україні

Упродовж останніх років спостерігається швидкий розвиток ринку платіжних послуг в Україні. Найдинамічнішим його сегментом є платіжні картки, кількість яких у період із 2007-го до I кварталу 2012 року включно зросла з 41.2 млн. шт. до 59 млн. шт., або в 1.4 раза (за станом на 01.04.2012 р.). Це відбувалося на фоні активного розвитку відповідної інфраструктури. Так, за період 2002–2012 рр. кількість банків-учасників карткових платіжних систем зросла з 58 до 142 (у 2.4 раза); банкоматів – із 1.8 до 36 тис. (у 20 разів); платіжних терміналів – із 14.8 до 162.7 тис. (в 11 разів); кількість операцій – із 74 до 1 072 млн. (у 14 разів); обсяги операцій – із 20.0 до 741 млрд. грн. (у 37 разів).

Кількісне зростання показників цього ринку одночасно супроводжувалося і його якісним розвитком. Зокрема, активно впроваджуються нові платіжні послуги та операції. Дедалі більшої популярності набувають електронні гроші. Зростає частка розрахунків, які здійснюються через мережу Інтернет. Емісія банками платіжних карток з магнітною смугою поступово замінюється на емісію платіжних карток із чипом, з метою їх обслуговування переобладнуються термінали для приймання смарт-карток.

Тому саме на основі платіжних смарт-карток упроваджуються бонусні, соціальні, транспортні, страхові, медичні та інші проекти. Також емітуються мобільні платіжні інструменти, які дають змогу клієнтам банку контролювати й управляти банківським рахунком, а також здійснювати платежі за допомогою мобільного телефону.

Загалом, на думку експертів [4], нові виклики для банків на вітчизняному ринку платіжних послуг нині можна поділити на:

1) *технологічні*, зокрема:

- впровадження чипових платіжних карток;
- поєднання фінансових та нефінансових інструментів (бонусні картки торговельних мереж, соціальні, транспортні тощо) на платіжних картках;
- переоснащення приймальної мережі;
- побудову інтерфейсів систем для інформаційного обміну з постачальниками соціальних сервісів;

2) *фінансові*, зокрема:

- збалансоване управління наявними ресурсами;
- диверсифікація доходів;
- оптимізація витрат.

Завдяки цілеспрямованій і наполегливій роботі Національного банку України, зокрема Генерального департаменту інформаційних технологій та платіжних систем, нині розширення безготівкових роздрібних платежів є одним із пріоритетів розвитку національного платіжного простору.

З метою активізації безготівкових роздрібних платежів у червні 2012 року Правлінням Національного банку України була схвалена «Стратегічна програма розвитку безготівкових роздрібних платежів в Україні на 2012–2014 роки». Вона визначає основні напрями розвитку національної платіжної системи, впровадження та використання технологій безготівкових роздрібних платежів тощо [3].

Новим етапом розвитку системи платіжних послуг в Україні було прийняття 18.09.2012 р. Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків» № 5284-VI [1]. Відповідно до цього закону Національному банку України надано право визначати напрями розвитку сучасних електронних банківських технологій, створювати і забезпечувати безперервне, надійне та ефективне функціонування і розвиток створених ним платіжних систем і систем розрахунків, координувати і контролювати створення електронних платіжних інструментів, платіжних систем, систем автоматизації банківської діяльності та засобів захисту банківської інформації. При цьому значну увагу було приділено захисту прав споживачів фінансових послуг.

Внесення відповідних змін до Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» [9] (надалі – Закон про платіжні системи) надає платіжній системі України нові можливості для розвитку Єдиного національного платіжного простору (ЄНПП) та прискорює розвиток національного ринку платіжних карток. Основні переваги цього процесу полягають у:

- створенні сучасної платіжної та розрахункової інфраструктури, а також підвищенні надійності здійснення внутрішньодержавних операцій;
- створенні єдиного еквайрингового простору і збільшенні частки безготівкових розрахунків;
- скороченні термінів міжбанківських розрахунків і зменшенні фінансових ризиків за операціями з платіжними картками;
- зменшенні валютних платежів банків-учасників у міжнародні системи;
- істотному скороченні страхових депозитів банків-учасників;
- впровадженні нових національних платіжних та інформаційних сервісів, зокрема здійсненні внутрішньодержавних переказів із карткових рахунків, запитів залишків на карткових рахунках, запитів історії операцій тощо;
- впровадженні національної системи моніторингу шахрайських операцій;
- створенні умов для взаємодії з національним реєстром отримувачів соціальних пільг;
- набутті можливостей щодо спільного використання інтерфейсів систем постачальників соціальних сервісів (транспортні, студентські, пенсійні картки, комунальні, митні, податкові розрахунки тощо);
- створенні умов для впровадження єдиного національного карткового брэнда;
- суттєвому розширенні інструментарію для побудови національної системи лояльності;
- створенні передумов для заснування національних сервісів клієнтського обслуговування;
- розширенні можливостей швидкого створення підключень до постачальників різноманітних сервісів (мобільні оператори, електронна комерція тощо) і нових платіжних систем.

Крім того, запровадження систематизованих та структурованих на законодавчому рівні норм дає змогу вирішити проблеми, викликані відсутністю правового регулювання інституційних змін і технологічних інновацій останніх років.

Порівняння українського та європейського права щодо регулювання платіжних послуг

При розробленні змін до Закону про платіжні системи використовувався світовий досвід, зокрема норми Директиви Європейського парламенту та Ради від 13.11.2007 р. № 2007/64/ЄС про платіжні послуги на внутрішньому ринку (надалі – Директива ЄС про платіжні послуги) [2].

Підтвердженням цього є порівняльний аналіз Директиви ЄС про платіжні послуги та Закону про платіжні системи, що свідчить про наближеність основних положень українського законодавства у цій сфері до міжнародної практики, зокрема країн Європейського Союзу.

Так, Директива ЄС про платіжні послуги визначає «платіжну послугу» як будь-який із таких видів діяльності:

- 1) послуги з переказу готівки на розрахунковий рахунок, а також усі операції, необхідні для управління розрахунковим рахунком;
- 2) послуги зі зняття готівкових коштів із рахунку, а також усі операції, необхідні для управління розрахунковим рахунком;
- 3) здійснення платіжних операцій, включаючи переказ грошових коштів на розрахунковий рахунок свого провайдера платіжних послуг чи будь-якого іншого провайдера платіжних послуг;
- 4) здійснення платіжних операцій з використанням коштів кредитної лінії, яка надається споживачу платіжних послуг;
- 5) емісія та / чи придбання платіжних інструментів;
- 6) переказ грошових коштів;
- 7) здійснення платіжної операції, коли платник надає згоду на її проведення з використанням телекомунікаційних, цифрових та інформаційних технологій, а платіж є адресованим оператору комп'ютерних чи телекомунікаційних систем або мереж, який виступає виключно в ролі посередника між споживачем платіжних послуг і постачальником товарів та послуг.

Незважаючи на те, що, на відміну від Директиви ЄС про платіжні послуги, в Законі про платіжні системи не наведено визначення «платіжної послуги», у ньому все ж зазначено, що основу платіжних операцій становить переказ, для проведення якого можуть використовуватися кошти як у готівковій, так і в безготівковій формі. Інші види послуг, які визначені в Директиві ЄС про платіжні послуги, також зазначені в окремих статтях Закону про платіжні системи, що регулюють питання електронних платіжних інструментів.

Стосовно суб'єктів платіжних послуг, то згідно зі статтею 1 Директиви ЄС про платіжні послуги ними є провайдери платіжних послуг (до них віднесено кредитні установи, установи – емітенти електронних грошей, поштові установи, Європейський центральний банк і національні центральні банки країн ЄС), а також платіжні установи (це новий вид спеціалізованих фінансових посередників, діяльність яких регулює Директива ЄС про платіжні послуги).

Відповідно до Закону про платіжні системи визначення суб'єктів платіжних послуг є більш уніфікованими. Не розкриваючи структуру суб'єктів у цілому, закон визначає їх за категоріями функціональності, зокрема:

- ініціатор/платник/отримувач (користувачі платіжної системи, які отримують послугу платіжної системи);
- учасник/член платіжної системи (надають послуги користувачам платіжної системи щодо проведення переказу коштів).

Не суперечить Директиві ЄС про платіжні послуги та відповідає їй за своєю суттю і структура платіжної системи, яка викладена у Законі про платіжні системи.

Щодо платіжного інструменту слід зазначити, що Директива ЄС про платіжні послуги визначає його як будь-який персоніфікований засіб чи набір процедур, узгоджених між користувачем платіжних послуг та їх провайдером, що використовуються для ініціювання користувачем платіжного доручення. Таке визначення є технологічно нейтральним і відповідає поняттю «платіжний інструмент», яке подається в Законі про платіжні системи та згідно з яким платіжний інструмент – це засіб певної форми на паперовому, електронному чи іншому носії інформації, який використовується для ініціювання переказів. При цьому до платіжних інструментів належать документи на переказ та електронні платіжні засоби.

Порядок використання платіжних інструментів визначається в Директиві ЄС про платіжні послуги через низку прав і обов'язків користувача та провайдера платіжних послуг. Закон про платіжні системи, використовуючи досвід Європейської директиви про платіжні послуги, підсилює ці норми, докладніше розкриваючи не лише відносини користувача та провайдера платіжних послуг у рамках платіжної системи, а й приділяючи увагу процедурам взаємодії банку та клієнта.

Висновки

Порівняльний аналіз підходів до правового регулювання платіжних послуг в українському та європейському праві свідчить про їх подібність у частині основних напрямів та принципів.

Водночас Закон «Про платіжні системи» містить норми, зумовлені українською практикою та загальною структурою цивільного та банківського законодавства, у зв'язку з чим законодавство про платіжні системи та переказ коштів є сумісною з європейською, але в той же час самостійною правовою моделлю.

Удосконалення правового регулювання платіжних систем та наближення його до світових стандартів створює підґрунтя для інтенсивного розвитку національної платіжної системи, створює передумови для застосування останніх технічних та технологічних новинок тощо.

Усе це сприятиме збільшенню обсягів безготівкових розрахунків, що є одним із пріоритетів діяльності Національного банку України на сучасному етапі.

Володимир Міщенко,
директор Центру наукових досліджень
Національного банку України,
доктор економічних наук, професор.
E-mail: mischenko@bank.gov.ua

Володимир Ващенко,
головний спеціаліст Центру наукових досліджень
Національного банку України.
E-mail: vvv@bank.gov.ua

Єгор Спірін,
провідний спеціаліст департаменту аналізу банківських операцій
Національного банку України.
E-mail: yehor.spirin@bank.gov.ua

Література

1. Закон України від 18.09.2012 р. № 5284-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5284-17>.
2. Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:0036:EN:PDF>.
3. Постанова Правління Національного банку України від 14.06.2012 р. № 245 «Про затвердження Стратегічної програми розвитку безготівкових роздрібних платежів в Україні на 2012–2014 роки».
4. Єрмоленко А.В. Єдиний Національний Платіжний Простір: презентація. – Березень 2010 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chamber.ua/maillist/adv_com_update/2010/March-4-10/Ukrainian_Single_National_Payment_Area.pdf.
5. Ключевые принципы для системно значимых платежных систем // Платежные и расчетные системы. Международный опыт. – 2007. – Выпуск 23. – Центральный банк Российской Федерации. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cbr.ru/publ/PRS/prs23.pdf>.
6. Смовженко Т.С., Міщенко С.В. Проблеми розвитку безготівкових роздрібних платежів в Україні // Фінанси України. – 2012. – № 10. – С. 56 – 67.
7. Payment systems in eleven developed countries. // The Group of Experts on Payment Systems of the Central Banks of the Group of Ten Countries of the Bank for International Settlements. – February 1985. – [The electronic resource]. – Access mode: <http://www.bis.org/publ/cpss01b1.pdf>.
8. Statistics on payment and settlement systems in selected countries. Figures for 2008 // The Committee on Payment and Settlement Systems of the Group of Ten Countries of the Bank for International Settlements. – December 2009. – [The electronic resource]. – Access mode: <http://www.bis.org/publ/cpss88.pdf>.
9. Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2346-14/page>.

ДИРЕКТИВА 2007/64/ЄС
Європейського парламенту і Ради ЄС
від 13 листопада 2007 року
про платіжні послуги на внутрішньому ринку,
якою вносяться зміни до Директив 97/7/ЄС, 2002/65/ЄС,
2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС і скасовується Директива 97/5/ЄС

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,*

беручи до уваги Договір про заснування Європейського Співтовариства (Договір), зокрема його статтю 47, параграф 2, перше і третє речення та статтю 95, враховуючи пропозицію Європейської Комісії (Комісія) після консультації з Економічно-соціальним комітетом та думку Європейського центрального банку [1], діючи у відповідності з процедурою, встановленою статтею 251 Договору [2], беручи до уваги наведене нижче:

1) Для побудови внутрішнього ринку важливо зняти всі внутрішні кордони Співтовариства так, щоб забезпечити вільне переміщення товарів, фізичних осіб, послуг і капіталу. Тому належне функціонування єдиного ринку платіжних послуг набуває ключового значення. Однак досі функціонування цього ринку утруднене через відсутність узгодженості.

2) У даний час у межах національних кордонів ринки платіжних послуг держав-учасниць організовані по-різному, а правова база для платіжних послуг складається з 27 національних правових систем.

3) У цій галузі вже було прийнято ряд актів Співтовариства, а саме: Директива 97/5/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 27 січня 1997 року щодо транскордонних переказів [3] і Регламент (ЄС) № 2560/2001 Європейського парламенту і Ради ЄС від 19 грудня 2001 року про транскордонні платежі в євро [4]. Але цих актів виявилось недостатньо для зміни ситуації, так само як і Рекомендації Комісії 87/598/ЄС від 8 грудня 1987 року про Європейський кодекс поведінки при здійсненні електронних платежів (відносини між фінансовими установами, провайдерами і користувачами послуг) [5], Рекомендації Комісії 88/590/ЄС від 17 листопада 1988 року щодо платіжних систем та, зокрема, відносин між власником картки та її емітентом [6] або Рекомендації Комісії 97/489/ЄС від 30 липня 1997 року про операції, здійснювані з використанням електронних платіжних інструментів і, зокрема, відносини між емітентами і користувачами цих інструментів [7]. Усіх цих заходів, як і раніше, недостатньо. Наявність національних правових систем і незавершеність правової бази всього Співтовариства спричиняють юридичну невизначеність.

4) Тому на рівні Співтовариства важливо сформувані і узгодити сучасну правову базу для платіжних послуг незалежно від того, чи сумісні ці послуги з системою, розроблюваною за ініціативою фінансового сектору у сфері створення Єдиного європейського платіжного простору (SEPA), яка нікому не надавала б переваг і гарантувала б однакові умови для конкуренції всіх платіжних систем, щоб забезпечити споживачу можливість вибору. Це означало б значний крок уперед порівняно з існуючими національними системами в частині витрат споживачів, надійності та ефективності.

5) Правова база повинна забезпечувати узгодженість положень національних правових систем, доступ на ринок нових провайдерів платіжних послуг, встановлювати вимоги щодо обміну інформацією, права й обов'язки провайдерів і користувачів платіжних послуг. Правова база повинна враховувати положення Регламенту (ЄС) № 2560/2001 про транскордонні платежі в євро і вартість здійснення

* Даний матеріал є неофіційним перекладом Директиви 2007/64/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 13 листопада 2007 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку, якою вносяться зміни до Директив 97/7/ЄС, 2002/65/ЄС, 2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС і скасовується Директива 97/5/ЄС (текст, який торкається питань європейської економічної зони). Оригінальний текст Директиви мовами країн Європейського Союзу опублікований в «Офіційному бюлетені Європейського Союзу» (випуск L 319) і доступний в електронному вигляді на сайті Законодавства Європейського Союзу (<http://eur-lex.europa.eu>).

цих платежів. Положення Директиви 97/5/ЄС і Рекомендацій 87/598/ЄС, 88/590/ЄС і 97/489/ЄС повинні бути консолідовані в єдиний правовий акт, який має обов'язкову силу.

6) Водночас не обов'язково, щоб напрацьована правова база була всеохопною. Сфера її дії повинна бути обмежена провайдером платіжних послуг, основна діяльність яких полягає в наданні даних послуг користувачам. Не варто поширювати положення правової бази на послуги, в рамках яких переказ або доставка грошових коштів від платника до отримувача здійснюється лише банкнотами і монетами, а також з використанням паперових чеків, ваучерів, векселів, боргових зобов'язань або карток, які погашаються самим провайдером платіжних послуг або іншою особою з метою надання грошових коштів платнику. Крім того, треба розрізняти випадки, коли оператори інформаційних або телекомунікаційних мереж надають можливість використовувати грошові кошти для оплати голосових послуг, і випадки, коли вони надають цифрові товари або послуги, такі як рингтони для телефону, оцифровані музика чи газети. Зміст товарів і послуг створюється або третьою стороною, або оператором, який може додати до них внутрішню вартість у вигляді систем доступу, дистрибуції або пошуку. Коли товари або послуги поширюються одним із цих операторів або з технічних причин третьою особою і коли ці товари або послуги доступні лише за допомогою цифрових пристроїв (мобільних телефонів або комп'ютерів), правова база не повинна застосовуватися, оскільки діяльність оператора виходить за рамки платіжної трансакції. Водночас дана правова база повинна торкатися випадків, коли оператор виступає в ролі посередника у проведенні платежу на користь постачальників – третіх осіб.

7) Грошовий переказ є платіжною послугою, яка полягає в передачі платниками готівки провайдеру платіжних послуг, а той, у свою чергу, переказує відповідну суму з використанням засобів зв'язку отримувачу або іншому провайдеру платіжних послуг, який виступає від імені отримувача коштів. У деяких державах – учасницях ЄС супермаркети, інші роздрібні продавці надають клієнтам послуги з оплати комунальних та побутових послуг. Такі послуги повинні розглядатися в рамках цієї Директиви як грошові перекази в разі, якщо тільки уповноважені органи не класифікують їх як інший вид платіжних послуг, вказаних у Додатку.

8) Необхідно уточнити категорії дозволених провайдерів платіжних послуг, які можуть пропонувати свої послуги для всього Співтовариства, а саме: кредитних організацій, які приймають грошові кошти населення у вклади, які можуть бути використані для здійснення платежів. Вказані провайдери повинні продовжувати виконувати вимоги, встановлені Директивою 2006/48/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 14 червня 2006 року про діяльність кредитних організацій [8]. До такого роду провайдерів треба віднести й установи – емітенти електронних грошей. Електронні гроші можуть використовуватися для здійснення платежів, а установи – емітенти електронних грошей підлягають пруденційному нагляду згідно з Директивою 2000/46/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 18 вересня 2000 року про діяльність установ у сфері електронних грошей і нагляд за ними [9]. Крім того, в перелік провайдерів платіжних послуг можуть бути включені й поштові установи, які здійснюють жирооплатежі, оскільки вони уповноважені на це у відповідності з національним законодавством.

9) Ця Директива встановлює правила здійснення платіжних операцій з використанням електронних грошей як грошових коштів у відповідності з їхнім визначенням у статті 1(3) (b) Директиви 2000/46/ЄС. Але ця Директива не повинна регулювати питання емісії електронних грошей і коригувати пруденційні вимоги для установ – емітентів електронних грошей, оскільки вони встановлені Директивою 2000/46/ЄС. Таким чином, платіжні установи не повинні виступати емітентами електронних грошей.

10) Однак для усунення юридичних бар'єрів для входу на ринки необхідно розробити єдину ліцензію для всіх провайдерів платіжних послуг, яка не буде включати в себе діяльність з прийому грошових коштів у вклади і емісію електронних грошей. Тому треба ввести нову категорію провайдерів платіжних послуг – «платіжні установи» – і видавати дозволи на надання платіжних послуг для всього Співтовариства ряду юридичних осіб, які не входять у коло традиційних провайдерів платіжних послуг, у разі виконання ними встановлених вимог. Отже, до даного виду послуг на території всього Співтовариства будуть застосовуватись єдині вимоги.

11) Умови видачі та підтвердження дозволів для платіжних установ повинні включати пруденційні вимоги, пропорційні операційним і фінансовим ризикам, яких зазнають ці установи під час здійснення своєї діяльності. У зв'язку з цим необхідні обґрунтовані вимоги до розміру початкового капіталу, асоційованого з постійним капіталом, які можна вдосконалити у будь-який час у відповід-

ності з потребами ринку. З урахуванням великого різноманіття платіжних послуг у цій Директиві необхідно передбачити різні методи в поєднанні з певним ступенем свободи дій у сфері нагляду з метою забезпечення єдиного підходу до одних і тих же ризиків для всіх провайдерів платіжних послуг. У вимогах до платіжних установ треба враховувати, що ці установи здійснюють більш спеціалізовані і обмежені види діяльності, а отже, останні пов'язані з більш низькими і легкими для моніторингу і контролю ризиками, ніж ризики, які виникають у зв'язку із здійсненням кредитними організаціями більш широкого кола операцій. Зокрема платіжні установи не повинні мати право прийому грошових коштів клієнтів лише для надання їм платіжних послуг. Тому слід передбачити, щоб грошові кошти клієнтів були відокремлені від коштів платіжних установ, що використовуються для інших видів операцій. Також платіжні установи повинні дотримуватися відповідних вимог щодо протидії легалізації грошових коштів і фінансуванню тероризму.

12) Платіжні установи повинні складати свої щорічні консолідовані звіти у відповідності з Директивою Ради 78/660/ЄЕС від 25 липня 1978 року про щорічні звіти деяких видів організацій [10] і, у разі необхідності, Директивою Ради ЄС 83/349/ЄЕС від 13 червня 1983 року про консолідовані звіти [11] та Директивою Ради ЄС 86/635/ЄЕС від 8 грудня 1986 року про консолідовану і річну звітність банків та інших фінансових установ [12]. Щорічні та консолідовані звіти повинні підлягати аудиту, якщо тільки вони не звільнені від цього зобов'язання Директивою 78/660/ЄЕС і, у разі необхідності, Директивами Ради 83/349/ЄЕС та 86/635/ЄЕС.

13) Ця Директива повинна регулювати надання платіжними установами кредитів, тобто відкриття кредитних ліній і емісію кредитних карток, лише якщо це тісно пов'язано з платіжними послугами. Надання кредиту платіжними установами можливо лише для надання платіжних послуг і тільки на короткий термін (не більш як на 12 місяців), у тому числі на револьверній основі, якщо кредит призначений для здійснення платіжною установою її транскордонних операцій. Ці кредити рефінансуються в основному із власних коштів установи або коштів, залучених з ринків капіталу, а не за рахунок коштів клієнтів, які зберігаються для надання їм платіжних послуг. Сказане не повинно здійснюватися на порушення положень Директиви Ради ЄС 87/102/ЄЕС від 22 грудня 1986 року про зближення законів, норм і адміністративних положень держав-учасниць у сфері споживчих кредитів [13] або інших законодавчих актів Співтовариства або окремих країн, які торкаються умов надання споживчих кредитів і не узгоджені цією Директивою.

14) Необхідно, щоб держави-учасниці визначили національні органи, уповноважені видавати і відкликати дозволи для платіжних установ, а також здійснювати за ними контроль. Для забезпечення рівного режиму регулювання держави не повинні встановлювати вимоги для платіжних установ понад ті, які містяться в цій Директиві. При цьому повинна існувати можливість оспорити в судовому порядку всі рішення уповноважених органів. Крім того, функції уповноважених органів мають бути розмежовані з функціями щодо нагляду за платіжними системами відповідно до 4-го рядка параграфу 2 статті 105 Договору Європейській системі центральних банків.

15) Вважається доцільно і відповідно до принципу VI Спеціальної рекомендації ФАТФ передбачити механізм, завдяки якому можна буде віднести до платіжних установ провайдерів послуг із грошових переказів (ППГП), не спроможних у повному обсязі дотримуватися всіх умов щодо реєстрації, ідентифікації і місця розташування, і надати їм певне визнання незалежно від їхньої здатності дотримуватися всього переліку вимог для їхньої авторизації як платіжних установ, щоб не провокувати їхнього відходу в тіньову економіку, а також привести всіх ППГП до єдиних мінімальних правових і регулятивних рамок. Для досягнення цієї мети держави-учасниці повинні внести вказаних провайдерів у реєстр платіжних установ, а також не застосовувати до них всіх або окремих умов отримання дозволу. При цьому, однак, такі відступи необхідно підпорядковувати жорстким критеріям, які стосуються обсягу платіжних операцій. Звільнені від виконання всіх і окремих умов отримання дозволу платіжні установи не повинні мати право на організацію і свободу надання послуг, а також непрямо здійснювати вказані права, якщо вони є учасниками платіжної системи.

16) Важливо, щоб будь-який провайдер платіжних послуг мав доступ до технічної інфраструктури платіжних систем. Водночас з метою забезпечення цілісності і стабільності цих систем для доступу до технічної інфраструктури необхідно відповідати певним вимогам. Кожному провайдеру платіжних послуг – кандидату на участь у платіжній системі слід продемонструвати іншим її учасникам, що він достатньо стійкий до будь-яких ризиків. Ці платіжні системи об'єднані в чотиристоронні схеми,

які функціонують з використанням платіжних карток та системою обробки кредитових переказів і прямих дебетів. З метою забезпечення на території всього Співтовариства рівного режиму для всіх категорій авторизованих провайдерів платіжних послуг необхідно уточнити правила їхнього доступу до платіжних систем. Для авторизованих платіжних послуг у кредитних організацій повинні бути забезпечені рівні можливості, щоб будь-який провайдер платіжних послуг у конкурентних умовах внутрішнього ринку Співтовариства міг скористатися технічною інфраструктурою платіжних систем на загальних засадах. При цьому з огляду на відмінності в режимах регулювання необхідно по-різному підходити до уповноважених провайдерів платіжних послуг і тих провайдерів, які звільняються від виконання певних вимог у відповідності з цією Директивою і статтею 8 Директиви 2000/46/ЄС. У будь-якому разі відмінності в ціноутворенні можуть допускатися, лише коли вони зумовлені відмінностями у витратах провайдерів. Це не повинно негативно позначатися на праві держав-учасниць обмежувати доступ провайдерів до системно значимих систем у відповідності з Директивою 98/26/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 19 травня 1998 року про незворотність розрахунків у платіжних системах і системах розрахунків за цінними паперами [14], а також не повинно суперечити компетенції Європейського центрального банку і Європейській системі центральних банків у сфері доступу до платіжних систем, яка визначена параграфом 2 статті 105 Договору і статтями 3.1 і 22 Статуту Європейської системи центральних банків.

17) Положення, які регулюють доступ до платіжних систем, не повинні застосовуватися до систем, які організовані та управляються одним провайдером платіжних послуг. Останні можуть функціонувати або у прямій конкуренції з платіжними системами, або, що частіше зустрічається, у ринковій ніші з недостатньою кількістю платіжних систем. Зазвичай вони охоплюють тристоронні схеми, як, наприклад, тристоронні схеми, які функціонують з використанням платіжних карток, платіжні послуги, що пропонуються телекомунікаційними компаніями; послуги з переказу грошових коштів, оператором схеми яких є провайдер платіжних послуг як для відправника, так і для отримувача переказу; а також внутрішні системи банківських груп. З метою стимулювання конкуренції між даними платіжними системами і традиційними платіжними системами не варто було б надавати доступ третім особам до традиційних платіжних систем. Проте ці системи повинні дотримуватись правил конкуренції як на національному рівні, так і на рівні всього Співтовариства і для підтримання конкуренції на ринках платіжних послуг може знадобитися доступ до їхніх схем.

18) Потрібно розробити правила, які забезпечать прозорість вимог до надання інформації про платіжні послуги.

19) Ця Директива не повинна застосовуватися ні до платежів з використанням готівки, оскільки уже існує єдиний ринок платежів готівковими грошима, ні до операцій з чеками, оскільки через свою природу вони не можуть оброблятися так само ефективно, як інші засоби платежу. Однак для здійснення успішної практики в даній галузі слід керуватися принципами цієї Директиви.

20) Оскільки споживачі і організації перебувають в різних умовах, рівень їхнього захисту повинен також відрізнятися. У зв'язку з важливістю гарантувати права споживачів через положення, які не можуть бути вилучені з Договору, було б розумним дозволити підприємствам і організаціям приймати інші рішення. Однак держави-учасниці повинні мати можливість забезпечити для мікропідприємств, визначення яких дано в Рекомендації Європейської Комісії 2003/361/ЄС від 6 травня 2003 року [15], режим захисту такий самий, як і для споживачів. У будь-якому разі деякі ключові положення цієї Директиви повинні застосовуватися завжди, незалежно від статусу користувача.

21) Ця Директива повинна визначити обов'язки провайдерів платіжних послуг щодо надання користувачам інформації, яка має бути зрозумілою, щоб сприяти формуванню усвідомленого вибору послуг у масштабах всього Співтовариства. Після узгодження ця Директива для забезпечення прозорості повинна встановити правила надання споживачу необхідної і достатньої інформації з питань укладання договорів про платіжні послуги і платіжні операції. З метою забезпечення ефективного функціонування єдиного ринку платіжних послуг держави-учасниці повинні на національному рівні прийняти положення стосовно надання інформації, ідентичні тим, які містяться в цій Директиві.

22) Необхідно забезпечити захист споживачів від недобросовісної і оманливої практики у відповідності з Директивою 2005/29/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 11 травня 2005 року про недобросовісну по відношенню до споживачів комерційну практику на внутрішньому ринку [16], Директивою 2000/31/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 8 червня 2000 року про деякі пра-

вові аспекти інформаційних послуг, зокрема електронної торгівлі на внутрішньому ринку (Директива про електронну комерцію) [17] і Директивою 2002/65/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 23 вересня 2002 року про дистанційний маркетинг споживчих фінансових послуг для користувачів [18]. Продовжують застосовувати положення, які доповнюють вказані Директиви. Однак слід встановити зв'язок між вимогами, які містяться відповідно в цій Директиві і Директиві 2002/65/ЄС про надання попередньої інформації перед укладанням договорів.

23) Потрібна інформація повинна відповідати потребам клієнтів і надаватися їм у традиційній формі. Однак вимоги до інформації про одиничні (разові) платіжні операції повинні відрізнятися від вимог до рамкових договорів, які встановлюють правила для серії таких трансакцій.

24) На практиці рамкові договори і охоплені ними платіжні операції набагато більш поширені і важливі з економічної точки зору, ніж разові платіжні операції. За наявності платіжного рахунку або спеціалізованого платіжного інструменту потрібно укладання рамкового договору. Отже, вимоги про попередню інформацію у разі укладання рамкових договорів повинні бути деталізовані і ця інформація має надаватися на паперових або інших надійних носіях, таких як роздруківки з банкоматів, дискети, CD-ROM, DVD, жорсткі диски комп'ютерів (на яких може зберігатися електронна пошта), а також сайти мережі Інтернет, за умови, що в подальшому впродовж тривалого періоду до них можна буде звернутися і точно відтворити інформацію, яка зберігається. Тим часом провайдер і споживач платіжних послуг можуть узгодити в рамковому договорі спосіб надання інформації про здійснену платіжну операцію, наприклад, що при наданні послуг Інтернет-банкінгу вся інформація про платіжні рахунки доступна в режимі он-лайн.

25) Для окремих платіжних операцій тільки основна інформація повинна завжди надаватися з ініціативи провайдера платіжних послуг. Оскільки платник зазвичай завжди присутній при подачі доручення на оплату, немає необхідності надавати інформацію на паперовому або іншому надійному носіїві. Провайдер платіжної послуги може надавати інформацію усно або в інший спосіб, наприклад, розмістивши її на інформаційному стенді. Слід також інформувати користувача про те, де він може отримати більш детальну інформацію (наприклад, на сайті в мережі Інтернет). Якщо, однак, клієнт того вимагає, необхідно надати йому основну інформацію на надійному носіїві.

26) Ця Директива повинна передбачати право споживача на безоплатне отримання відповідної інформації до того, як він вступить у договірні відносини з провайдером платіжних послуг. Також він повинен мати право на отримання попередньої інформації і рамкового договору безоплатно на паперовому носіїві у будь-який час упродовж терміну дії договору, щоб порівняти послуги і умови, пропонувані різними провайдерами, і пересвідчитися у своїх правах і обов'язках на випадок виникнення спорів. Ці вимоги повинні відповідати Директиві 2002/65/ЄС. Положення вказаної Директиви про безоплатний характер інформації не повинні суперечити положенням інших Директив, згідно з якими інформація може бути платною.

27) Спосіб, у який провайдер інформує споживача, повинен враховувати потреби останнього, а також технічні питання і витрати в залежності від ситуації і з урахуванням угоди, закріпленої в рамковому договорі. Таким чином, ця Директива повинна розрізняти два способи надання інформації провайдером платіжних послуг: або провайдер повинен повідомити інформацію за власною ініціативою і в належний час, не чекаючи запиту клієнта, як цього вимагає Директива, або вона повинна надаватися в розпорядження споживача разом з іншою додатковою інформацією, яку він може запитати. В останньому випадку споживач повинен сам вдатися до активних кроків для отримання інформації, наприклад, запитати звіт у провайдера послуг, перевірити стан свого банківського рахунку або роздрукувати звіт про стан карткового рахунку через банкомат. У цих випадках провайдер платіжних послуг повинен забезпечити доступ до інформації, щоб клієнт міг нею скористатися.

28) Крім того, споживач повинен отримувати базову інформацію про здійснені платежі без додаткової плати. У випадку разової платіжної операції провайдер не повинен пред'являти окремий рахунок за інформацію. Щомісячна інформація про платіжні операції в рамках стандартного договору також повинна надаватися споживачу безоплатно. Однак сторонам договору має бути дано право після узгодження встановлювати плату за додаткову і більш часто надавану інформацію, що може бути зумовлено необхідністю зробити тарифікацію послуг прозорою і враховувати відмінності в потребах клієнтів з метою врахування різноманітних національних практик. Держави-учасниці повинні мати

право розробляти вимоги надавати безоплатно щомісячні звіти про платіжні рахунки на паперових носіях.

29) З метою сприяння мобільності клієнтів їм має бути надано право розривати рамковий договір по закінченні 12 місяців без фінансових санкцій. Для споживачів терміни відповідного повідомлення не повинні перевищувати один місяць, а для провайдерів платіжних послуг – 2 місяці. Ця Директива не повинна ущемляти право провайдерів на дострокове припинення договору у виняткових випадках у відповідності з національним законодавством або законодавством Співтовариства, наприклад, у сферах протидії легалізації грошових коштів і фінансуванню тероризму, операцій із заморожування рахунків або інших соціальних заходів, пов'язаних із розслідуванням і попередженням злочинів.

30) Платіжні інструменти для здійснення платежів низької вартості повинні бути простим і дешевим засобом оплати доступних товарів і послуг та не повинні бути обтяжені надмірними вимогами. Тому відповідні вимоги до інформації і правила їх виконання повинні обмежуватись основною інформацією, а також враховувати технічні можливості використання цих платіжних інструментів. Незважаючи на спрощення режиму, споживачі платіжних послуг повинні користуватися адекватним захистом, який враховує обмежений характер ризиків таких платіжних інструментів, особливо попередньо оплачених.

31) З метою зменшення ризиків або наслідків неавторизованої чи некоректно проведеної платіжної операції клієнт повинен негайно інформувати провайдера про будь-які неавторизовані чи некоректні операції з його рахунком, якщо провайдер платіжних послуг виконав усі вимоги щодо надання інформації у відповідності з цією Директивою. Якщо споживач направив своєчасне повідомлення, в подальшому він може обстоювати свої права впродовж періоду, відведеного для цього національним законодавством. Ця Директива не повинна стосуватися інших спірних ситуацій між провайдерами платіжних послуг і їхніми споживачами.

32) З метою стимулювання клієнта оперативного повідомляти провайдера платіжних послуг про викрадення або втрату платіжного інструменту і зменшувати в такий спосіб ризик неавторизованих платіжних операцій на клієнта слід покласти обмежену матеріальну відповідальність, якщо тільки він не вдався до махінацій або не діяв неухважно. Більше того, як тільки він повідомить провайдера платіжних послуг про можливе шахрайство з його платіжним інструментом, він не несе відповідальності за майбутні втрати, пов'язані з неавторизованим використанням цього інструменту. Ця Директива не повинна впливати на відповідальність провайдерів платіжних послуг за технічну безпеку їхніх продуктів.

33) Для виявлення випадків неухважності з боку користувача платіжних послуг необхідно враховувати всі обставини. Доводи і ступінь неухважності повинні бути вивчені у відповідності з національним законодавством. Умови і положення договору про надання та використання платіжного інструменту, які могли б ускладнити процедуру доведення для споживачів і полегшити її для провайдера, визнаються такими, що не мають законної сили.

34) Однак держави-учасниці повинні мати право встановлювати більш м'які вимоги, ніж вказані вище, з метою підтримання існуючого рівня захисту споживачів і зростання їхньої довіри до електронних платіжних інструментів. Врахування різноманітних ризиків, які несуть у собі різні платіжні інструменти, сприяє емісії більш надійних платіжних інструментів. Державам-учасницям слід дозволяти зменшувати відповідальність платника або повністю звільнити його від неї у випадку, якщо він не вдався до шахрайських дій.

35) Необхідно передбачити розподіл втрат у випадку неавторизованих платежів. До користувачів платіжних послуг, які не є споживачами, можуть вживатися різні заходи, оскільки ці особи зазвичай спроможні оцінити ризики шахрайства і вжити відповідні заходи.

36) Ця Директива повинна встановлювати правила відшкодування коштів, щоб захистити споживача у випадку здійснення платіжної операції на суму, яка перевищує очікувану суму платежу. Провайдери платіжних послуг повинні мати можливість постійно вдосконалювати пропонувані клієнтом умови, наприклад, аж до повної компенсації всієї оспорюваної суми операції. Коли користувач вимагає відшкодування суми платіжної операції, право на компенсацію не повинно зачіпати ні відповідальність платника перед отримувачем платежу, яка впливає з установлених між ними відносин, що виникли, наприклад, у результаті замовлення, споживання або оплати товару чи послуги, ні право користувача на відкликання платіжного доручення.

37) З метою фінансового планування і своєчасного виконання платіжних зобов'язань споживачі і підприємці повинні бути впевнені в термінах виконання платіжних документів. Тому ця Директива повинна встановити точну дату набрання сили правами і обов'язками, зокрема, момент отримання платіжного доручення провайдером платіжних послуг, у тому числі з використанням вказаних у договорі засобів зв'язку, незважаючи на його участь у попередньому процесі підготовки і передачі платіжного доручення, наприклад, для забезпечення безпеки, підтвердження наявності грошових коштів, інформування про використання персонального ідентифікаційного коду або випуску платіжної гарантії. Крім того отримання платіжного доручення повинно відбуватися в момент отримання провайдером платіжних послуг вказівки на дебетування рахунку платника. До даної ситуації не відносяться дата і час передачі отримувачем коштів своєму провайдеру платіжного доручення щодо збору, наприклад, карткових чи дебетових платежів або наданні йому фінансування в замовлених обсягах провайдером (методом умовного кредитування його рахунку). Користувачі повинні бути впевнені в успішному виконанні дійсного і правильно доповненого платіжного доручення, якщо тільки у провайдера немає регульованих або передбачених договором підстав для відмови. У разі виникнення даної ситуації про відмову і її причини повинно бути оперативно повідомлено користувачу в найстисліші терміни, визначені вимогами законодавства ЄС і його держав-учасниць.

38) Враховуючи швидкість, з якою сучасні і повністю автоматизовані платіжні системи дозволяють обробляти платіжні операції (мається на увазі, що через певний час неможливо відкликати платіжне доручення без дорогого – в ручному режимі – втручання), необхідно строго зафіксувати терміни відкликання таких доручень. Однак за домовленістю сторін ці терміни можуть варіюватися в залежності від видів платіжних послуг і платіжних доручень. У даному контексті відкликання доручення зачіпає виключно взаємовідносини між користувачем і провайдером платіжних послуг і не впливає негативно на можливість відкликати і завершувати операції у платіжних системах.

39) Принцип неможливості відкликання не повинен впливати на права та обов'язки провайдера платіжних послуг, передбачені законодавством ряду держав-учасниць і обумовлені рамковими договорами з платником або національними законами, нормами і положеннями про відшкодування платнику суми здійснення платіжної операції у випадку спору між платником і отримувачем. Таке відшкодування повинно розглядатися як нове платіжне доручення. За винятком згаданих випадків, правові спори з питань використання платіжних доручень повинні вирішуватися виключно між платником і отримувачем.

40) З метою забезпечення повністю інтегрованої наскрізної обробки платежів, а також юридичної визначеності щодо виконання супутніх зобов'язань користувачів платіжних послуг один перед одним, необхідно, щоб уся сума, яка переказується платником, в повному обсязі зараховувалась на рахунок отримувача. Відповідно посередники в проведенні платіжних операцій не зможуть робити вирахування із сум, що переказуються. Проте отримувач коштів повинен мати можливість укласти угоди з провайдером платіжних послуг, наділяючи останнього правом самостійно вираховувати з цих сум свої витрати. При цьому з метою перевірки отримувачем зарахованих сум наступна інформація повинна, крім повного обсягу переказаної суми, містити також і розмір усіх комісій.

41) Що стосується комісій, то досвід показав, що їхній розподіл між платником і отримувачем платежів є найбільш ефективною системою, оскільки дозволяє забезпечити наскрізну обробку платежів. Тому слід передбачити, щоб за звичайних умов комісії утримувались з платника і отримувача їхніми провайдерами платіжних послуг. Цей підхід, втім, повинен застосовуватися тільки тоді, коли платіжна операція не включає в себе обмін валюти. Розмір комісій може також дорівнювати нулю, оскільки ця Директива не зачіпає випадків, коли провайдер платіжних послуг не встановлює клієнту комісії за поповнення його рахунку. Подібним чином на підставі договору провайдер платіжних послуг може утримувати комісію за користування платіжними послугами лише з отримувача (оптового продавця). Це означає, що платник не сплачує комісії. Комісії платіжних систем можуть бути (частково) оплаченими. Умови щодо обсягу переказуваних грошових коштів або утримуваних комісій не мають прямого відношення до тарифів, які існують між провайдерами платіжних послуг або іншими посередниками.

42) З метою забезпечення прозорості і конкуренції провайдер платіжних послуг не повинен перешкоджати отримувачу коштів встановлювати комісію платнику за використання окремих платіжних інструментів. Навіть якщо отримувач коштів повинен мати свободу при отриманні комісії за ви-

користання певного платіжного інструменту, держави-учасниці можуть приймати рішення про заборону або обмеження такої практики, якщо вони, враховуючи необхідність заохочувати конкуренцію і використання ефективних платіжних інструментів, вважають це виправданим у разі некоректної тарифікації або недовіри до даного платіжного інструменту.

43) З метою підвищення ефективності платіжних операцій у рамках Співтовариства слід було б встановити максимальний термін, рівний одному дню, для виконання всіх платіжних доручень (включаючи кредитові і грошові перекази) в євро або валюті держав-учасниць поза зоною євро. Для всіх інших типів платежів, таких як платежі, ініційовані отримувачем коштів або через нього, включаючи прямі дебети і платежі з використанням карток, за відсутності явно вираженої домовленості між провайдером послуг і платником про більш тривалі терміни виконання, повинен застосовуватись такий же термін виконання – один день. Вказаний термін може бути подовжений на один день у випадку, якщо платіжне доручення дається на паперовому носіїві. Це дозволяє продовжувати надавати платіжні послуги клієнтам, які звикли використовувати документи на паперових носіях. У разі використання схеми прямих дебетів провайдер платіжних послуг отримувача коштів повинен у погоджені терміни передати доручення про дебетування і забезпечити в такий спосіб завершення розрахунків. Національні платіжні системи часто достатньо ефективні і, щоб уникнути будь-якого зниження якості послуг, держави-учасниці повинні мати можливість у разі необхідності встановлювати більш короткі терміни виконання платіжних доручень, ніж один робочий день.

44) Положення про здійснення платежів у повному обсязі і терміни виконання повинні рекомендуватися для виконання у випадку, якщо один із провайдерів платіжних послуг розміщений за межами Співтовариства.

45) Важливо, щоб користувачі платіжних послуг знали реальні розміри витрат і комісії за надання платіжних послуг для того, щоб зробити вибір. Не слід допускати застосування непрозорих методів тарифікації, оскільки прийнято вважати, що за таких методів клієнту надзвичайно важко визначити реальну вартість платіжних послуг. Зокрема, не варто допускати використання дат валютування, несприятливих для споживача.

46) Безперебійне та ефективне функціонування платіжної системи залежить від довір'я користувача до того, що провайдер платіжних послуг здійснює платіжну операцію належним чином і у визначені терміни. Зазвичай провайдер платіжних послуг спроможний оцінити ризики, пов'язані з платіжною операцією. Саме він забезпечує функціонування платіжної системи, вживає заходи щодо повернення помилково переказаних грошових коштів і у більшості випадків вибирає посередників для проведення платіжної операції. З огляду на всі ці міркування буде правильно, щоб, за винятком непередбачуваних і нестандартних обставин, на провайдера платіжних послуг покладалася відповідальність за проведення платіжної операції, дорученої йому користувачем, крім дій і упущень провайдера платіжних послуг отримувача коштів, за вибір якого несе відповідальність виключно отримувач. Однак, щоб не залишити платника без захисту в ситуаціях (малоймовірних), коли відкритим є питання, отримав грошові кошти провайдер платіжних послуг отримувача чи ні, тягар доведення слід покласти на провайдера платіжних послуг платника. Як правило, організація-посередник, зазвичай незалежна установа, наприклад, центральний банк або клірингова палата, яка забезпечує переказ платежу від провайдера, який передає, провайдеру платіжних послуг, який отримує, зберігає інформацію про рахунки і надає її в разі необхідності. Як тільки сума платежу переказана на рахунок провайдера, який приймає платіж, отримувач коштів повинен мати можливість запитати свого провайдера про переказ грошових коштів, що надійшли, на свій рахунок.

47) Провайдер платіжних послуг платника повинен нести відповідальність за здійснення платежу належним чином, включаючи обсяг і терміни його виконання, а також за будь-який збій у роботі посередників, що беруть участь у платіжному ланцюжку, аж до рахунку отримувача коштів. Провайдер платіжних послуг платника повинен у випадку надходження не в повному обсязі грошових коштів на рахунок провайдера платіжних послуг отримувача скоригувати платіжну операцію або невідкладно компенсувати платнику суму платіжної операції незалежно від будь-яких інших претензій, які можуть бути пред'явлені у відповідності з національним правом. Ця Директива повинна торкатися тільки договірних зобов'язань і відповідальності користувача платіжних послуг і його провайдера. Однак, щоб забезпечити здійснення кредитових переказів та інших видів платіжних послуг належним чином, слід укладати договори між провайдерами платіжних послуг і посередниками, які обробляють плате-

жі, і фіксувати взаємно узгоджені права і зобов'язання сторін. Питання відповідальності сторін є ключовим у цих стандартних договорах. Для забезпечення надійності взаємодії між провайдером послуг і посередниками повинно бути юридично гарантовано, що провайдер послуг, який не несе відповідальності, отримує компенсацію за понесені втрати або суми, виплачені у відповідності з положенням цієї Директиви. Інші права і детальний зміст апеляції, а також способи реагування на них повинні бути визначені умовами договорів.

48) З одного боку, провайдер платіжних послуг повинен точно визначити інформацію, яка необхідна для належного виконання платіжного доручення. З іншого боку, щоб уникнути фрагментації і загрози становленню інтегрованих платіжних систем на території Співтовариства, державам-учасницям слід заборонити вимагати використання окремих ідентифікаційних кодів для здійснення платіжних операцій. Це, однак, не повинно заважати державам-учасницям добиватися, щоб провайдери платіжних послуг платника діяли з усією необхідною обачністю і перевіряли, коли це технічно можливо і не застосовуючи ручного втручання, підтвердження погодження єдиного ідентифікатора, а у разі виявлення розбіжностей відмовлялися у виникненні платіжного доручення та інформували про це платника. Відповідальність провайдера платіжних послуг повинна бути обмежена належним здійсненням платіжної операції у відповідності з платіжним дорученням, переданим користувачем платіжних послуг.

49) З метою ефективного сприяння профілактиці й боротьбі з шахрайством під час здійснення платежів на території Співтовариства слід створити умови для існування механізму обміну даними між провайдерами платіжних послуг, яким має бути дозволено збирати, обробляти й обмінюватися персональними даними про осіб, причетних до здійснення шахрайських операцій. Уся ця діяльність повинна здійснюватись у відповідності з Директивою 95/46/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 24 жовтня 1995 року, яка стосується захисту фізичних осіб під час обробки персональних даних і вільного переміщення таких даних [19].

50) Необхідно забезпечити виконання положень національного законодавства, прийнятих у розв'язок цієї Директиви. Тому слід розробляти відповідні процедури, які дозволяють б ініціювати звинувачення проти провайдерів платіжних послуг, які порушують ці вимоги, і у разі необхідності вживати щодо них ефективні, співмірні з порушеннями, а також стримуючі заходи.

51) Не обмежуючи права споживачів на звернення до суду, держави-учасниці повинні забезпечити доступний і недорогий механізм позасудового вирішення конфліктів між провайдерами платіжних послуг і клієнтами, які виникають внаслідок дотримання прав і зобов'язань, встановлених цією Директивою. Стаття 5, параграф 2 Римської конвенції про право, що застосовується до договірних зобов'язань [20], гарантує, що право на захист споживача, передбачене імперативними положеннями законодавства країни його проживання, не може бути ущемлено положеннями договору, які торкаються застосовуваного права.

52) Державам-учасницям слід вирішити, чи можуть уповноважені органи, відповідальні за видачу дозволів провайдерам платіжних послуг, також здійснювати позасудові розгляди і процедури відшкодування коштів.

53) Ця Директива не зачіпає положень національного законодавства, які торкаються наслідків відповідальності, що виникають через некоректне формулювання і передачу заяв.

54) Враховуючи необхідність оцінювати ефективність використання цієї Директиви і відслідковувати досягнення в розвитку єдиного платіжного ринку, доцільно через три роки після початку застосування її положень в національному законодавстві доручити Комісії підготувати доповідь. У зв'язку з глобальною інтеграцією фінансових послуг і уніфікацією сфери захисту прав споживачів, крім питань ефективного реалізації на практиці цієї Директиви, в огляді також необхідно приділити особливу увагу проблемі поширення її положень на валюти країн, які не входять до ЄС, а також на платіжні операції, в яких лише один із провайдерів послуг діє на території Співтовариства.

55) Оскільки положення цієї Директиви підміняють Директиву 97/5/ЄС, остання має бути скасована.

56) Необхідно більш детально розробити правила, які торкаються шахрайства під час використання платіжних карток. Ці питання регулюють Директива 97/7/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 20 травня 1997 року про захист прав споживачів в дистанційних контрактах [21] і Директива 2002/65/ЄС. У ці акти мають бути внесені відповідні зміни.

57) Враховуючи, що відповідно з Директивою 2006/48/ЄС фінансові установи не підпадають під вимоги, які регулюють діяльність кредитних організацій, ці установи повинні дотримуватися вимог, визначених для платіжних установ, щоб вони могли надавати послуги в рамках Співтовариства. Тому Директива 2006/48/ЄС повинна бути відповідним чином змінена.

58) Оскільки у відповідності з цією Директивою переказ грошових коштів визначений як платіжна послуга, для здійснення якої від платіжної установи вимагається отримання дозволу або реєстрація для ряду фізичних чи юридичних осіб, які в деяких випадках звільнені від виконання певних вимог у відповідності з цією Директивою, Директива 2005/60/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 26 жовтня 2005 року про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму [22] повинна бути відповідним чином змінена.

59) З метою забезпечення юридичної визначеності слід передбачити перехідні положення, які дозволяють людям, що започаткували діяльність як платіжні установи у відповідності з національним законодавством і діяли до моменту набрання сили цією Директивою, продовжити цю діяльність у державі-учасниці протягом певного періоду.

60) Мета цієї Директиви – побудова єдиного ринку платіжних послуг – не може бути в достатній мірі реалізована на рівні держав-учасниць (оскільки це передбачає необхідність упорядкувати безліч різних правил, що існують в правових системах держав-учасниць) і тому краще її здійснювати на рівні всього Співтовариства. Воно може вживати заходи у відповідності з принципом субсидіарності, визначеним у статті 5 Договору. Завдяки принципу пропорційності, зафіксованому у вказаній статті, ця Директива не виходить за рамки того, що необхідно для досягнення даної мети.

61) Необхідно вжити заходи для застосування положень цієї Директиви у відповідності з Рішенням Ради ЄС 1999/468/ЄС від 28 червня 1999 року, що встановлює процедури оцінки повноважень щодо її застосування, яке покладається на Комісію [23].

62) Зокрема потрібно наділити Комісію повноваженнями вживати заходи, які враховують технологічні і ринкові зміни. Оскільки ці заходи мають загальний характер і спрямовані на зміну неосновних елементів цієї Директиви, вони можуть вживатися у відповідності з процедурою контролю, передбаченою у статті 5а Рішення 1999/468/ЄС.

63) У відповідності з пунктом 34 Міжвідомчої угоди про удосконалення законотворчого процесу [24] держави-учасниці покликані у власних інтересах і в інтересах Співтовариства підготувати й опублікувати таблиці, які ілюструють у міру можливого взаємозалежність між цією Директивою і здійснюваними у відповідності до неї заходами,

прийняли цю Директиву:

РОЗДІЛ I ПРЕДМЕТ ДИРЕКТИВИ, СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ І ВИЗНАЧЕННЯ

Стаття 1 Предмет

1. Цією Директивою встановлюються правила, на основі яких державам-учасницям слід розрізняти такі шість категорій провайдерів платіжних послуг:

- a) кредитні організації згідно з формулюванням статті 4(1) (а) Директиви 2006/48/ЄС;
- b) установи у сфері електронних грошей згідно з формулюванням статті 1(3)(а) Директиви 2000/46/ЄС;
- c) поштові установи, які здійснюють жиро платежі і у відповідності з національним законодавством уповноважені надавати платіжні послуги;
- d) платіжні установи згідно з формулюванням цієї Директиви;
- e) Європейський центральний банк і національні центральні банки, коли вони не виступають як монетарні або інші органи влади;
- f) держави-учасниці або їхні регіональні чи місцеві види, коли вони не діють як органи влади.

2. Ця Директива також встановлює правила прозорості умов та вимог до інформації, яка торкається платіжних послуг і відповідно прав та зобов'язань користувачів платіжних послуг і провайдерів

платіжних послуг, у зв'язку з тим, що пропонування платіжних послуг є їхнім щоденним заняттям або видом підприємницької діяльності.

Стаття 2

Сфера застосування

1. Ця Директива застосовується до платіжних послуг на території Співтовариства. У той же час, за винятком статті 73, розділи III і IV застосовуються тільки у випадках, коли і провайдер платіжних послуг платника, і провайдер платіжних послуг отримувача коштів або тільки один із провайдерів, який бере участь у платіжній операції, знаходяться на території Співтовариства.

2. Розділи III і IV застосовуються до платіжних послуг в євро або валюті держав-учасниць поза зоною євро.

3. Держави-учасниці можуть звільнити організації, вказані у статті 2 Директиви 2006/48/ЄС, від виконання всіх або частини положень цієї Директиви, за винятком тих, які вказані в першому і другому абзацах цієї статті.

Стаття 3

Винятки із сфери застосування

Ця Директива не застосовується до:

a) платіжних операцій з використанням готівки, які здійснюються прямо між платником і отримувачем без участі посередника;

b) платіжних операцій між платником і отримувачем платежу за посередництва комерційного агента, уповноваженого вести переговори, укладати угоду, здійснювати продаж і купівлю товарів та послуг від імені платника або отримувача;

c) професійної діяльності з транспортування банкнот і монет, включаючи їхній збір, обробку і доставку;

d) платіжних операцій із збору і доставки готівки особами-непрофесіоналами в рамках некомерційної або благодійної діяльності;

e) послуг, в рамках яких поставки отримувачем готівки платнику є частиною платіжної операції за запитом, що надійшов від користувача платіжних послуг до моменту здійснення платіжної операції, суть якої в оплаті придбаних товарів або послуг;

f) діяльності з обміну грошей, тобто операцій з обміну готівки, при яких грошові кошти не зберігаються на рахунку;

g) платіжних операцій, здійснюваних з використанням будь-яких вказаних нижче документів, що пред'являються провайдеру платіжної послуги з метою надати грошові кошти в розпорядження отримувача:

i) паперових чеків у відповідності з Женевською конвенцією від 19 березня 1931 року, яка забезпечує однаковість законів про чеки;

ii) паперових чеків, ідентичним згаданим у пункті (i) і регульованих законодавством держав-учасниць, які не є учасниками Женевської конвенції від 19 березня 1931 року;

iii) тратт на паперових носіях у відповідності з Женевською конвенцією від 7 червня 1930 року, яка забезпечує однаковість законів у сфері векселів і боргових зобов'язань;

iv) тратт на паперових носіях, ідентичних вказаним у пункті (iii) і регульованих законодавством держав-учасниць, які не є учасниками Женевської конвенції від 7 червня 1930 року, яка забезпечує однаковість законів про векселі і боргові зобов'язання;

v) ваучерів на паперових носіях;

vi) дорожніх чеків на паперових носіях, або

vii) поштових грошових переказів на паперових носіях, як вони визначені Міжнародним поштовим союзом;

h) платіжних операцій, здійснених всередині платіжної системи, або взаєморозрахунків за цінними паперами між брокерами, центральними контрагентами, кліринговими палатами і/або центральними банками та іншими учасниками і провайдерами платіжних послуг без порушення статті 28;

і) платіжних операцій, які стосуються управління активами, включаючи дивіденди, доходи та інші виплати, компенсації і продаж, які здійснюються особами, вказаними в пункті (h), або інвестиційними компаніями, кредитними організаціями, фондами колективних інвестицій або товариствами з управління активами, які надають інвестиційні послуги, або будь-якими іншими організаціями, які мають дозвіл на діяльність як кастодіана;

ж) послуг провайдерів, які забезпечують технологічну підтримку платіжних послуг (без права власності на передавані засоби), наприклад, обробку і зберігання даних, захист персональних даних, аутентифікацію даних і осіб, постачання інформаційних технологій і комунікаційних мереж, технічну підтримку терміналів і обладнання, яке використовується під час надання платіжних послуг;

к) послуг на основі інструментів, які використовуються для придбання товарів і послуг тільки в приміщеннях емітента або всередині обмеженої мережі провайдерів послуг або для обмеженого кола товарів і послуг;

л) платіжних операцій, здійснюваних за допомогою телекомунікаційних цифрових і ІТ-пристроїв, коли доставка товарів або послуг, що надаються, проводиться з використанням вказаного обладнання, якщо оператор цього обладнання є не тільки посередником між користувачем платіжної послуги і постачальником товарів або послуг;

м) платіжних операцій, здійснюваних між провайдерами платіжних послуг, їхніми агентами або відділеннями для власних цілей;

н) платіжних операцій між материнською компанією і її відділеннями або між відділеннями однієї компанії за умови, що посередником в цих операціях виступає провайдер платіжних послуг, який належить до цієї ж групи компаній, або

о) послуг із зняття готівки в банкоматах, які надають провайдери, що діють від імені одного або декількох емітентів карток, і не є учасниками рамкових договорів з клієнтами, які знімають гроші зі своїх рахунків, за умови, що ці провайдери не надають інших видів платіжних послуг, перерахованих у Додатку.

Стаття 4

Визначення

Для цілей цієї Директиви застосовуються такі визначення.

1. «Країна походження» означає:

і) державу-учасницю, на території якої зареєстровано провайдер платіжних послуг;

ii) якщо провайдер послуг не має зареєстрованого офісу у відповідності з національним законодавством, то країною походження є держава-учасниця, на території якої знаходиться головний офіс провайдера платіжних послуг;

2. «Країна перебування» означає державу-учасницю, яка не є країною походження, в якій провайдер платіжних послуг має агентство або відділення для надання платіжних послуг;

3. «Платіжна послуга» означає будь-який перерахований в Додатку вид професійної діяльності.

4. «Платіжна установа» означає юридичну особу, яка отримала у відповідності зі статтею 10 дозвіл на надання платіжних послуг на території Співтовариства;

5. «Платіжна операція» означає ініційовану платником або отримувачем коштів дію з розміщення переказу або списання грошових коштів незалежно від основних зобов'язань між платником і отримувачем;

6. «Платіжна система» означає систему переказів грошових коштів, яка має офіційні і стандартизовані процедури і загальні правила обробки, клірингу і/або розрахунку платіжних операцій;

7. «Платник» означає фізичну чи юридичну особу, яка володіє розрахунковим рахунком і уповноважена давати платіжні доручення за цим рахунком або коли немає розрахункового рахунку – будь-яку фізичну або юридичну особу, яка дає платіжне доручення;

8. «Отримувач коштів» означає фізичну або юридичну особу, яка розглядається як отримувач грошових коштів, предмета платіжної операції;

9. «Провайдер платіжних послуг» означає організації, вказані у статті 1(1), а також фізичні і юридичні особи, які звільнені від виконання певних вимог у відповідності із статтею 26;

10. «Користувач платіжних послуг» означає фізичну або юридичну особу, яка використовує платіжні послуги як платник або отримувач коштів, або в обох цих якостях;

11. «Споживач» означає фізичну особу, яка в рамках договорів на надання платіжних послуг, що підпадають під дію цієї Директиви, керується іншими цілями, відмінними від її торгової, комерційної і професійної діяльності;

12. «Рамковий договір» означає договір на надання платіжних послуг, який регулює здійснення як окремих, так і ряду послідовних платіжних операцій і може містити зобов'язання та умови відкриття розрахункового рахунку;

13. «Грошовий переказ» означає платіжну послугу, єдиною метою якої є переказ платежу від платника отримувачу або іншому провайдеру платіжних послуг, який діє від імені отримувача без відкриття розрахункових рахунків на ім'я платника або отримувача, і/або коли ці грошові кошти отримані і передані в розпорядження отримувача;

14. «Розрахунковий рахунок» означає рахунок, відкритий на ім'я одного або декількох користувачів платіжних послуг з метою здійснення платіжних операцій.

15. «Грошові кошти» означають банкноти і монети, гроші на рахунках і електронні гроші, як вони визначені у статті 1(3)(6) Директиви 2000/46/ЄС;

16. «Платіжне доручення» означає будь-яке розпорядження платника або отримувача своєму провайдеру платіжних послуг виконати платіжну операцію;

17. «Дата валютування» означає дату, використовувану провайдером платіжних послуг під час розрахунків процентів щодо коштів, які знімаються або зараховуються на розрахунковий рахунок;

18. «Довідковий обмінний курс» означає обмінний курс, який використовується як основа для розрахунку операцій з обміну валют, надається провайдером платіжних послуг або публікується в доступних джерелах інформації;

19. «Аутентифікація» означає процедуру, за допомогою якої провайдер платіжних послуг може перевірити використання певного платіжного інструменту, включаючи його персоналізовані засоби безпеки;

20. «Довідкова процентна ставка» означає процентну ставку, використовувану як основу для розрахунку процентних платежів, яка є у відкритому доступі і може бути перевірена обома сторонами договору про надання платіжних послуг;

21. «Унікальний ідентифікатор» означає комбінацію букв, цифр або символів, яку провайдер повідомляє користувачу платіжних послуг, а користувач повинен пред'являти під час здійснення платіжної операції для забезпечення надійної ідентифікації іншого користувача і/або свого розрахункового рахунку;

22. «Агент» означає фізичну або юридичну особу, яка діє від імені платіжної установи під час надання платіжних послуг;

23. «Платіжний інструмент» означає будь-який персоналізований засіб і/або сукупність процедур, погоджених між користувачем платіжних послуг і їхнім провайдером і застосовуваних користувачем для ініціювання платіжного доручення;

24. «Засіб дистанційного зв'язку» означає будь-який засіб, який може бути використаний для укладання договору на надання платіжних послуг без одночасної фізичної присутності провайдера і користувача платіжних послуг;

25. «Надійний носій» означає будь-який засіб, який уможливорює користувачу платіжних послуг зберігати адресовану йому персональну інформацію в такий спосіб, щоб можна було звернутись до цієї інформації протягом певного періоду і точно її відтворити;

26. «Мікропідприємство» означає підприємство, яке на момент укладання договору на надання платіжних послуг підпадає під визначення «підприємство» статті 1 і статті 2(1) і (3) Додатку до Рекомендацій 2003/361/ЄС;

27. «Робочий день» означає день, протягом якого провайдер платіжних послуг і платника, і отримувача коштів, які беруть участь у здійсненні платіжної операції, виконують необхідні для реалізації платіжних операцій дії;

28. «Прямий дебет» означає платіжну послугу з дебетування розрахункового рахунку платника в умовах, коли платіжна операція ініційована отримувачем на основі згоди, даної платником отримувачу, провайдеру платіжних послуг отримувача або своєму провайдеру платіжних послуг;

29. «Філіал» означає інше місце ведення бізнесу, ніж головний офіс, яке є частиною платіжної установи, не має юридичної особи і здійснює прямо частину або всі види операцій платіжної установи; всі філіали, створені в одній країні платіжною установою, яка має головний офіс в іншій країні Співтовариства, розглядаються як один філіал цієї установи;

30. «Група» означає групу підприємств, яка складається із платіжних установ, їхніх філіалів і організацій, в яких материнська компанія або її філіали мають частку участі, а також установ, пов'язаних між собою згідно з формулюванням статті 12(1) Директиви 83/349/ЄЕС.

РОЗДІЛ II ПРОВАЙДЕРИ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Глава 1 Платіжні установи

Частина 1 Загальні правила

Стаття 5 Звернення за дозволом

Під отриманням дозволу на діяльність платіжної установи розуміється подання заявки на адресу уповноваженого органу країни походження з включенням до неї таких елементів:

- a) програми діяльності із зазначенням видів платіжних послуг;
- b) бізнес-плану, який містить, зокрема, розрахунковий прогноз бюджету на перші три роки діяльності і демонструє спроможність заявника використати відповідні і пропорційні завданням системи, ресурси і процедури для забезпечення стійкого функціонування;
- c) підтвердження, що платіжна установа володіє початковим капіталом (передбачено статтею 6);
- d) для платіжних установ, вказаних у статті 9(1), – опис заходів щодо захисту грошових коштів користувача платіжних послуг у відповідності зі статтею 9;
- e) опис структури управління заявника і механізмів контролю, включаючи управління ризиками і процедури звітності, які демонстрували б, що структура управління, механізми контролю і процедури пропорційні, прийнятні, стійкі й адекватні;
- f) опис створених заявником механізмів внутрішнього контролю у відповідності із зобов'язаннями у сфері протидії легалізації грошових коштів і фінансуванню тероризму, встановленими Директивою 2005/60/ЄС і Регламентом (ЄС) № 1781/2006 Європейського парламенту і Ради ЄС від 15 листопада 2006 року, які стосуються інформації про супроводження платником переказу грошових коштів [25];
- g) опис організаційної структури заявника, включаючи в разі необхідності опис механізмів взаємодії з агентами і філіалами і опис угод про аутсорсинг, а також своєї участі в національній або міжнародній платіжній системі;
- h) ідентифікація осіб, які мають прямо або посередньо контрольну частку в організації заявника, керуючись змістом статті 4(1) Директиви 2006/48/ЄС, розмір частки, а також підтвердження їхньої професійної придатності, враховуючи необхідність забезпечити ефективне управління платіжною установою;
- i) підтвердження осіб директорів і осіб, відповідальних за керівництво платіжною установою, і в разі необхідності осіб, відповідальних за управління її діяльністю, а також інформації про їхню репутацію і наявність необхідних знань і досвіду для надання платіжних послуг у відповідності з визначенням країни походження провайдера платіжних послуг;
- j) в разі необхідності підтвердження справжності осіб аудиторів і аудиторських фірм, як це визначено в Директиві 2006/43/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 17 травня 2006 року про щорічний і консолідований аудит [26];
- k) юридичний статус і статут заявника;

l) адреса головного офісу заявника.

Для виконання пунктів (d) (e) і (g) заявник надає опис заходів у сфері аудиту і внутрішньої організації, які він вжив для забезпечення інтересів своїх користувачів і безперервності та надійності надання платіжних послуг.

Стаття 6

Первісний капітал

Держави-учасниці повинні вимагати від платіжних установ наявності первісного капіталу на момент отримання ними дозволу у відповідності з нормативами, вказаними у статті 57(a) і (b) Директиви 2006/48/ЄС:

a) коли платіжна установа надає тільки послуги, вказані в пункті 6 Додатку, її капітал в будь-який час повинен становити не менше 20 000 євро;

b) коли платіжна установа надає тільки послуги, вказані в пункті 7 Додатку, її капітал в будь-який час не повинен бути менше 50 000 євро;

c) коли платіжна установа надає тільки послуги, вказані в пунктах 1–5 Додатку, її капітал в будь-який час не повинен бути менше 125 000 євро.

Стаття 7

Власні кошти

1. Розмір власних коштів платіжної установи, як вони визначені у статтях 57–61, 63, 64 і 66 Директиви 2006/48/ЄС, не повинен бути нижче рівня, встановленого статтями 6 і 8 цієї Директиви, того з них, який вище.

2. Держави-учасниці повинні вжити необхідні заходи для запобігання багаторазовому використанню елементів, які входять в розрахунок власних коштів, у випадку, якщо платіжна установа входить в ту ж групу, що й інша платіжна установа, кредитна установа, інвестиційний фонд, компанія з управління активами або страхова фірма. Цей параграф також застосовується у випадку, якщо платіжна установа займається іншими видами діяльності, крім надання платіжних послуг, перерахованих у Додатку.

3. Якщо умови статті 69 Директиви 2006/48/ЄС дотримані, держави-учасниці або їхні уповноважені органи можуть не застосовувати положення статті 8 цієї Директиви до платіжних установ, які включені в консолідований нагляд за материнською кредитною організацією згідно з Директивою 2006/48/ЄС.

Стаття 8

Розрахунок власних коштів

1. Незважаючи на умови, які пред'являються до первісного капіталу статтею 6, держави-учасниці повинні вимагати від платіжних установ тримати в будь-який час у своєму розпорядженні власні кошти в сумі, розрахованій за одним із трьох методів, визначених уповноваженими органами у відповідності з національним законодавством.

Метод А

Обсяг власних коштів платіжної установи повинен становити не менше 10% від суми загальних фіксованих витрат в попередньому році. Уповноважені органи можуть скоригувати цю вимогу у випадку змін в діяльності платіжної установи, які відбулися з минулого року. Якщо на дату розрахунку платіжна установа діяла менше одного року, її власні кошти повинні становити не менше 10% від загальних фіксованих витрат, передбачених її бізнес-планом, якщо тільки уповноважені органи не вимагатимуть внести корективи в цей план.

Метод В

Власні кошти платіжної установи повинні бути не менше суми таких елементів, помножених на коефіцієнт K , встановлений в параграфі 2 цієї статті, де обсяг платежів (ОП) є 1/12 загального обсягу платіжних операцій установи, здійснених в попередньому році:

- a) 4.0% від ОП в розмірі до 5 млн. євро
плюс
- b) 2.5% від ОП в розмірі від 5 до 10 млн. євро
плюс
- c) 1% від ОП в розмірі від 10 до 100 млн. євро
плюс
- d) 0.5% від ОП в розмірі від 100 до 250 млн. євро
плюс
- e) 0.25% від ОП в розмірі понад 250 млн. євро.

Метод С

Розмір власних коштів платіжної установи повинен принаймні дорівнювати індикатору, розрахованому згідно з пунктом (а), помноженому на коефіцієнт, розрахований згідно з пунктом (b), і на коефіцієнт *K*, який визначається згідно з параграфом 2.

(а) Відповідний індикатор являє собою таку суму:

- процентний дохід;
- процентні витрати;
- отримані комісії і збори;
- інші операційні доходи.

Кожний елемент повинен бути включений в суму зі своїм знаком (позитивним або негативним). Доходи від невластивої або нерегулярної діяльності не можуть бути використані під час розрахунку цього індикатора. Витрати на аутсорсинг послуг, наданих третім особам, можуть зменшити значення індикатора, якщо вони генеровані установою, на яку розповсюджується положення цієї Директиви. Індикатор розраховується на щорічній основі на кінець попереднього фінансового року. Власні кошти, розраховані у відповідності з методом С, не можуть бути нижче 80% середнього значення індикатора за три минулі фінансові роки. Коли неможливо використати підтвержені аудитом показники, використовуються прогнозні оцінки.

(b) Коефіцієнт множення дорівнює:

- i) 10% індикатора в розмірі до 2.5 млн. євро;
- ii) 8% індикатора в розмірі від 2.5 до 5 млн. євро;
- iii) 6% індикатора в розмірі від 5 до 25 млн. євро;
- iv) 3% індикатора в розмірі від 25 до 50 млн. євро;
- v) 1.5% індикатора в обсязі понад 50 млн. євро.

2. Коефіцієнт *K*, який використовується в рамках методів А і В, повинен становити:

- a) 0.5, коли платіжна установа надає тільки послуги, які перераховані в п. 6 Додатку;
- b) 0.8, коли платіжна установа надає послуги, перераховані в п. 7 Додатку;
- c) 1, коли платіжна установа надає будь-яку з послуг, перерахованих в пп. 1–5 Додатку.

3. Уповноважені органи можуть, взявши за основу оцінку процесів ризик-менеджменту, бази даних щодо ризиків, а також процедури внутрішнього контролю платіжної установи, вимагати від платіжної установи підтримання власних коштів на 20% вище або нижче показника, розрахованого у відповідності з методом, вказаним у параграфі 1, або дозволяти платіжній установі наявність власних коштів у розмірі до 20% нижче цієї суми, яка була б отримана при застосуванні методу, вибраного відповідно до параграфу 1.

Стаття 9

Вимоги у сфері безпеки

1. Держави-учасниці або уповноважені органи повинні вимагати, щоб платіжні установи, які надають одну або декілька платіжних послуг, перерахованих у Додатку, паралельно із здійсненням інших видів діяльності, вказаних у статті 16(1) (с), забезпечили збереження коштів, отриманих або від користувачів платіжних послуг, або від іншого провайдера платіжних послуг для здійснення платіжної операції, в такий спосіб:

а) ці кошти ніколи не об'єднуються з коштами інших фізичних або юридичних осіб, які не є користувачами платіжних послуг, від імені яких кошти зберігаються; і у випадку, якщо вони знаходяться у платіжної установи і не були надані в розпорядження отримувача або переведені іншому провайдеру до кінця робочого дня, наступного за днем отримання коштів, то їх треба депонувати на окремому рахунку в кредитній організації або інвестувати в надійні, ліквідні низькоризикові активи, які повинні визначатися уповноваженими органами країни походження; і

б) у відповідності з національним законодавством і в інтересах користувачів платіжних послуг, особливо в умовах їхньої неплатоспроможності, ці кошти захищені від претензій інших кредиторів платіжної установи; або

с) кошти застраховані або забезпечені іншою подібною гарантією страхової компанії або кредитної організації, не належних до тієї ж групи, що й платіжна установа, в сумі, яку необхідно резервувати на випадок неспроможності платіжної установи щодо виконання нею фінансових зобов'язань.

2. Коли платіжна установа у відповідності з параграфом 1 несе зобов'язання із збереження коштів і частина цих коштів повинна бути використана для майбутніх платіжних операцій, а їхній залишок – для інших видів (не платіжних), то ця призначена для платіжних операцій частина коштів повинна також підпадати під вимоги параграфа 1. Якщо ця частина коштів непостійна або її неможливо наперед визначити, держави-учасниці можуть дозволити платіжним установам застосовувати цей параграф, спираючись на обсяг коштів, призначених для надання платіжних послуг, якщо ця величина визначена на основі даних за попередні періоди і задовільно оцінюється уповноваженими органами.

3. Держави-учасниці або уповноважені органи можуть вимагати, щоб платіжні установи, які не здійснюють інші згадані у статті 16(1) (с) види діяльності, також дотримувались умов параграфа 1 цієї статті щодо вимог безпеки.

4. Держави-учасниці або уповноважені органи можуть також обмежувати вимоги безпеки у випадку, якщо обсяг коштів кожного користувача платіжних послуг не перевищує 600 євро.

Стаття 10

Видача дозволу

1. Держави-учасниці повинні вимагати від ряду організацій – інших, ніж згадані у статті 1(1) (а) – (с), (е) і (f) або відмінних від фізичних або юридичних осіб, які звільнені від виконання певних вимог у відповідності із статтею 26 і які мають намір приступити до надання платіжних послуг, – щоб вони до початку надання платіжних послуг отримали дозвіл функціонувати як платіжна установа. Дозвіл може бути виданий тільки юридичним особам, зареєстрованим в одній із держав-учасниць.

2. Дозвіл може бути виданий у випадку, якщо інформація і підтверджувальні документи, які супроводжують заявку, відповідають вимогам статті 5 і якщо уповноважені органи після уважного вивчення дійдуть до позитивного висновку. Перед видачею дозволу уповноважені органи можуть у разі необхідності запитати думку центрального банку або інших органів державної влади.

3. Платіжна установа згідно з національним законодавством повинна мати в країні реєстрації місце реєстрації, а також головний офіс.

4. У зв'язку з необхідністю забезпечити кваліфіковане і зважене управління платіжною установою уповноважені органи видають дозвіл, тільки якщо установі притаманний ряд якостей. До них відносяться: стійка система менеджменту, зокрема, організаційна структура із зрозумілим, прозорим і логічним розподілом відповідальності, ефективні процедури управління ризиками, їхнє виявлення, моніторингу і звітності про ймовірні для установи ризики, а також адекватні механізми внутрішнього контролю, в тому числі надійні процедури управління і бухгалтерського обліку. Всі механізми, процедури і системи повинні бути пропорційні і мати всеосяжний характер, відповідати природі, масштабам і складності платіжних послуг, які надають платіжні установи.

5. Якщо платіжна установа одночасно з платіжними послугами, перерахованими в Додатку, здійснює й інші види діяльності, які завдають шкоди (або можуть їх завдати) її фінансовій стабільності або здатності уповноважених органів здійснювати контроль за дотриманням нею всіх вимог цієї Директиви, то уповноважені органи можуть вимагати створення окремої установи для надання платіжних послуг.

6. Уповноважені органи можуть відмовити у видачі дозволу, якщо, враховуючи необхідність забезпечення кваліфікованого і зваженого управління платіжною установою, вони визнають незадовільним стан акціонерів або асоційованих осіб, які володіють контрольною часткою в платіжній установі.

7. За наявності тісних зв'язків, визначених у статті 4(46) Директиви 2006/48/ЄС між платіжною установою й іншими юридичними і фізичними особами уповноважені органи видають дозвіл, тільки якщо ці зв'язки не перешкоджають їм ефективно здійснювати функції нагляду.

8. Уповноважені органи видають дозвіл, тільки якщо закони, норми чи адміністративні положення третьої країни, юридичні або фізичні особи якої тісно пов'язані з платіжною установою або якщо труднощі із застосуванням даного законодавства, регулювання або положень адміністративного права третьої країни не затрудняють ефективного здійснення функцій нагляду уповноважених органів.

9. Дозвіл повинен бути дійсним у всіх державах-учасниках і уможлиблювати платіжній установі надавати платіжні послуги на території всього Співтовариства або в режимі свободи надання послуг, або в режимі свободи установи за умови, що ці послуги включені в дозвіл.

Стаття 11

Повідомлення про рішення

У тримісячний термін після отримання заявки або у випадку, якщо були відсутні будь-які елементи заявки, після отримання всієї необхідної інформації уповноважені органи повинні повідомити заявника про видачу або відмову у видачі дозволу. У випадку відмови у видачі дозволу повинні бути наведені причини такого рішення.

Стаття 12

Відкликання дозволу

1. Уповноважені органи можуть відкликати дозвіл, виданий платіжній установі, тільки якщо ця установа:

а) не використовує дозволу протягом 12 місяців, заявляє про відмову від його використання або понад 6 місяців не здійснює діяльності, якщо тільки держава-учасниця не передбачає, що в таких випадках дозвіл стає недійсним;

б) отримала дозвіл, використовуючи фальшиві дані або інші незаконні методи;

с) не відповідає більше умовам видачі дозволів;

д) може становити загрозу для стабільності платіжної системи у випадку продовження своєї діяльності у сфері платіжних послуг;

е) підпадає під один із випадків відкликання дозволу, передбачених національним законодавством.

2. Повинні бути наведені причини відкликання дозволу, а сторони, яких торкається це рішення, повинні бути про нього поінформовані відповідним чином.

3. Факт відкликання дозволу повинен бути оприлюднений.

Стаття 13

Реєстрація

Держави-учасниці повинні розробити загальнодоступний реєстр авторизованих платіжних установ, їхніх агентів і відділень, а також фізичних і юридичних осіб, їхніх агентів і відділень, які звільнені від виконання певних вимог у відповідності із статтею 26, і організацій, згаданих у статті 2(3), уповноважених згідно з національним законодавством надавати платіжні послуги. Вони повинні бути внесені до реєстру країни походження.

Вказаний реєстр повинен містити інформацію про платіжні послуги, до надання яких допущено платіжну установу або для надання яких фізична чи юридична особа одержує реєстрацію. Авторизовані платіжні установи фігурують у списку реєстру окремо від фізичних і юридичних осіб, внесених до реєстру у відповідності до статті 26. Він повинен бути доступний для ознайомлення, в тому числі через мережу Інтернет, а також постійно обновлятися.

Стаття 14

Підтримання дозволу

Платіжна установа невідкладно інформує уповноважені органи країни походження про зміни, які впливають на точність інформації і підтверджувальних документів, які вона надала їм раніше у відповідності до статті 5.

Стаття 15

Звітність і обов'язковий аудит

1. До платіжних установ повинні застосовуватися Директива 78/660/ЄЕС і в разі необхідності Директиви 83/349/ЄЕС і 86/635/ЄЕС і Регламент (ЄС) № 1606/2002 Європейського парламенту і Ради ЄС від 19 липня 2002 року про застосування міжнародних стандартів фінансової звітності [27].

2. За винятками, передбаченими у відповідності до Директиви 78/660/ЄЕС і в разі необхідності Директивами 83/349/ЄЕС і 86/635/ЄЕС, щорічна і консолідована звітність платіжних установ повинна бути перевірена уповноваженими аудиторами або аудиторськими компаніями згідно з положеннями Директиви 2006/43/ЄС.

3. З метою нагляду державам-учасницям необхідно вимагати, щоб платіжні установи надавали окремі звіти щодо платіжних послуг, вказаних в Додатку, і щодо видів діяльності, згаданих у статті 16(1). Дана інформація повинна становити основу аудиторського звіту, який формується в разі необхідності уповноваженими аудиторами або аудиторськими компаніями.

4. Зобов'язання, встановлені у статті 53 Директиви 2006/48/ЄС, повинні застосовуватися до уповноважених аудиторів і аудиторських компаній у частині діяльності з надання платіжних послуг.

Стаття 16

Діяльність

1. Крім надання платіжних послуг, вказаних у Додатку, платіжним установам повинно бути дозволено:

- а) надання операційних і допоміжних послуг, таких, як здійснення платіжних операцій, послуги щодо операцій з іноземною валютою, зберігання цінностей, а також зберігання і обробка даних;
- б) управління платіжними системами, не порушуючи статті 28;
- в) здійснення інших видів діяльності, відмінних від надання платіжних послуг, які здійснюються з урахуванням відповідного законодавства Співтовариства і національного законодавства.

2. Коли платіжні установи займаються наданням одного або декількох видів платіжних послуг, вказаних у Додатку, вони можуть відкривати тільки розрахункові рахунки і використовувати їх виключно для платіжних операцій. Будь-які грошові кошти, отримані платіжною установою від користувачів платіжних послуг з метою надання платіжних послуг, не повинні бути депозитом, або іншими відшкодовуваними засобами згідно з формулюванням статті 5 Директиви 2006/48/ЄС, або електронними грошима згідно з формулюванням статті 1(3) Директиви 2000/46/ЄС.

3. Платіжні установи можуть надавати кредит, пов'язаний з наданням платіжних послуг, вказаних в пп. 4, 5, 7 Додатку, тільки якщо дотримані такі умови:

- а) кредит має допоміжний характер і наданий виключно з метою здійснення платіжних операцій;
- б) незважаючи на національні правила щодо надання кредитів з використанням кредитних карток, кредити, видані у зв'язку з проведенням платежу з дотриманням положень статей 10(9) і 25, повинні бути погашені протягом короткого строку, який не перевищує 12 місяців;
- в) такі кредити не повинні надаватись із коштів, які отримані або зберігаються для здійснення платіжної операції; і
- г) власні кошти платіжної установи, на думку органів нагляду, в будь-який час повинні бути пропорційні загальному обсягу надаваних кредитів.

4. Платіжні установи не повинні приймати кошти у вклади та інші відшкодовувані інструменти згідно зі статтею 5 Директиви 2006/48/ЄС.

5. Ця Директива не повинна суперечити застосуванню заходів, передбачених Директивою 87/102/ЄЕС. Ця Директива також не повинна суперечити іншим відповідним законодавчим актам держав-учасниць Співтовариства, які стосуються умов видачі споживчих кредитів.

Частина 2
Інші вимоги

Стаття 17

**Використання агентів, відділень або організацій,
яким відданий на аутсорсинг ряд видів діяльності**

1. Коли платіжна установа планує надавати платіжні послуги через агента, вона повинна повідомити уповноваженим органам країни походження таку інформацію:

- a) назву й адресу агента;
- b) опис механізмів внутрішнього контролю, які будуть використані агентами, щоб виконати вимоги у сфері протидії легалізації грошових коштів і фінансуванню тероризму, передбачені Директивою 2005/60/ЄС; і
- c) ідентифікація керівників і осіб, відповідальних за управління агентом, який буде залучатися для надання платіжних послуг, і надання свідоцтва їхньої професійної кваліфікації і репутації.

2. Після отримання уповноваженими органами інформації у відповідності з вимогами параграфу 1 вони можуть включити агента в реєстр, вказаний у статті 13.

3. Перед внесенням агента в реєстр уповноважені органи можуть вжити додаткові заходи для перевірки отриманої інформації у випадку, якщо вона здаватиметься їм некоректною.

4. Якщо після проведеної перевірки інформації уповноважені органи залишаються не задоволені її якістю, вони можуть відмовити у внесенні агента в реєстр, передбачений статтею 13.

5. У випадку планів платіжної установи надавати платіжні послуги на території інших держав-учасниць через агента вона повинна дотримуватись процедур, встановлених у статті 25. В такому випадку перед реєстрацією агента уповноважені органи країни походження повинні інформувати своїх колег із країни перебування про наміри внести агента в реєстр і взяти до уваги їхню думку.

6. Якщо уповноважені органи країни перебування мають вагомі причини вважати, що у зв'язку з наміром використати агента або відкриттям відділення (філіалу) була здійснена операція (або її спроба) щодо відмивання грошових коштів або фінансування тероризму, або вказана операція перебуває у стадії реалізації, або що використання агента чи відкриття філіалу може збільшити ризики відмивання грошових коштів і фінансування тероризму, то вони повинні інформувати про це уповноважені органи країни походження, які можуть відмовити у внесенні агента або філіалу в реєстр або можуть відкликати вже дозволена реєстрацію.

7. У випадку, якщо платіжна установа планує віддати на аутсорсинг операційні функції, пов'язані з наданням платіжних послуг, вона повинна відповідним чином інформувати про це уповноважені органи країни походження.

Аутсорсинг важливих операційних функцій повинен бути здійснений таким чином, щоб не завдати серйозної шкоди якості внутрішнього контролю платіжної установи і не завадити уповноваженим органам здійснювати контроль за дотриманням даною установою всіх зобов'язань, встановлених цією Директивою.

Для реалізації цілей, викладених в попередньому абзаці, операційна функція вважається важливою, якщо порушення або збій в її здійсненні можуть завдати серйозної шкоди: здатності платіжної установи постійно дотримуватися умов дозволу й інших зобов'язань згідно з цією Директивою, її фінансовим показникам, стійкості і безперервності надання платіжних послуг. Якщо платіжні установи віддають на аутсорсинг важливі операційні функції, то держави-учасниці повинні забезпечити дотримання ними таких умов:

- a) аутсорсинг не повинен приводити до делегування відповідальності вищого керівництва;
- b) взаємозв'язки платіжної установи з користувачами платіжних послуг і її зобов'язання по відношенню до них не повинні змінюватися;
- c) умови, яких платіжна установа повинна дотримуватися з огляду на цей розділ для отримання і зберігання дозволу, не повинні бути порушені; і
- d) ніяка з інших умов видачі дозволу платіжній установі не повинна бути відкликана або змінена.

8. Платіжні установи повинні забезпечити, щоб агенти або філіали, які діють від їхнього імені, інформували про це користувачів.

Стаття 18
Відповідальність

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб платіжні установи, які делегують здійснення операційних функцій третім особам, вживали розумні заходи щодо дотримання вимог цієї Директиви.

2. Держави-учасниці повинні вимагати, щоб платіжні установи продовжували нести повну відповідальність за будь-які дії своїх працівників, агентів, філіалів і організацій, яким переданий на аутсорсинг ряд видів діяльності.

Стаття 19
Зберігання архівів

Держави-учасниці повинні вимагати від платіжних установ, щоб вони зберігали всі відповідні записи згідно з положеннями цього розділу принаймні протягом 5 років, не порушуючи Директиви 2005/60/ЄС або іншого відповідного законодавчого акта Співтовариства або його учасників.

Частина 3
Уповноважені органи і нагляд

Стаття 20
Призначення уповноважених органів

1. Держави-учасниці повинні призначити як повноважні органи, відповідальні за видачу дозволів, пруденційний нагляд за платіжними установами і виконання функцій, передбачених цим розділом, або органи державної влади, або органи, визнані національним законодавством, або органами державної влади, включаючи національні центральні банки, спеціально на це уповноваженими.

Уповноважені органи повинні бути незалежні від економічних органів і уникати конфлікту інтересів. Не порушуючи вимоги, викладеної в першому абзаці, платіжні, кредитні організації, емітенти електронних грошей або поштові установи, які здійснюють жирооплатежі, не повинні призначатися як уповноважені органи.

Держави-учасниці повинні належним чином інформувати про це Комісію.

2. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб уповноважені органи, призначені у відповідності з параграфом 1, були наділені всіма повноваженнями, необхідними для виконання своїх обов'язків.

3. За наявності в державах-учасниках декількох уповноважених органів з питань, які порушені в цьому розділі, з метою ефективного здійснення їхніх функцій держави-учасниці повинні забезпечити їхнє тісне співробітництво. Це ж стосується і випадків, коли уповноважені органи з питань, порушених в цьому розділі, не відповідають за нагляд за кредитними організаціями.

4. Завдання уповноважених органів, вказаних у параграфі 1, повинні покладатися на уповноважені органи країни походження.

5. Параграф 1 не повинен трактуватися таким чином, що уповноважені органи здійснюють нагляд за іншими видами діяльності платіжних установ, ніж види платіжних послуг, вказані в Додатку, і види діяльності, перераховані у статті 16(1)(а).

Стаття 21
Нагляд

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб нагляд з боку уповноважених органів з метою перевірки постійного дотримання положень цього розділу був відповідним, адекватним і адаптованим до ризиків, яких зазнають платіжні установи.

Для перевірки дотримання вимог цього розділу уповноважені органи вживають такі заходи:

а) вимагати від платіжних установ надання всієї інформації, необхідної для моніторингу відповідності;

б) проводити виїзні інспекції в платіжній установі, в організації-агенті, філіалі – тих, які забезпечують надання платіжних послуг за договором з ним, а також у будь-якій організації, якій передані на аутсорсинг певні види діяльності;

с) приймати рекомендації, керівні принципи і в разі необхідності адміністративні положення, які мають обов'язкову силу; і

д) призупиняти дію або відкликати дозвіл у випадках, передбачених у статті 12.

2. Не порушуючи процедур відкликання дозволів і положень кримінального права, держави-учасниці повинні забезпечити, щоб їхні уповноважені органи могли застосовувати санкції до платіжних установ або осіб, які реально контролюють їхню діяльність, у випадку порушення ними законів, норм і адміністративних положень у сфері нагляду або надання платіжних послуг, або вживати заходи з метою припинити виявлені порушення або усунути їхні причини.

3. Незважаючи на вимоги статей 6, 7(1), 7(2) і 8, держави-учасниці повинні наділити уповноважені органи правом вживати заходи, вказані в параграфі 1 цієї статті, для забезпечення капіталу, достатнього для надання платіжних послуг, зокрема, коли неплатіжні види послуг, установи завдають шкоди (або містять загрозу шкоди) фінансовому благополуччю платіжної установи.

Стаття 22

Професійна таємниця

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб весь нинішній або попередній персонал уповноважених органів, а також експерти, які діють за дорученнями уповноважених органів, зберігали професійну таємницю в усіх випадках, яких торкається кримінальне право.

2. У разі здійснюваного у відповідності із статтею 24 обміну інформації слід жорстко дотримуватися принципу забезпечення професійної таємниці з метою захисту прав окремих осіб і підприємств.

3. Держави-учасниці можуть застосовувати цю статтю з урахуванням положень статей 44–52 Директиви 2006/48/ЄС.

Стаття 23

Право на судову апеляцію

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб рішення, які приймаються уповноваженими органами стосовно платіжних установ у відповідності з законами, нормами або адміністративними положеннями, прийнятими на виконання цієї Директиви, могли бути оскаржені в суді.

2. Параграф 1 застосовується також у випадках, коли неможливо здійснити якісь дії.

Стаття 24

Обмін інформацією

1. Уповноважені органи держав-учасниць повинні співпрацювати один з одним і в разі необхідності з Європейським центральним банком і національними центральними банками держав-учасниць й іншими уповноваженими органами, призначеними у відповідності з законодавством Співтовариства та його учасників, яке застосовується до провайдерів платіжних послуг.

2. Крім того, держави-учасниці повинні дозволити обмін інформацією між своїми уповноваженими органами і:

а) уповноваженими органами інших держав-учасниць, відповідальних за видачу дозволів і нагляд за платіжними установами;

б) Європейським центральним банком і центральними банками держав-учасниць, які діють як монетарні і наглядові органи, і в разі необхідності з іншими державними органами, відповідальними за нагляд за платіжними і кліринговими системами;

с) з іншими уповноваженими органами, призначеними у відповідності з цією Директивою, а також Директивами 95/46/ЄС, 2005/60/ЄС й іншими застосовуваними до провайдерів платіжних послуг законодавчими актами Співтовариства – такими, як акти про захист персональних даних фізичних осіб, а також акти у сфері протидії легалізації грошових коштів і фінансуванню тероризму.

Стаття 25

Здійснення права на створення і свободу надання послуг

1. Будь-яка платіжна установа, яка має дозвіл, вперше збирається надавати платіжні послуги в державі-учасниці, іншій, ніж країна походження, для здійснення права на запровадження або вільне надання послуг повинна повідомити про це уповноважені органи країни походження.

2. Протягом одного місяця після отримання цієї інформації уповноважені органи країни походження повинні інформувати уповноважені органи країни перебування про назву та адресу платіжної установи, прізвища осіб, відповідальних за управління філіалом, а також про організаційну структуру і види платіжних послуг, які установа планує надавати на території країни перебування.

3. З метою здійснення нагляду і вжиття необхідних заходів, передбачених статтею 21 щодо агента, філіалу або організації, яким передана на аутсорсинг діяльність платіжної установи, розміщеної на території іншої держави-учасниці, уповноважені органи країни походження повинні співпрацювати з уповноваженими органами країни перебування.

4. У рамках співробітництва, передбаченого параграфами 1 і 2, уповноважені органи країни походження повинні повідомити уповноважені органи країни перебування про свій намір провести виїзну інспекцію на території останньої.

5. Однак за умови взаємної згоди уповноважені органи країни походження можуть делегувати уповноваженим органам країни перебування повноваження щодо проведення такої інспекції стосовно установи.

6. Уповноважені органи повинні надавати один одному всю важливу і/або необхідну інформацію, зокрема у випадку явних або передбачуваних порушень з боку агента, філіалу або організації, яким платіжні операції передані на аутсорсинг. У зв'язку з цим уповноважені органи повинні повідомляти за запитом всю необхідну інформацію і за власною ініціативою – всю важливу інформацію.

7. Положення параграфів 1–4 не суперечать зобов'язанням уповноважених органів, викладеним у Директиві 2005/60/ЄС і Регламенті (ЄС) № 1781/2006, зокрема у статті 37(1) Директиви 2005/60/ЄС і статті 15(3) Регламенту № 1781/2006 про нагляд або моніторинг дотримання вимог, які містяться в цих актах.

Частина 4

Звільнення від зобов'язань

Стаття 26

Умови

1. Незважаючи на статтю 13, держави-учасниці можуть звільнитися від зобов'язань або дозволяти своїм уповноваженим органам звільнитися від зобов'язань і застосовувати всю або частину процедури і умов, встановлених у частинах 1–3 за винятком статей 20, 22, 23 і 24 і надавати дозволи фізичним або юридичним особам вносити їх у реєстр, передбачений статтею 13 у випадку, якщо:

а) середньомісячний (розрахований за останні 12 місяців) обсяг платіжних транзакцій, здійснених даною особою, включаючи будь-якого агента, який діяв від її імені, не перевищує 3 млн. євро. Цей критерій оцінюється в порівнянні із загальним очікуваним обсягом операцій, встановленим бізнес-планом, якщо тільки уповноважені органи не вимагатимуть внести в нього корективи; і

б) ніхто з осіб, відповідальних за управління або здійснення діяльності, не притягався до кримінальної відповідальності за порушення у сфері протидії легалізації грошових коштів і фінансуванню тероризму, а також за інші фінансові правопорушення.

2. Будь-яка фізична або юридична особа, зареєстрована у відповідності з процедурою, передбаченою параграфом 1, повинна мати головний офіс або постійне місцезнаходження на території держави-учасниці, в якій ця особа здійснює свою діяльність.

3. Особи, вказані в параграфі 1, повинні розглядатися як платіжні установи з тим застереженням, що стаття 10(9) і стаття 25 до них не застосовуються.

4. Держави-учасниці можуть також передбачити, щоб будь-яка фізична або юридична особа, зареєстрована у відповідності з параграфом 1, могла здійснювати лише деякі з операцій, перераховані у статті 16.

5. Особи, вказані в параграфі 1, повинні повідомляти уповноважені органи про всі зміни, які стосуються умов одного параграфа. Якщо є відхилення від вимог, обумовлених параграфами 1, 2 і 4, то держави-учасниці повинні вжити необхідні заходи і забезпечити, щоб відповідні особи запитували дозвіл протягом 30 календарних днів у відповідності з процедурами статті 10.

6. Ця стаття не застосовується до положень Директиви 2005/60/ЄС або законодавства держав-учасниць у сфері боротьби з відмиванням грошових коштів.

Стаття 27

Повідомлення й інформація

1. Будь-яка держава-учасниця, яка вирішила скористатися правом на звільнення від зобов'язань, яке передбачено статтею 26, повинна повідомити про це Комісію до 1 листопада 2009 року, а потім – негайно про всі зміни. Крім того, держава-учасниця повинна інформувати Комісію про кількість фізичних і юридичних осіб, відносно яких діє вказане право, а також щорічно про узагальнений обсяг платіжних операцій станом на 31 грудня кожного календарного року, як це встановлено у статті 26(1)(а).

Глава 2

Загальні положення

Стаття 28

Доступ до платіжних систем

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб правила з доступу до платіжних систем авторизованих або зареєстрованих провайдерів платіжних послуг – юридичних осіб були об'єктивними, недискримінаційними і відповідними та не перешкоджали доступу до систем більше, ніж це необхідно для запобігання специфічним ризикам, таким як розрахунковий, операційний і діловий види ризиків, а також для захисту фінансової й операційної стійкості платіжної системи.

Платіжні системи не можуть нав'язувати провайдерам, користувачам платіжних послуг й іншим платіжним системам ніякі із перерахованих нижче вимог:

- a) правила, які обмежують ефективну участь в інших платіжних системах;
- b) будь-які правила, які порушують рівноправність авторизованих або зареєстрованих провайдерів платіжних послуг відносно їхніх зобов'язань і переваг; або
- c) обмеження на основі відмінностей в інституційному статусі.

2. Параграф 1 не застосовується до:

- a) платіжних систем, вказаних у Директиві 98/26/ЄС;
- b) платіжних систем, які складаються виключно з провайдерів платіжних послуг, належних до групи компаній, пов'язаних капіталом, при цьому одна з компаній здійснює реальний контроль над іншими; або
- c) платіжних систем, де єдиний провайдер послуг (одна організація або група організацій):
 - діє (або може діяти) як провайдер платіжних послуг платника й отримувача коштів і відповідає виключно за управління системи; і
 - видає дозволи іншим провайдерам платіжних послуг на участь в системі; при цьому ці провайдери не мають права погоджено встановлювати комісійні збори між собою або відносно до платіжної системи, але можуть фіксувати свої власні тарифи з обслуговування платників і отримувачів коштів.

Стаття 29

**Заборона на надання платіжних послуг особам,
які не є провайдерами платіжних послуг**

1. Держави-учасниці повинні забороняти фізичним або юридичним особам, які не є провайдерами платіжних послуг, ні спеціально виключеним із сфери дії цієї Директиви, надавати платіжні послуги, перераховані в Додатку до цієї Директиви.

РОЗДІЛ III ПРОЗОРІСТЬ УМОВ І ВИМОГ ДО ІНФОРМАЦІЇ У СФЕРІ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Глава 1 Загальні правила

Стаття 30

Сфера застосування

1. Цей розділ стосується разових платіжних операцій, рамкових договорів і охоплених ними платіжних операцій. Сторони можуть домовлятися про повне або часткове незастосування розділу у випадку, якщо користувач платіжних послуг не є споживачем.

2. Держави-учасниці можуть передбачити, щоб положення цього розділу застосовувалися до мікропідприємств так само, як і до споживачів.

3. Ця Директива не повинна перешкоджати реалізації заходів, передбачених Директивою 87/102/ЄС, а також іншим відповідним законодавством Співтовариства або його учасників про умови надання споживчих кредитів, які не узгоджені цією Директивою, але відповідають праву Співтовариства.

Стаття 31

Інші положення законодавства Співтовариства

1. Положення цього розділу не завдають шкоди іншим законодавчим актам Співтовариства, які містять додаткові вимоги до попередньої інформації.

Однак, коли Директива 2002/65/ЄС також може бути застосована, вимоги до інформації згідно із статтею 3(1) вказаної Директиви, за винятком пунктів 2(c) – (g), 3(a), (d) і (e) і 4(b) цього параграфа, повинні бути замінені статтями 36, 37, 41 і 42 цієї Директиви.

Стаття 32

Інформаційні збори

1. Провайдер платіжних послуг не повинен пред'являти рахунок користувачу платіжних послуг за надання інформації згідно з цим розділом.

2. Провайдер і користувач платіжних послуг можуть після погодження встановити збори за додаткову або надавану більш часто інформацію або з використанням інших засобів зв'язку, передбачених рамковим договором, і надавану споживачу на його запит.

3. У випадку, якщо провайдер платіжних послуг може пред'явити рахунок за надання інформації у відповідності з параграфом 2, його сума повинна відповідати реальним витратам провайдера платіжних послуг.

Стаття 33

Тягар доказів у зв'язку з вимогами до інформації

1. Держави-учасниці можуть вирішити, що тягар доказів покладається на провайдера послуг, який повинен підтвердити, що він виконав вимоги до інформації, встановлені цим розділом.

Стаття 34

Звільнення від вимог до інформації для платіжних інструментів, які використовуються для здійснення невеликих за вартістю платежів, і для електронних грошей

1. У випадку використання платіжних інструментів, які у відповідності з рамковим договором стосуються тільки окремих платіжних операцій на суму не більш як 30 євро або мають ліміт використання в 150 євро чи залишок, який зберігається й не перевищує 150 євро, у будь-який час:

а) шляхом звільнення від зобов'язань за статтями 41, 42 і 46 провайдер платіжних послуг повинен надати платнику інформацію тільки про основні характеристики платіжної послуги, включаючи спосіб використання платіжного інструменту, зобов'язання, взаємні збори та інші дані, необхідні для

прийняття зваженого рішення, а також джерело отримання іншої інформації й умов, визначених статтею 42;

b) може бути погоджено, що звільняючись від зобов'язань згідно зі статтею 44, провайдер платіжних послуг не зобов'язаний вносити зміни в рамковий договір у спосіб, передбачений статтею 41(1);

c) може бути погоджено, що шляхом звільнення від зобов'язань згідно зі статтями 47 і 48 після здійснення платіжної операції:

i) провайдер платіжних послуг повинен надати тільки посилання, яке уможливило користувачу платіжних послуг ідентифікувати платіжну операцію, її обсяг, будь-які збори і/або у випадку декількох платіжних операцій подібного типу на користь того ж отримувача інформацію про загальний обсяг і збори за ці платіжні операції;

ii) провайдер платіжних послуг не зобов'язаний надавати інформацію, вказану в пункті (i), якщо платіжний інструмент використаний анонімно або якщо провайдер платіжних послуг не має технічних можливостей з її надання. Однак провайдер послуг повинен надати платнику можливість перевірки обсягу коштів, які зберігаються.

2. Для національних платіжних операцій держави-учасниці або їхні уповноважені органи можуть зменшити або збільшити обсяги, вказані в параграфі 1. Для попередньо оплачених інструментів держави-учасниці можуть збільшити цей обсяг до 500 євро.

Глава 2 Разові платіжні операції

Стаття 35 **Сфера застосування**

1. Ця глава застосовується до разових платіжних операцій, не охоплених рамковим договором.

2. Коли доручення для разової платіжної операції передаються шляхом платіжного інструменту, який відноситься до рамкового договору, провайдер платіжних послуг не зобов'язаний надавати інформацію, яка уже передана користувачу платіжних послуг на основі рамкового договору іншим провайдером платіжних послуг або яка буде йому передана у відповідності з вказаним договором.

Стаття 36 **Попередня інформація загального характеру**

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб провайдер платіжних послуг надав доступним способом у розпорядження користувача платіжних послуг інформацію й умови, застережені у статті 37, перед тим як користувач вступить у договірні відносини про використання разової платіжної послуги або погодиться з умовами оферти. За запитом користувача платіжних послуг провайдер платіжних послуг повинен надати інформацію й умови на паперовому або іншому надійному носіїві. Ця інформація й умови повинні бути викладені в доступній для розуміння формі офіційною мовою держави-учасниці, на території якої надається платіжна послуга, або будь-якою іншою мовою, погодженою сторонами.

2. Якщо на вимогу користувача платіжних послуг договір на надання разових платіжних послуг був укладений з використанням дистанційних засобів зв'язку, що не дозволило провайдеру платіжних послуг виконати вимоги параграфа 1, він повинен виконати зобов'язання, передбачені цим параграфом зразу після здійснення платіжної операції.

3. Також можливе виконання зобов'язань, передбачених параграфом 1, шляхом надання копії договору на надання разових платіжних послуг або копії платіжного доручення, які містять інформацію й умови, встановлені статтею 37.

Стаття 37 **Інформація і умови**

1. Держави-учасниці повинні забезпечити надання користувачам платіжних послуг такої інформації й умови:

- а) точна інформація або унікальний ідентифікатор, який може бути пред'явлений користувачем платіжних послуг з метою належного виконання платіжного доручення;
 - б) максимальні терміни надання платіжних послуг;
 - в) всі збори, які підлягають оплаті користувачем платіжних послуг своєму провайдеру і в разі необхідності їхньої деталізації;
 - г) в разі необхідності довідковий або реальний обмінний курс здійснення платіжної операції.
2. В разі необхідності інші інформація й умови, вказані у статті 42, повинні бути надані доступним способом у розпорядження користувача платіжних послуг.

Стаття 38

Інформація для платника після отримання платіжного доручення

Відразу після отримання платіжного доручення провайдер платіжних послуг платника надає в його розпорядження у відповідності з процедурами статті 36(1) таку інформацію:

- а) посилання (реквізити), яке дозволяє платнику ідентифікувати платіжну операцію і в разі необхідності інформацію про отримувача коштів;
- б) обсяг платіжної операції у валюті, в якій виконано платіжне доручення;
- в) всі збори, які підлягають оплаті платником, за здійснення платіжної операції та в разі необхідності їхню деталізацію;
- г) в разі необхідності обмінний курс, використаний під час здійснення платіжної операції провайдером платіжних послуг платника, або посилання на цей курс, коли він відрізняється від курсу, визначеного статтею 37(1) (д), і обсяг платіжної операції після цієї конвертації; і
- е) дата отримання платіжного доручення.

Стаття 39

Інформація для отримувача грошових коштів після здійснення платіжної операції

Відразу після здійснення платіжної операції провайдер платіжних послуг отримувача коштів повинен надати в його розпорядження у відповідності з процедурами статті 36(1) таку інформацію:

- а) реквізити, які дозволяють отримувачу грошових коштів отримати інформацію про платіжну операцію і в разі необхідності про платника, а також іншу, передану під час здійснення платіжної операції;
- б) обсяг платіжної операції у валюті, в якій грошові кошти надійшли отримувачу;
- в) обсяг будь-яких зборів, які підлягають оплаті отримувачем коштів за платіжною операцією, і в разі необхідності їхню деталізацію;
- г) в разі необхідності обмінний курс, використаний під час здійснення платіжної операції провайдером платіжних послуг отримувача грошових коштів, і обсяг платіжної операції перед конвертацією; і
- е) дата кредитування.

Глава 3

Рамкові договори

Стаття 40

Сфера застосування

Ця глава застосовується до платіжних операцій, включених у рамковий договір.

Стаття 41

Попередня інформація загального характеру

1. Держави-учасниці повинні вимагати, щоб до того моменту, коли користувач платіжних послуг вступить в договірні відносини на основі рамкового договору або оферти, провайдер платіжних послуг надав користувачу платіжних послуг на паперовому або іншому надійному носіїві інформацію й умови, застережені у статті 42. Інформація й умови повинні бути надані в доступній для розуміння формі офіційною мовою держави-учасниці, на території якої надається платіжна послуга, або будь-якою іншою мовою за згодою сторін.

2. Якщо за вимогою користувача платіжних послуг рамковий договір був укладений з використанням дистанційних засобів зв'язку, що не дозволило провайдеру платіжних послуг виконати вимоги параграфу 1, він повинен виконати зобов'язання, передбачені цим параграфом, одразу після укладення рамкового договору.

3. Також можливе виконання зобов'язань, передбачених параграфом 1, шляхом копії рамкового договору, включаючи інформацію й умови, встановлені статтею 42.

Стаття 42

Інформація й умови

Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб у розпорядження користувача платіжних послуг були надані такі інформація й умови:

1. Про провайдера платіжних послуг:

а) прізвище (назва) провайдера платіжних послуг, адресу його головного офісу і в разі необхідності адреси його агентів або філіалів, на території держави-учасниці якого пропонується платіжна послуга, і будь-які інші координати, включаючи актуальну адресу електронної пошти для спілкування з провайдером платіжних послуг; і

б) координати наглядових органів та інформація про реєстр, передбачений статтею 13, або будь-який інший громадський реєстр дозволів для провайдерів платіжних послуг, а також реєстраційний номер або еквівалентний йому засіб ідентифікації в цьому реєстрі.

2. Про використання платіжної послуги:

а) опис основних характеристик пропонованої платіжної послуги;

б) точна інформація або унікальний ідентифікатор, який користувач платіжних послуг повинен надати з метою належного виконання платіжного доручення;

с) форма і процедури виявлення згоди на здійснення платіжної операції і форма відкликання цієї згоди згідно зі статтями 54 і 66;

д) вказівка на час отримання платіжного доручення, як це визначено у статті 64, і можливий ліміт часу, встановлений провайдером платіжних послуг;

е) максимальні строки виконання платіжної послуги;

ф) можливість домовитися про ліміти витрат для використання платіжних інструментів згідно зі статтею 55(1).

3. Про збори, процентні ставки і обмінний курс:

а) всі збори, які користувачу належить виплатити провайдеру платіжних послуг, і в разі необхідності їхня деталізація;

б) в разі необхідності застосовувані процентні ставки і обмінний курс або, якщо використовуються відповідні довідкові показники, метод розрахунку реальних процентних ставок, а також дата і база для визначення даних процентних ставок або обмінного курсу;

с) у випадку домовленості негайне застосування змін, внесених у процентні ставки або обмінний курс, і вимог до інформації, які відносяться до цих змін згідно зі статтею 44(2).

4. Про засоби зв'язку:

а) в разі необхідності засоби зв'язку, включаючи технічні вимоги до обладнання користувача платіжних послуг, погоджені сторонами для передачі інформації або повідомлень у відповідності з цією Директивою;

б) спосіб і періодичність інформування у відповідності з цією Директивою;

с) мова/мови, якими буде укладений договір і за допомогою якого будуть підтримуватись договірні відношення; і

д) право користувача платіжних послуг на отримання умов рамкового договору, інформації й умов згідно із статтею 43.

5. Про заходи безпеки:

а) в разі необхідності опис заходів, яких повинен вжити користувач платіжних послуг для безпечного використання платіжного інструменту і повідомляти провайдера платіжних послуг для виконання статті 56(1)(b);

b) в разі досягнення домовленості умови, за яких провайдер платіжних послуг залишає за собою право блокувати платіжний інструмент, у відповідності із статтею 55;

c) відповідальність платника у відповідності із статтею 61, включаючи надання відповідної інформації в необхідному обсязі;

d) спосіб і терміни інформування користувачем платіжної послуги його провайдера про неавторизовану або неналежним чином здійснену платіжну операцію у відповідності із статтею 58, а також відповідальність провайдера платіжних послуг за неавторизовані платіжні операції у відповідності із статтею 60;

e) відповідальність провайдера платіжних послуг за здійснення платіжних операцій у відповідності із статтею 75; і

f) умови компенсації у відповідності зі статтями 62 і 63.

6. Про зміни в договорі і припинення його дії:

a) в разі досягнення домовленості інформація про згоду користувача платіжних послуг із змінами в умовах договору (стаття 44), якщо тільки він не повідомив провайдера платіжних послуг про свою відмову до передбачуваної дати набрання чинності змінами;

b) строки дії договору; і

c) право користувача платіжних послуг на розірвання рамкового договору і будь-які пов'язані з цим домовленості (статті 44(1) і 45).

7. Про право оскарження:

a) всі статті договору про застосовуване право і/або юрисдикцію; і

b) позасудові і судові процедури в розпорядження користувача платіжних послуг у відповідності із статтями 80–83.

Стаття 43

Доступ до інформації й умов рамкового договору

У будь-який час дії договору користувач платіжних послуг повинен мати право на підставі запиту отримати умови договору та інформацію, вказану в статті 42, на паперовому або іншому надійному носіїві.

Стаття 44

Зміни в умовах рамкового договору

1. Будь-які зміни в рамковому договорі, а також умовах та інформації, вказаних у статті 42, повинні здійснюватися провайдером платіжних послуг у такий же спосіб, який передбачений у статті 41(1), і не менше, ніж за два місяці до передбачуваної дати набрання ними чинності.

У разі необхідності у відповідності з параграфом 6(a) статті 42 провайдер платіжних послуг повинен інформувати користувача платіжних послуг про те, що останній вважається таким, що схвалив відповідні зміни, якщо тільки він не заявив про зворотне до передбачуваної дати набрання ними чинності. В цьому випадку провайдер платіжних послуг повинен також уточнити, що користувач платіжних послуг має право на розірвання рамкового договору негайно і без штрафних санкцій до дати набрання чинності передбачуваних змін.

2. Зміни процентних ставок і обмінного курсу можуть застосовуватись невідкладно і без попереднього повідомлення за умови, що рамковий договір передбачає це право, а зміни базуються на довідкових показниках процентних ставок і обмінного курсу, погоджених у відповідності зі статтею 42(3)(b) і (c). Користувач платіжних послуг повинен бути поінформований про всі зміни процентних ставок і обмінного курсу якомога швидше в той же спосіб, який визначений у статті 41(1), якщо тільки сторони не домовились про інші періодичності або способи надання відповідної інформації. При цьому, якщо вказані зміни будуть більш привабливі для користувача платіжних послуг, вони можуть застосовуватись без повідомлення.

3. Зміни процентних ставок чи обмінного курсу, які використовуються під час виконання платіжних операцій, повинні здійснюватися і розраховуватись без дискримінації користувачів платіжних послуг.

Стаття 45

Розірвання договору

1. Користувач платіжних послуг може розірвати договір у будь-який момент, якщо тільки сторони не домовились про термін попереднього повідомлення, який не повинен перевищувати один місяць.

2. Розірвання рамкового договору, укладеного на фіксований термін, що перевищує 12 місяців, або на невизначений період, повинне бути безоплатним по закінченні 12-місячного періоду. У всіх інших випадках витрати, пов'язані з розірванням договору, повинні бути пропорційні затратам.

3. Якщо це погоджено в договорі, провайдер платіжних послуг може розірвати договір, укладений на невизначений період, направивши повідомлення не пізніше, ніж за два місяці в порядку, передбаченому статтею 41(1).

4. Регулярні збори за платіжні послуги повинні оплачуватися користувачем платіжних послуг рівномірно до дати розірвання договору. Якщо такі збори оплачуються авансом, вони повинні бути відшкодовані у відповідній пропорції.

5. Положення цієї статті не завдають шкоди законодавству і нормам держав-учасниць, які регулюють право сторін заявити про те, що договір не має юридичної сили або не може служити підставою для позову.

6. Держави-учасниці можуть передбачати більш сприятливі положення для користувачів платіжних послуг.

Стаття 46

Інформація, яка надається до моменту здійснення разових платіжних операцій

Для будь-якої разової платіжної операції, що ґрунтується на рамковому договорі провайдер платіжних послуг повинен за запитом платника надати інформацію про максимальні терміни виконання операції, витрати платника і в разі необхідності їхню деталізацію.

Стаття 47

Інформація для платника, яка стосується разових платіжних операцій

1. Якщо сума разової платіжної операції була знята з рахунку платника або якщо платник не використовує розрахунковий рахунок після отримання платіжного доручення, провайдер платіжних послуг платника повинен негайно надати йому таку інформацію в порядку, визначеному статтею 41(1);

а) реквізити, які дозволяють платнику ідентифікувати кожну платіжну операцію і в разі необхідності інформацію, яка стосується отримувача коштів;

б) сума платіжної операції у валюті дебетування розрахункового рахунку платника або у валюті, використаної у платіжному дорученні;

с) обсяги будь-яких зборів за проведення платіжної операції і в разі необхідності їхня деталізація або процентні виплати платника;

д) в разі необхідності обмінний курс проведеної провайдером платіжних послуг платника платіжної операції і її обсяг після конвертації; і

е) дата дебетування або дата отримання платіжного доручення.

2. Рамковий договір може містити умову, що інформація, вказана в параграфі 1, повинна бути надана, як мінімум, один раз на місяць і згідно із встановленим порядком у відповідності з яким платник буде мати можливість зберігати і відтворювати інформацію в незмінному вигляді.

3. Проте держави-учасниці можуть вимагати від провайдерів платіжних послуг безоплатно надавати інформацію на паперовому носії щомісячно.

Стаття 48

Інформація для отримувача про разові платіжні операції

1. Після проведення разової платіжної операції провайдер платіжних послуг отримувача коштів повинен невідкладно надати отримувачу таку інформацію в порядку, встановленому статтею 41(1):

а) реквізити, які дозволяють отримувачу коштів мати інформацію про платіжну операцію і в разі необхідності про платника, а також будь-яку інформацію, передану під час здійснення платіжної операції;

б) сума платіжної операції у валюті, в якій розрахунковий рахунок отримувача грошових коштів був кредитований;

с) обсяг будь-яких зборів за проведення платіжної операції та в разі необхідності деталізація або процентні виплати отримувачу коштів;

д) в разі необхідності обмінний курс, використовуваний під час проведення платіжної операції провайдером платіжних послуг отримувача коштів, і обсяг платіжної операції перед конвертацією; і

е) дата визначення вартості кредиту.

2. Рамковий договір може містити умову, що інформація, вказана в параграфі 1, повинна бути надана в розпорядження не рідше одного разу на місяць у встановленому порядку, у відповідності з яким платник буде мати можливість зберігати і відтворювати інформацію в незмінному вигляді.

3. Проте держави-учасниці можуть вимагати від провайдерів платіжних послуг надавати інформацію на паперовому носії щомісяця і безоплатно.

Глава 4 Загальні положення

Стаття 49

Валюта і конвертація валюти

1. Платежі здійснюються у валюті, погодженій між сторонами.

2. У випадку, якщо послуга з конвертації валюти пропонується до моменту здійснення платіжної операції і якщо вона передбачає в пункті продажу або якщо її пропонує отримувач коштів, сторона, яка пропонує послугу з конвертації валюти, зобов'язана інформувати платника про збори і обмінний курс, який буде використаний для конвертації.

Необхідна згода платника з пропонованими умовами конвертації валюти.

Стаття 50

Інформація про додаткові збори або скидки

1. У випадку, якщо для використання платіжного інструменту отримувач коштів встановлює збір або пропонує скидку, він повинен інформувати про це платника до початку здійснення платіжної операції.

2. У випадку, якщо для використання платіжного інструменту провайдер платіжних послуг або третя особа встановлює збір, він повинен інформувати про це користувача платіжних послуг до початку здійснення платіжної операції.

РОЗДІЛ IV ПРАВА І ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ НАДАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Глава 1 Загальні положення

Стаття 51

Сфера застосування

1. У випадку, якщо користувач платіжних послуг не є споживачем, сторони можуть домовлятися, що стаття 52(1), параграф 2 статті 54(3) і статті 59, 61, 62, 63, 66 і 75 не будуть застосовуватися повністю або частково. Сторони можуть також домовитися про термін, відмінний від вказаного у статті 58.

2. Держави-учасниці можуть передбачити, що стаття 83 не буде застосовуватися, якщо користувач платіжних послуг не є споживачем.

3. Держави-учасниці можуть передбачити, що положення цього розділу будуть застосовуватися до мікропідприємств у той же спосіб, який застосовується до споживачів.

4. Ця Директива не суперечить національним заходам, спрямованим на реалізацію Директиви 87/102/ЄЕС, а також іншим відповідним законодавчим актам Співтовариства або його учасників, що

стосуються умов видання кредитів споживачам, але не регулюються цією Директивою в рамках дотримання законодавчих актів Співтовариства.

Стаття 52

Застосовувані збори

1. Провайдер платіжних послуг у відповідності з цим розділом, якщо тільки це не передбачено положеннями статей 65(1), 66(5) і 74(2), може не виставляти користувачу цих послуг рахунку за надання інформації та за здійснення превентивних або коригуючих заходів. Величина цих зборів повинна бути погоджена між провайдером і користувачем платіжних послуг і не повинна перевищувати здійснених провайдером реальних витрат на ці заходи.

2. У випадку, якщо операція не передбачає конвертації валюти, держави-учасниці повинні вимагати, щоб отримувач грошових коштів і платник оплачували збори, встановлені їхніми провайдерами платіжних послуг.

3. Провайдер платіжних послуг не повинен перешкоджати отримувачу грошових коштів встановлювати провайдеру збори або надавати скидки у випадку використання певного платіжного інструменту. Однак держави-учасниці можуть заборонити або обмежити право вимагати такі збори у зв'язку з необхідністю сприяти конкуренції використання ефективних платіжних інструментів.

Стаття 53

Винятки для платіжних інструментів, які використовуються під час здійснення платежів низької вартості, і для електронних грошей

1. Якщо у відповідності з рамковим договором використовуються платіжні інструменти виключно для разових платіжних операцій обсягом, який не перевищує 30 євро, або з витратним лімітом 150 євро, або обсягом грошових коштів, які зберігаються, не більше 150 євро, провайдери платіжних послуг можуть домовитися з користувачами цих послуг про те, що:

а) статті 56(1)(b), 57(1)(c) і (d), а також статті 61(4) і (5) не застосовуються, якщо платіжний інструмент не може бути заблокований або використаний в подальшому;

б) статті 59, 60 і 61(1), 61(2) не застосовуються, якщо платіжний інструмент використовується анонімно або якщо провайдер послуг не в змозі з причин, які не відносяться до платіжного інструменту, надати докази того, що платіжна операція була авторизована;

с) виняток із статті 65(1): провайдер платіжних послуг не зобов'язаний повідомляти користувача послуг про відмову від виконання платіжного доручення, якщо його невиконання впливає із контексту;

д) виняток із статті 66: платник не може відкликати платіжне доручення після його відправлення або погодження здійснення платіжної операції з отримувачем;

е) винятки із статей 69 і 70: застосовуються інші терміни виконання.

2. В рамках платіжних операцій, здійснюваних на території однієї країни, держави-учасниці або їхні уповноважені органи можуть скоротити або збільшити обсяги, вказані в параграфі 1. Для попередньо оплачених платіжних інструментів обсяги можуть бути збільшені до 500 євро.

3. Статті 60 і 61 повинні застосовуватися до електронних грошей згідно із змісту статті 1(3)(b) Директиви 2000/46/ЄС, крім випадків, коли провайдер платіжних послуг платника не здатний блокувати платіжний інструмент або розрахунковий рахунок. Держави-учасниці не можуть застосовувати цей виняток до розрахункових рахунків або платіжних інструментів певної величини.

Глава 2

Авторизація платіжних операцій

Стаття 54

Видача і відкликання дозволу

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб платіжна операція вважалась авторизованою, тільки коли платник дав згоду на її здійснення. Платіжна операція може бути авторизована платни-

ком до її виконання або – у випадку домовленості між платником і його провайдером платіжних послуг – після здійснення платіжної операції.

2. Згода на здійснення однієї або серії платіжних операцій повинна мати форму, погоджену між платником і його провайдером платіжних послуг.

За відсутності такої згоди платіжна операція повинна вважатись неавторизованою.

3. Згода може бути відкликана платником в будь-який час аж до моменту безвідкличності, визначеного у статті 66. Згода на здійснення серії платіжних операцій також може бути відкликана з урахуванням того, що кожна наступна після відкликання операція вважається неавторизованою.

4. Процедури отримання згоди повинні бути домовлені між платником і провайдером платіжних послуг.

Стаття 55

Ліміти на використання платіжного інструменту

1. У випадку, коли платіжний інструмент використовується, щоб отримати згоду, платник і його провайдер платіжних послуг можуть домовитись про ліміти витрат для платіжних операцій, здійснюваних з використанням цього платіжного інструменту.

2. Якщо рамковий договір це передбачає, провайдер платіжних послуг може передбачити право блокувати платіжний інструмент з об'єктивних підстав, що відносяться до безпеки платіжного інструменту, підозр в неавторизованому або шахрайському використанні платіжного інструменту або, у випадку платіжного інструменту з кредитною лінією, до серйозно збільшеного ризику неплатоспроможності платника.

3. У подібних випадках провайдер платіжних послуг повинен інформувати платника про блокування платіжного інструменту і його причини в установленому порядку і по можливості до моменту блокування платіжного інструменту або принаймні зразу після нього. Виняток неможливий лише з об'єктивних причин безпеки чи у випадку заборони надання інформації іншими законодавчими актами Співтовариства або його учасників.

4. Провайдер платіжних послуг повинен розблокувати платіжний інструмент або замінити його іншим після того, як причини його блокування будуть усунені.

Стаття 56

Зобов'язання користувача платіжних послуг щодо платіжних інструментів

1. У користувача платіжних послуг, який має право застосовувати платіжний інструмент, є такі зобов'язання:

- a) застосовувати його у відповідності з умовами випуску і використання платіжного інструменту; і
- b) негайно повідомити провайдера платіжних послуг або призначену ним особу про всі відомі користувачу випадки втрати, крадіжки, незаконного привласнення або незаконного використання платіжного інструменту.

2. Для реалізації положень параграфу 1(a) користувач платіжних послуг повинен з моменту отримання платіжного інструменту вжити належних заходів щодо забезпечення збереження персоналізованих засобів безпеки.

Стаття 57

Зобов'язання провайдера платіжних послуг щодо платіжних інструментів

1. Провайдер платіжних послуг, який здійснює емісію платіжного інструменту, має такі зобов'язання:

a) упевнитися, що персоналізовані засоби безпеки платіжного інструменту недоступні для інших осіб, крім користувача платіжних послуг, який володіє правом на використання цього платіжного інструменту, що не повинно суперечити його зобов'язанням, встановленим статтею 56;

b) не направляти користувачу платіжних послуг платіжні інструменти, за винятком випадків, коли вже переданий йому платіжний інструмент повинен бути замінений;

c) забезпечити, щоб у будь-який час були в наявності необхідні засоби, які дають змогу користувачу платіжних послуг повідомити у відповідності із статтею 56(1) або вимагати розблокування у

відповідності із статтею 55(4); провайдер платіжних послуг повинен протягом 18 місяців на запит користувача платіжних послуг підтвердити факт отримання повідомлення; і

d) запобігати використанню платіжного інструменту, як тільки було зроблено повідомлення (стаття 56(1)(b)).

2. Провайдер платіжних послуг повинен нести відповідальність за ризики, пов'язані з відправленням платіжного інструменту платнику або персоналізованих засобів безпеки платіжного інструменту.

Стаття 58

Повідомлення про неавторизовану або неналежним чином проведenu платіжну операцію

1. Користувач платіжних послуг повинен мати право на виправлення платіжної операції провайдером платіжних послуг, тільки якщо він невідкладно повідомляє останнього про відомі йому випадки проведення неавторизованих або неналежним чином виконаних платіжних операцій, які дають право на пред'явлення претензій, у тому числі за статтею 75, і не пізніше 13 місяців з моменту дебетування рахунку, якщо тільки провайдеру послуг не вдалося надати інформацію про цю платіжну операцію у відповідності з розділом III.

Стаття 59

Підтвердження справжності і виконання платіжних операцій

1. Держави-учасниці повинні вимагати, щоб у випадку, якщо користувач платіжних послуг заперечує надання дозволу на здійснення платіжної операції або заявляє про її неналежне здійснення, провайдер платіжних послуг був зобов'язаний надати докази її справжності, належної реєстрації, надходження грошових коштів на рахунок і успішності здійснення з технічної точки зору.

2. У випадку, коли користувач заперечує надання дозволу здійснити платіжну операцію, то використання платіжного інструменту, зареєстрованого провайдером платіжних послуг, не є достатнім для підтвердження того, що платіжна операція була авторизована платником, чи що платник діяв у шахрайський спосіб, чи що він у результаті неухважності не виконав одного чи декількох зобов'язань, визначених статтею 56.

Стаття 60

Відповідальність провайдера платіжних послуг за неавторизовані платіжні операції

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, не порушуючи положень статті 58, щоб у випадку здійснення неавторизованої платіжної операції, провайдер платіжних послуг платника негайно відшкодував грошові кошти в обсязі операції і в разі необхідності відновив дебетований розрахунковий рахунок у тому стані, в якому він був би, якщо б не була здійснена неавторизована платіжна операція.

2. Додаткова фінансова компенсація може бути встановлена у відповідності із законодавством, яке стосується договорів між платником і провайдером його платіжних послуг.

Стаття 61

Відповідальність платника за неавторизовані платіжні операції

1. Виняток із статті 60: на платника покладаються витрати в розмірі до 150 євро за кожен неавторизовану платіжну операцію, здійснену в результаті використання втраченого або украденого платіжного інструменту, або якщо платнику не вдалося забезпечити збереження персоналізованих засобів безпеки платіжного інструменту, або у випадку незаконного використання платіжного інструменту.

2. Платник несе всі збитки, пов'язані із здійсненням неавторизованої платіжної операції, якщо вони виникли в результаті його шахрайських дій або якщо він навмисно чи через неухважність не виконав одного або декількох зобов'язань згідно із статтею 56. У таких випадках максимальний обсяг, вказаний у параграфі 1 даної статті, не застосовується.

3. Для випадків, коли з боку платника не було шахрайських дій або навмисного порушення зобов'язань, покладених на нього статтею 56, держави-учасниці можуть обмежити відповідальність, передбачену параграфами 1 і 2 даної статті, враховуючи зокрема особливості інформації про персоналізовані засоби безпеки платіжного інструменту і обставини, за яких вона буде втрачена, украдена або незаконно застосована.

4. Після подачі повідомлення платник у відповідності до статті 56(1)(b) не повинен нести ніяких збитків, пов'язаних з використанням втраченого, украденого або незаконно застосованого платіжного інструменту, за винятком випадків здійснення шахрайських дій.

5. Якщо провайдер платіжних послуг не надає засобів, які уможливають в будь-який час повідомити про втрату, крадіжку або незаконне використання платіжного інструменту у відповідності із статтею 57(1)(c), платник не зобов'язаний відповідати за фінансові наслідки використання цього платіжного інструменту, якщо тільки з його боку не було шахрайських дій.

Стаття 62

Повернення грошових коштів за платіжні операції, ініційовані отримувачем або через отримувача коштів

1. Держави-учасниці повинні забезпечити платнику право на відшкодування коштів з боку свого провайдера платіжних послуг за авторизовані і вже здійснені платіжні операції, ініційовані отримувачем грошових коштів або через отримувача в разі дотримання таких умов:

- a) при авторизації не був вказаний точний обсяг платіжної операції; і
- b) обсяг платіжної операції перевищував той рівень, на який міг розраховувати платник, враховуючи його попередні витрати, умови рамкового договору і обставини операції.

За запитом провайдера платіжних послуг платник повинен надати інформацію, яка відноситься до цих умов.

Відшкодування відповідає обсягу здійсненої платіжної операції.

Відносно прямих дебетів платник і його провайдер платіжних послуг можуть передбачити в рамковому договорі, що платник має право на відшкодування з боку свого провайдера платіжних послуг, навіть якщо умови, передбачені параграфом 1, не виконані.

2. Однак для реалізації положень пункту (b) першого рядка параграфа 1 платник не може посилається на причини, пов'язані з операціями з обміну валюти, якщо був застосований довідковий обмінний курс, погоджений з його провайдером платіжних послуг у відповідності із статтями 37(1)(d) і 42(3)(b).

3. В рамковому договорі платник і його провайдер платіжних послуг можуть передбачити, що платник не має права у випадку, якщо він дав згоду на проведення платіжної операції напряму своєму провайдеру платіжних послуг і провайдер платіжних послуг або отримувач коштів надали йому інформацію, яка відноситься до майбутньої платіжної операції, у встановленому порядку не менше ніж за 4 тижні до терміну виконання.

Стаття 63

Запит на відшкодування за платіжними операціями, ініційованими отримувачем або через отримувача коштів

1. Держави-учасниці повинні забезпечити платнику обумовлену статтею 62 можливість вимагати відшкодування грошових коштів за авторизованою платіжною операцією, ініційованою отримувачем грошових коштів або через отримувача, протягом 8 тижнів з моменту списання грошових коштів з рахунку.

2. Протягом 10 робочих днів з моменту отримання запиту на відшкодування грошових коштів провайдер платіжних послуг повинен або повернути їх в повному обсязі, або надати обґрунтування відмови у відшкодуванні та вказати інстанції, куди платник може звернутися відповідно до статей 80–83 для розгляду, якщо він не приймає наведені провайдером причини відмови у відшкодуванні.

Обумовлене в першому абзаці право провайдера платіжних послуг на відмову відшкодовувати кошти не повинно застосовуватись до випадків, вказаних в четвертому абзаці статті 62(1).

Глава 3
Здійснення платіжних операцій
Частина 1
Платіжні доручення і переказувані суми

Стаття 64
Отримання платіжних доручень

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб часом отримання платіжного доручення був момент, коли передане напряму платником або не прямо отримувачем коштів чи через нього, воно було отримане провайдером платіжних послуг платника. Якщо отримання відбувається для провайдера платіжних послуг не в робочий день, то платіжне доручення вважається отриманим на наступний за ним робочий день. Провайдер платіжних послуг може встановити крайній час ближче до кінця робочого дня, після якого будь-яке платіжне доручення вважатиметься прийнятим на наступний робочий день.

2. Якщо користувач платіжних послуг, який ініціював платіжне доручення, і його провайдер платіжних послуг домовляться про те, що виконання платіжного доручення починається у визначений день, або по закінченні визначеного періоду часу, або в день, коли платник надав грошові кошти в розпорядження свого провайдера платіжних послуг, то час отримання платіжного доручення визначається за згодою сторін згідно зі статтею 69. Якщо погоджений день є неробочим днем для провайдера платіжних послуг платника, то платіжне доручення вважається отриманим на наступний за ним робочий день.

Стаття 65
Невиконання платіжного доручення

1. У випадку, якщо провайдер платіжних послуг відмовляється від виконання платіжного доручення, відмова і по можливості її причини, а також інформація про процедури виправлення всіх неточностей, які призвели до невиконання, повинні бути повідомлені користувачу платіжних послуг, якщо тільки це не заборонено у відповідності з іншими законодавчими актами Співтовариства або його учасників.

Провайдер платіжних послуг повинен надати дане повідомлення у встановленому порядку якомога раніше або принаймні протягом періоду, вказаного у статті 69.

Рамковий договір може передбачати для провайдера платіжних послуг можливість виставляти рахунок за такі повідомлення, якщо відмова була обумовлена об'єктивними причинами.

2. У випадку, якщо всі умови рамкового договору платника виконані, його провайдер платіжних послуг не повинен відмовляти у виконанні авторизованого платіжного доручення незалежно від того, ініційоване воно платником чи отримувачем коштів або через нього, якщо тільки це не заборонено у відповідності з іншими законодавчими актами Співтовариства або його учасників.

3. Для реалізації положень, викладених у статтях 69 і 75, невиконане платіжне доручення вважається неотриманим.

Стаття 66
Безвідкличний характер платіжного доручення

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб користувач платіжних послуг не міг відкликати своє платіжне доручення, як тільки воно отримано провайдером платіжних послуг платника, якщо інше не передбачено цією статтею.

2. Коли платіжна операція ініціюється отримувачем коштів або через нього, платник не може відкликати платіжне доручення після того, як він передав його або підтвердив отримувачу свою згоду на проведення платіжної операції.

3. Однак у випадку прямих дебетів і без ущемлення права на відшкодування платник може відкликати платіжне доручення не пізніше кінця робочого дня, який передував погодженому дню списання грошових коштів з рахунку.

4. У випадку, вказаному у статті 64(2), користувач платіжних послуг може відкликати платіжне доручення не пізніше кінця робочого дня, який передував погодженому.

5. Після закінчення термінів, вказаних у параграфах 1–4, платіжне доручення може бути відкликано, тільки якщо це погоджено між користувачем платіжних послуг і його провайдером. Для випадків, вказаних у параграфах 2 і 3, потрібна також згода отримувача коштів. Якщо це передбачено в рамковому договорі, провайдер платіжних послуг може стягувати збори за відкликання платіжного доручення.

Стаття 67

Переказувані та отримувані суми

1. Держави-учасниці повинні вимагати від провайдерів платіжних послуг платника та отримувача коштів, а також всіх посередників провайдерів платіжних послуг переказувати повний обсяг платіжної операції і утримуватися від стягування зборів з переказуваних обсягів грошових коштів.

2. Однак отримувач коштів і його провайдер платіжних послуг можуть домовитися про те, що провайдер стягує збори з переказуваного обсягу коштів перед їхнім зарахуванням на рахунок отримувача. У цьому випадку в інформації для отримувача коштів повний обсяг платіжної операції повинен бути наданий з розбивкою на суму переказу і суму зборів.

3. Якщо ніяких інших зборів, крім названих у параграфі 2, більше не стягується із переказуваних сум, провайдер платіжних послуг платника повинен забезпечити отримання певної суми ініційованої платником платіжної операції отримувачем. У випадку, коли платіжна операція ініціюється отримувачем коштів або через нього, його провайдер платіжних послуг повинен забезпечити отримання сум платіжної операції отримувачем у повному обсязі.

Частина 2

Терміни виконання платіжних операцій і дата зарахування грошових коштів

Стаття 68

Сфера застосування

1. Ця стаття застосовується до:

- a) платіжних операцій в євро;
- b) національних платіжних операцій у валюті держав-учасниць, які не входять в зону євро; і
- c) платіжних операцій із застосуванням тільки однієї конвертації валюти між євро і валютою держави-учасниці, яка не входить у зону євро, за умови, що конвертація здійснюється на території держави-учасниці, яка не входить у зону євро, а у випадку транскордонних платіжних операцій транскордонний переказ здійснюється в євро.

2. Ця частина застосовується до інших платіжних операцій, якщо інше не погоджено між користувачем платіжних послуг і його провайдером платіжних послуг, за винятком статті 73, згідно з якою сторони не можуть робити винятки. Проте, коли користувач платіжних послуг і його провайдер домовляються про більш тривалі терміни, ніж ті, що вказані у статті 69 для платіжних операцій всередині Співтовариства, ці терміни не можуть перевищувати 4 робочі дні з моменту отримання платіжного доручення, як він визначений у статті 64.

Стаття 69

Платіжні операції з зарахуванням на розрахунковий рахунок

1. Держави-учасниці повинні вимагати від провайдерів платіжних послуг платника, щоб після моменту отримання, як він визначений у статті 64, сума платіжної операції була зарахована на рахунок провайдера платіжних послуг отримувача не пізніше кінця наступного робочого дня. До 1 січня 2012 року платник і його провайдер платіжних послуг можуть домовитись про інший термін, який не перевищує 3 робочі дні. Цей термін може бути продовжений на один робочий день у випадку проведення платіжних операцій, ініційованих з використанням паперових носіїв.

2. Держави-учасниці повинні вимагати від провайдерів платіжних послуг отримувача коштів встановлювати дату, на яку буде визначатися величина платіжної операції і зараховуватися сума пла-

тіжної операції на рахунок отримувача після отримання провайдером платіжних послуг грошових коштів (стаття 73).

3. Держави-учасниці повинні вимагати від провайдера платіжних послуг отримувача коштів, щоб платіжне доручення, ініційоване отримувачем або через отримувача коштів, було передано провайдеру платіжних послуг в терміни, які погоджені між отримувачем і його провайдером платіжних послуг і уможливають у встановлений час здійснити розрахунки, пов'язані з прямим дебетуванням.

Стаття 70

**Випадки відсутності розрахункового рахунку отримувача коштів
у провайдера платіжних послуг**

У випадку, коли отримувач коштів не має розрахункового рахунку у провайдера платіжних послуг, грошові кошти повинні надаватись у розпорядження отримувача провайдером платіжних послуг в терміни, встановлені у статті 69.

Стаття 71

Перерахування готівки на розрахунковий рахунок

У випадку, коли споживач перераховує готівку на розрахунковий рахунок у провайдера платіжних послуг у валюті цього рахунку, провайдер платіжних послуг повинен забезпечити доступність і зарахування грошових коштів на рахунок негайно, у момент їх отримання. У випадку, якщо користувач платіжних послуг не є споживачем, грошові кошти повинні бути доступні і зараховані на рахунок не пізніше наступного робочого дня після їх отримання.

Стаття 72

Національні платіжні операції

Для національних платіжних операцій держави-учасниці можуть передбачати більш короткі максимальні терміни виконання, ніж ті, які передбачені положенням даної частини.

Стаття 73

Дата зарахування і доступність грошових коштів

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб кредитування розрахункового рахунку отримувача коштів було здійснено не пізніше робочого дня, протягом якого сума платіжної операції була зарахована на рахунок провайдера платіжних послуг отримувача коштів.

Провайдер платіжних послуг отримувача коштів повинен забезпечити надання суми платіжної операції в розпорядження отримувача коштів негайно після її зарахування на рахунок провайдера платіжних послуг отримувача коштів.

2. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб дебетування розрахункового рахунку платника було здійснено не раніше моменту списання з його рахунку суми платіжної операції.

Частина 3

Відповідальність

Стаття 74

Некоректні унікальні ідентифікатори

1. У випадку, коли платіжне доручення виконується з використанням унікального ідентифікатора, воно вважається належно виконаним по відношенню до отримувача коштів, вказаного в унікальному ідентифікаторі.

2. Якщо наданий користувачем платіжних послуг унікальний ідентифікатор вказаний некоректно, провайдер платіжних послуг не повинен нести відповідальність за статтею 75 за невиконання або неправильне виконання платіжної операції.

Однак провайдер платіжних послуг в цьому випадку повинен вжити заходів для повернення грошових коштів, використаних у платіжній операції.

Якщо це передбачено в рамковому договорі, провайдер платіжних послуг може виставити рахунок користувачу платіжних послуг за повернення грошових коштів.

3. У випадку, коли користувач платіжних послуг надав додаткову інформацію, крім тієї, яка вказана у статтях 37(1)(а) або 42(2)(b), провайдер платіжних послуг повинен нести відповідальність тільки за платіжні операції, виконані у відповідності з наданим користувачем платіжних послуг унікальним ідентифікатором.

Стаття 75

Невиконання або неналежне виконання

1. У випадку, коли платіжне доручення ініційоване платником, його провайдер платіжних послуг повинен, не порушуючи положення статей 58, 74(2) і (3) і 78, нести відповідальність за неналежне виконання платіжної операції перед платником, якщо тільки він не зможе продемонструвати платнику і в разі необхідності провайдеру платіжних послуг отримувача коштів, що останній отримав суму платіжної операції у відповідності до статті 69(1), і в цьому випадку саме провайдер платіжних послуг отримувача коштів повинен нести відповідальність перед отримувачем коштів за належне виконання платіжної операції.

У випадку, коли провайдер платіжних послуг платника несе відповідальність згідно з параграфом 1, він повинен невідкладно повернути платнику суму невиконаної або неналежно виконаної платіжної операції та в разі необхідності відновити дебетований розрахунковий рахунок до стану, в якому він був би, якби неналежно виконана платіжна операція не була здійснена.

У випадку, коли провайдер платіжних послуг отримувача коштів несе відповідальність згідно з параграфом 1, він повинен невідкладно надати в розпорядження отримувача коштів суму платіжної операції і при необхідності кредитувати розрахунковий рахунок отримувача коштів на відповідну суму.

У випадку невиконання або некоректного виконання платіжної операції, ініційованої платіжним дорученням платника, його провайдер платіжних послуг повинен за запитом і незалежно від відповідальності згідно з параграфом 1 вжити негайні заходи щодо відслідкування даної платіжної операції та повідомити платника про результати.

2. У випадку, якщо платіжне доручення ініційоване отримувачем коштів або через отримувача, його провайдер платіжних послуг повинен, не порушуючи положень статей 58, 74(2) і (3) і 78, нести відповідальність перед отримувачем коштів за коректну передачу платіжного доручення провайдеру платіжних послуг платника згідно із статтею 69(3). Якщо провайдер платіжних послуг отримувача коштів несе відповідальність згідно з даним абзацом, він повинен негайно повторно передати платіжне доручення провайдеру платіжних послуг платника.

Крім того, провайдер платіжних послуг отримувача коштів, не порушуючи положень статей 58, 74(2) і (3) і 78, повинен нести відповідальність перед отримувачем коштів за обробку платіжного доручення в рамках його зобов'язань згідно із статтею 73. Якщо провайдер платіжних послуг отримувача коштів несе відповідальність згідно з даним абзацом, він повинен забезпечити надання суми платіжної операції в розпорядження отримувача коштів зразу після її зарахування на рахунок провайдера платіжних послуг отримувача коштів.

У випадку невиконання або некоректного виконання платіжної операції, за яку провайдер платіжних послуг отримувача коштів не несе відповідальності згідно з першим і другим абзацами, відповідальність перед платником покладається на його провайдера платіжних послуг. В останньому випадку провайдер платіжних послуг платника повинен невідкладно повернути йому суму невиконаної або некоректно виконаної операції і відновити дебетований розрахунковий рахунок до стану, в якому він був би, якби неналежно виконана платіжна операція не була здійснена.

У випадку невиконання або некоректного виконання платіжної операції, ініційованої платіжним дорученням отримувача або через отримувача коштів, його провайдер платіжних послуг за запитом і незалежно від відповідальності згідно з даним параграфом повинен негайно вжити заходів щодо відслідковування цієї платіжної операції і повідомити отримувача коштів про результати.

3. Крім того, провайдери платіжних послуг повинні нести відповідальність перед своїми користувачами за будь-які збори і процентні нарахування, які покладаються на них внаслідок невиконання або некоректного виконання платіжної операції.

Стаття 76

Додаткове фінансове відшкодування

Може бути передбачено будь-яке додаткове фінансове відшкодування понад те, що встановлено згідно з даною частиною, у відповідності з правом, застосовуваним для договорів, укладених між користувачем платіжних послуг і його провайдером.

Стаття 77

Право на оскарження

1. У випадку, коли відповідальність провайдера платіжних послуг згідно із статтею 75 покладається на іншого провайдера платіжних послуг або посередника, то провайдер платіжних послуг або посередник повинен відшкодувати першому провайдеру платіжних послуг будь-які завдані збитки або виплачені суми згідно із статтею 75.

2. Подальше фінансове відшкодування може бути встановлено у відповідності з угодами між провайдерами платіжних послуг і/або посередниками і у відповідності з правом, застосовуваним для таких угод.

Стаття 78

Відсутність відповідальності

Відповідальність згідно з розділами II і III не повинна застосовуватись у випадках надзвичайних або непередбачуваних обставин, що виходять з-під контролю сторони, яка посилається на врахування цих обставин, наслідки яких були неминучі, незважаючи на всі вжиті заходи, або коли провайдер платіжних послуг зв'язаний з іншими зобов'язаннями, передбаченими законодавством Співтовариства або його учасників.

Глава 4

Захист даних

Стаття 79

Захист даних

Держави-учасниці повинні дозволяти обробку персональних даних платіжними системами і провайдерами платіжних послуг у разі, якщо це необхідно, щоб запобігти, розслідувати або виявити випадки шахрайства. Обробка персональних даних повинна здійснюватись у відповідності з Директивою 95/46/ЄС.

Глава 5

Позасудові процедури апеляцій і оскаржень в рамках урегулювання спорів

Частина 1

Процедури оскарження

Стаття 80

Скарги

1. Держави-учасниці повинні забезпечити створення процедур, які уможливають користувачам платіжних послуг й іншим зацікавленим сторонам, включаючи асоціації споживачів, подавати скарги уповноваженим органам у зв'язку з можливими порушеннями провайдерами платіжних послуг положень національного законодавства, якими застосовуються положення цієї Директиви.

2. У разі необхідності і не порушуючи процедури судового розгляду у відповідності з національним процедурним правом, відповідь уповноважених органів заявнику повинна містити інформацію відносно позасудових процедур оскарження, встановлених згідно із статтею 83.

Стаття 81

Санкції

1. Держави-учасниці повинні прийняти правила застосування санкцій до порушень положень національного законодавства, які враховують вимоги цієї Директиви, і вжити всі необхідні заходи для забезпечення того, щоб ці правила дотримувались. Такі санкції повинні мати адекватний, ефективний і стримуючий характер.

2. До 1 листопада 2009 року держави-учасниці повинні повідомити Комісію про правила, вказані в параграфі 1, і про уповноважені органи, вказані в статті 82, а потім негайно інформувати Комісію про всі зміни в цій сфері.

Стаття 82

Уповноважені органи

1. Держави-учасниці повинні забезпечити, щоб процедури оскаржень і санкцій, визначені відповідно у статтях 80(1) і 81(1), перебували у віданні органів, уповноважених забезпечити дотримання положень національного законодавства, прийнятих на виконання вимог, встановлених даною частиною.

2. У випадку порушень або передбачуваних порушень положень національного законодавства, прийнятого у відповідності до розділів III і IV, уповноваженими органами, вказаними в параграфі 1, вважаються органи країни походження провайдера платіжних послуг, за винятком агентів і філіалів у відповідності з правом установи, коли уповноваженими органами визнаються органи країни перебування.

Частина 2

Позасудові процедури відшкодування

Стаття 83

Позасудове відшкодування

1. Держави-учасниці повинні забезпечити наявність адекватних й ефективних позасудових процедур оскаржень і апеляцій в рамках урегулювання спорів між користувачами платіжних послуг і їхніми провайдерами відносно прав і зобов'язань, передбачених цією Директивою, у разі необхідності використовуючи відповідні органи.

2. Для розв'язання транскордонних спорів держави-учасниці повинні забезпечити ефективне співробітництво відповідних органів.

РОЗДІЛ V

ЗАХОДИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЦЬОЇ ДИРЕКТИВИ І ПЛАТІЖНИЙ КОМІТЕТ

Стаття 84

Заходи щодо застосування цієї Директиви

З урахуванням технологічного і ринкового розвитку платіжних послуг і забезпечення однаковості застосування цієї Директиви у відповідності з процедурами регулювання, вказаними у статті 85(2), Комісія може вжити заходи для внесення змін у такі неосновні елементи цієї Директиви:

- а) схвалення списку видів діяльності, вказаних у Додатку, згідно із статтями 2–4 і 16;
- б) зміна визначення мікропідприємства згідно з формулюванням статті 4(26) у відповідності з поправкою до Рекомендації 2003/361/ЄС;

с) перегляд обсягів коштів, вказаних у статтях 26(1) і 61(1) з метою врахування інфляційних і значимих ринкових процесів.

Стаття 85
Комітет

1. Роботі Комісії повинен надавати сприяння платіжний комітет.
2. Якщо робиться посилання на даний параграф, повинні застосовуватися положення статей 5а (1-4) і 7 Рішення 1999/468/ЄС з дотриманням положень статті 8 вказаного Рішення.

РОЗДІЛ VI
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 86
Повна гармонізація

1. Не порушуючи положень статей 30(2), 33, 34(2), 45(6), 47(3), 48(3), 51(2), 52(3), 53(2), 61(3), 72 і 88 в тій мірі, в якій дана Директива містить положення про гармонізацію, держави-учасниці не повинні ні зберігати, ні вводити нові положення, відмінні від тих, які містяться в цій Директиві.

2. У випадку, якщо держава-учасниця використовує одну з можливостей, вказаних в параграфі 1, вона інформує про це Комісію, а також про всі наступні зміни. Комісія повинна опублікувати відповідну інформацію на сайті в мережі Інтернет або в інших доступних джерелах.

3. Держави-учасниці повинні забезпечити дотримання провайдерами платіжних послуг положень даної Директиви таким чином, щоб не порушувалися права користувачів платіжних послуг і норми національного законодавства, яке враховує вимоги цієї Директиви, крім випадків, коли відступ від вказаних положень передбачений національним законодавством.

При цьому провайдери платіжних послуг можуть надавати більш сприятливі умови користувачам платіжних послуг.

Стаття 87
Огляд

Не пізніше 1 листопада 2012 року Комісія повинна надати Європейському парламенту, Раді ЄС, Європейському економічно-соціальному комітету і Європейському центральному банку звіт про прийняття положень і вплив цієї Директиви, зокрема на:

– можливе розповсюдження цієї Директиви на платіжні операції, деноміновані у всіх валютах, а також платіжні операції, тільки один з провайдерів платіжних послуг яких знаходиться на території Співтовариства;

– застосування статей 6, 8 і 9, які стосуються пруденційних вимог до власного капіталу і захисту платіжних установ;

– можливий вплив надання кредитів платіжними установами, пов'язаних з платіжними послугами, згідно із статтею 16(3);

– можливий вплив вимоги щодо авторизації платіжних установ на конкуренцію між платіжними установами й іншими провайдерами платіжних послуг, а також на бар'єри для входження нових провайдерів платіжних послуг на ринок;

– застосування статей 34 і 53 і можливість перегляду сфери застосування цієї Директиви стосовно платіжних інструментів, використовуваних для здійснення платежів низької вартості та електронних грошей, і

– застосування і функціонування статей 69 і 75 для всіх видів платіжних інструментів.

Дана доповідь повинна містити в разі необхідності пропозиції щодо перегляду цієї Директиви.

Стаття 88

Перехідні положення

1. Не порушуючи положень Директиви 2005/60/ЄС й інших відповідних законодавчих актів Співтовариства, держави-учасниці повинні у відповідності з національним законодавством дозволити юридичним особам, які почали діяльність як платіжні установи до 25 грудня 2007 року у відповідності з положеннями цієї Директиви, продовжувати діяльність без отримання дозволу на території даної держави-учасниці до 30 квітня 2011 року у відповідності із статтею 10. Якщо протягом цього періоду вказані особи не отримають дозволу, їм повинно бути заборонено надавати платіжні послуги у відповідності із статтею 29.

2. Незважаючи на параграф 1, виняток із вимоги отримувати дозвіл у відповідності із статтею 10 повинно бути надано до 25 грудня 2007 року фінансовим організаціям, які почали здійснювати види діяльності, вказані в пункті 4 Додатка 1 до Директиви 2006/48/ЄС, і дотримуються умов пункту (е) першого абзацу статті 24(1) вказаної Директиви у відповідності з національним законодавством. Однак до 25 грудня 2007 року вони повинні повідомити уповноважені органи країни походження про ці види діяльності. В ці повідомлення слід включати інформацію, яка підтверджує дотримання цими організаціями вимог статті 5(a), (d), (g) – (i), (k) і (l) цієї Директиви. Якщо уповноважені органи вважатимуть, що ці вимоги дотримуються, фінансові організації повинні бути зареєстровані у відповідності із статтею 13 цієї Директиви. Держави-учасниці можуть дозволити уповноваженим органам надати цим фінансовим організаціям звільнення від вимог статті 5.

3. Держави-учасниці можуть передбачити, що юридичним особам, вказаним у параграфі 1, повинно бути автоматично видано дозвіл і вони повинні бути занесені в реєстр, вказаний у статті 13, якщо уповноважені органи вже мають докази дотримання ними вимог статей 5 і 10. Про це уповноважені органи повинні інформувати їх до видачі дозволу.

4. Не порушуючи положень Директиви 2005/60/ЄС або інших відповідних законодавчих актів Співтовариства, фізичним або юридичним особам, які почали діяльність як платіжні установи згідно з положеннями цієї Директиви і у відповідності з національним законодавством, яке діяло до 25 грудня 2007 року, і мали право на звільнення від зобов'язань за статтею 26, держави-учасниці можуть дозволити продовжувати цю діяльність в державах-учасницях протягом перехідного періоду, який не перевищує три роки, не вдаючись до звільнення від зобов'язань за статтею 26 і не вносячи в реєстр у відповідності із статтею 13. Якщо вказані особи не отримають звільнення від зобов'язань протягом даного періоду, їм повинно бути заборонено надавати платіжні послуги відповідно до статті 29.

Стаття 89

Поправка до Директиви 97/7/ЄС

Стаття 8 Директиви 97/7/ЄС повинна бути скасована.

Стаття 90

Поправки до Директиви 2002/65/ЄС

Директива 2002/65/ЄС повинна бути змінена таким чином:

1. У статтю 4 повинен бути доданий такий параграф:

«5. У випадку, якщо Директива 2007/64/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 13 листопада 2007 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку також може бути застосована, положення у сфері інформації статті 3(1) Директиви 2002/65/ЄС, за винятком параграфів 2(c)–(g), 3(a), (d) і (e) і 4(b), повинні бути замінені статтями 36, 37, 41 і 42 Директиви 2007/64/ЄС».

2. Стаття 8 повинна бути скасована.

Стаття 91

Поправки до Директиви 2005/60/ЄС

Директива 2005/60/ЄС повинна бути змінена таким чином:

1. Стаття 3(2) повинна бути замінена таким текстом:

«(а) установа інша, ніж кредитна організація, яка здійснює один або більше видів діяльності, вказаних в пунктах 2–12 і 14 Додатка 1 до Директиви 2006/48/ЄС, включаючи діяльність пунктів з обміну валюти».

2. У статті 15 параграфи 1 і 2 повинні бути замінені таким текстом:

«1. У випадку, коли держава-учасниця дозволяє звертатись до кредитних і фінансових організацій, вказаних у статті 2(1)(1) або (2), розміщених на її території, як до третьої сторони, ця держава-учасниця повинна за будь-яких обставин дозволяти організаціям і особам, вказаним у статті 2(1), розміщеним на її території, визнавати і приймати у відповідності до статті 14 результати перевірки клієнтів, проведеної згідно із статтею 8(1)(а) – (с), яка здійснена у відповідності з цією Директивою організацією, вказаною у статті 2(1)(1) або (2), розміщеною на території іншої держави-учасниці, за винятком пунктів обміну валюти і платіжних установ, визначених у статті 4(4) Директиви 2007/64/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 13 листопада 2007 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку, які головним чином надають платіжні послуги, вказані в пункті 6 Додатка до цієї Директиви, включаючи фізичних і юридичних осіб, які мають право на звільнення від зобов'язань за статтею 26 цієї Директиви і відповідають вимогам статей 16 і 18 цієї Директиви, навіть якщо документи і дані, на яких базувались ці вимоги, відрізняються від тих, які вимагаються в державі-учасниці, до якої звертається клієнт.

2. У випадку, якщо держава-учасниця дозволяє звертатися до пунктів обміну валюти, вказаних у статті 3(2)(а), і платіжних організацій, визначених у статті 4(4) Директиви 2007/64/ЄС, які надають головним чином платіжні послуги, перераховані в пункті 6 Додатка до цієї Директиви, і розміщених на її території, як до третьої сторони, ця держава-учасниця повинна за будь-яких обставин дозволяти їм визнавати і приймати у відповідності до статті 14 цієї Директиви результати перевірки клієнтів згідно із статтею 8(1) (а) – (с), здійсненої у відповідності з цією Директивою тією ж категорією організацій в іншій державі-учасниці, які відповідають вимогам, вказаним у статтях 16 і 18 цієї Директиви, навіть якщо документи і дані, на яких базувались ці вимоги, відрізняються від тих, які вимагаються в державі-учасниці, до якої звертається клієнт».

3. Друге речення статті 36(1) повинно бути вилучено.

Стаття 92

Поправки до Директиви 2006/48/ЄС

Додаток 1 до Директиви 2006/48/ЄС повинно бути змінено таким чином:

1. Пункт 4 повинен бути замінений таким текстом:

«(4) Платіжні послуги як вони визначені у статті 4(3) Директиви 2007/64/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 13 листопада 2007 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку».

2. Пункт 5 повинен бути замінений таким текстом:

«(5) випуск і управління іншими платіжними засобами (наприклад, дорожніми чеками, банківськими векселями) в тій мірі, в якій ця діяльність не підпадає під пункт 4».

Стаття 93

Скасування

Директива 97/5/ЄС повинна бути скасована з 1 листопада 2009 року.

Стаття 94

Перетворення в національне право

1. Держави-учасниці повинні ввести в дію закони, норми або адміністративні положення, необхідні для виконання цієї Директиви, до 1 листопада 2009 року. Про це вони повинні негайно повідомити Комісію.

Після вжиття державами-учасницями відповідних заходів вони повинні містити посилання на цю Директиву або супроводжуватися таким посиланням у зв'язку з їхнім офіційним опублікуванням. Форма такого посилання повинна бути визначена самими державами-учасницями.

2. Держави-учасниці повинні надати в розпорядження Комісії тексти основних положень національного законодавства, прийнятого ними в тих галузях, на які розповсюджується дія положень цієї Директиви.

Стаття 95

Набрання чинності

Ця Директива повинна набрати чинності на 20-й день після її опублікування в Офіційному бюлетені Європейського Союзу.

Стаття 96

Адресати

Держави-учасниці є адресатами цієї Директиви.

Вчинено у Страсбурзі 13 листопада 2007 року
За Європейський Парламент
Голова Н.-G. Pottering
За Раду Європейського Союзу
Голова Lobo Antunes

Примітки

- [1] OJ* C 109, 9.05.2006, с. 10.
 [2] Думка Європейського парламенту від 24 квітня 2007 року (ще не опубліковано в Офіційному бюлетені Європейського Союзу) і Рішення Ради ЄС від 15 жовтня 2007 року.
 [3] OJ L 43, 14.02.1997, с. 25.
 [4] OJ L 344, 28.12.2001, с. 13.
 [5] OJ L 365, 24.12.1987, с. 72.
 [6] OJ L 317, 24.11.1988 с. 55.
 [7] OJ L 208, 2.8.1997, с. 52.
 [8] OJ L 177, 30.06.2006, с. 1 Директива змінена Директивою Комісії 2007/44/ЄС (OJ L 247, 21.09.2007, с. 1).
 [9] OJ L 275, 27.10.2000, с. 39.
 [10] OJ L 222, 14.08.1978, с. 11. Директива змінена Директивою Європейського парламенту і Ради ЄС 2006/46/ЄС (OJ L 224, 16.08.2006, с. 1).
 [11] OJ L 193, 18.07.1983, с. 1. Директива змінена Директивою 2006/99/ЄС (OJ L 363, 20.12.2006, с. 137).
 [12] OJ L 372, 31.12.1986, с. 1. Директива змінена Директивою 2006/46/ЄС.
 [13] OJ L 42, 12.02.1987, с. 48. Директива змінена Директивою Європейського парламенту і Ради ЄС 98/7/ЄС (OJ L 101, 01.04.1998, с. 17).
 [14] OJ L 166, 11.06.1998, с. 45.
 [15] OJ L 124, 20.05.2003, с. 36.
 [16] OJ L 149, 11.06.2005, с. 22.
 [17] OJ L 178, 17.07.2000, с. 1.
 [18] OJ L 271, 09.10.2002, с. 16. Директива змінена Директивою 2005/29/ЄС.
 [19] OJ L 281, 23.11.1995, с. 31. Директива змінена регламентом (ЄС) № 1882/2003 (OJ L 284, 31.10.2003, с. 1).
 [20] OJ C 27, 26.01.1998, с. 34.
 [21] OJ L 144, 04.06.1997, с. 19. Директива змінена Директивою 2005/29/ЄС.
 [22] OJ L 309, 25.11.2005, с. 15.
 [23] OJ L 184, 17.07.1999, с. 23. Директива змінена Директивою 2006/512/ЄС (OJ L 200, 22.07.2006, с. 11).
 [24] OJ C 321, 31.12.2003, с. 1.
 [25] OJ L 345, 08.12.2006, с. 1.
 [26] OJ L 157, 09.06.2006, с. 87.
 [27] OJ L 243, 11.09.2002, с. 1.
 [] OJ L 319, 05.12.2007, с. 1»;
 [] OJ L 319, 05.12.2007, с. 1»;
 [] OJ L 319, 05.12.2007, с. 1».

* Тут і далі в примітках: OJ – Official Journal of the European Union – Офіційний бюлетень Європейського Союзу.

Додаток

Платіжні послуги (Стаття 4(3))

1. Послуги з переказування готівки на розрахунковий рахунок, а також всі операції, необхідні для управління розрахунковим рахунком.
2. Послуги із зняття готівки з розрахункового рахунку, а також всі операції, необхідні для управління розрахунковим рахунком.
3. Здійснення платіжних операцій, включаючи переказ грошових коштів на розрахунковий рахунок свого провайдера платіжних послуг або будь-якого іншого провайдера платіжних послуг:
 - здійснення прямих дебетів, включаючи разові прямі дебети;
 - здійснення платіжної операції з використанням платіжної картки або аналогічного засобу;
 - здійснення кредитових переказів, включаючи постійні доручення.
4. Здійснення платіжних операцій з використанням коштів кредитної лінії, наданої користувачу платіжних послуг:
 - здійснення прямих дебетів, включаючи разові прямі дебети;
 - здійснення платіжної операції з використанням платіжної картки або аналогічного засобу;
 - здійснення кредитових переказів, включаючи постійні доручення.
5. Емісія і/або придбання платіжних інструментів.
6. Переказ грошових коштів.
7. Здійснення платіжної операції, коли платник дає згоду на її проведення з використанням телекомунікаційних, цифрових і інформаційних технологій, а платіж адресований оператору комп'ютерних або телекомунікаційних систем або мереж, який виступає виключно як посередник між користувачем платіжних послуг і постачальником товарів і послуг.